

16. GLASILO OBČINE RAVNE NA KOROŠKEM

RAVENSKI RAZGLEDI DECEMBER 2016

BEL IN VESEL BOŽIČ TER VELIKO SREČE IN ZADOVOLJSTVA
V LETU **2017**

VAM IZ SRCA VOŠČIJO

**ZAVOD ZA KULTURO, ŠPORT, TURIZEM IN MLADINSKE DEJAVNOSTI, TIC RAVNE IN
UREDNIŠTVO RAVENSKIH RAZGLEDOV!**

UVODNIK

Foto: Grega Ravnjak

Na Ravnah se končuje leto 2016 z zanimivim branjem Ravenskih razgledov. Verjamem, da bodo prikazali veliko zanimivega in dobrega, kar se je storilo in zgodilo v letošnjem letu. Čarobni december prinaša dobre može, darila, lepe želje in praznovanja. Praznujemo v veselem decembru, poslavljamo se od starega leta in pričakujemo novo.

Letošnje leto je bilo športno olimpijsko in še enkrat smo lahko ponosni na kar tri naše olimpijce, ki so se zapisali z velikimi črkami v našo športno zgodovino. Praznovali smo veliko okroglih obletnic, nazadnje na OŠ Prežihovega Voranca. Šola je izobrazila že kar 50 generacij Ravenčanov in je odlična šola, ki izobražuje in vzgaja za našo prihodnost. Na kulturnem področju pa smo se poklonili našemu temeljnemu kulturnemu društvu Prežihov Voranc, ki tudi že kar 70 let vabi v svoje vrste kulturne ustvarjalce vseh generacij in tudi vsem generacijam nudi vrsto kulturnih užitkov.

Vsem želim lepe decembrske praznike. Dogajanje na Ravnah bo pestro, vabljeni na kakšen dogodek. Vsem želim lepo in mirno praznovanje božičnih praznikov v krogu svojih najbližjih. V novem letu vsem želim najprej zdravja, dobrega razumevanja in veliko uspehov. Želim vam, da bi hodili po poteh, ki si jih boste sami izbrali, da bi bili na svojih poteh uspešni. Želim, da bi vsi skupaj sodelovali na vseh področjih v širše javno dobro in skupno zadovoljstvo.

Želim vam zdravo, uspešno in veselo leto 2017.

Vaš župan Tomaž Rožen

Andrej GROŠELJ: UMETNIKOV ATELJE

V ateljeju ob domači hiši v

Dobji vasi 181, kjer je Andrej Grošelj dolga leta ustvarjal, smo 9. junija 2016 za javnost odprli prenovljen umetnikov atelje. Na pobudo ožje družine smo pregledali in inventarizirali celotno umetnikovo zapuščino, kot se je ohranila in situ. Pri ponovni postavitvi kipov, orodja in drugega inventarja v umetnikovem ateljeju smo sledili prvotnemu stanju. Na teh policah so vidna štiri desetletja umetnikovega ustvarjanja. Na ogled je prek 250 kipov različnih dimenzij. Postavljeni so na posebne police, ki jih je prav za ta namen izdelal kipar Jure Markota. Postavitev kipov deloma sledi originalni postavitvi in je blizu umetnikovi percepciji delovnega in ustvarjalnega okolja.

Ob steni ob vhodu je na steno naslonjen rezan les, ki ga je umetnik uporabljal pri delu. Na policah so postavljeni kipi iz lesa, gline, jekla in kamna. H kamnu se je vračal še kasneje, kot lahko vidimo v nadaljevanju postavitve, k jeklu pa ne.

V centralnem pasu so kipi postavljeni tako, da lahko iz postavitve razberemo razvoj Grošljevega ustvarjanja. Glavnino skulptur predstavljajo kipi iz lesa, ki so razdeljeni po posameznih temah: »Semen« na zgornjih policah, »Ptice« in »Ženske figure« pa na spodnjih. Na policah na zadnji steni nasproti vhoda so razstavljeni nekateri nedokončani kipi in umetnikovo orodje. Pod oknom stoji umetnikov delovni pult, na stenah pa visi nekaj reliefov in mask.

Ustvarjanje Andreja Grošlja lahko v grobem razdelimo na dve ustvarjalni fazi: obdobje takoj po šolanju na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, ko se v njegovem delu kažejo močni modernistični vplivi, predvsem pri pristopu k motivu in njegovi redukciji na osnovne geometrijske oblike, in na obdobje od poznih sedemdesetih let dalje, ko se kipar nasloni na lokalno rezbarsko tradicijo, ko se prej ekspresivna in divja forma omehta, obdobje, v katerem nastanejo cikli »Semen« in »Ptice«.

V prvem obdobju mu kot kiparski material poleg kamna in gline služi tudi jeklo. V tem času nastane tudi nekaj monumentalnih avtoportretov in javnih plastik. Sčasoma se kiparjeva poteza vedno bolj mehča in v osemdesetih letih prejšnjega stoletja doseže zanj značilno mehko. Vzrok temu je gotovo tudi les, ki ga vse bolj uporablja pri svojem delu in mu omogoča drugačen pristop k materialu in posledično drugačen način oblikovanja. V poznih ustvarjalnih letih se je Andrej Grošelj povsem posvetil lesu. Način oblikovanja je prilagodil posameznim vrstam lesa: brest je trd, cemprin mehak, a vendar vzdržljiv, hrast je neuničljiv, sliva je trda in ima značilno rdečkasto barvo, macesen ima izrazite letnice, akacija je spet izrazito trd les. Vrsta lesa je pomembna zaradi strukture, barve in seveda različne trdote. Kipar ga zaradi naštetih značilnosti lahko oblikuje na različne načine in ustvari tako poleg oblike še različne teksture, površine kipov: od povsem gladkih površin črnega gabra do hrapavo mehkih cemprina.

V prihodnje si želimo, da bi atelje Andreja Grošlja zaživel tako, da bi občasno lahko povabili umetnike, da ustvarjajo v njem, z orodjem, ki je na voljo in z za Andreja Grošlja značilnim materialom kamnom in lesom. Na ta način bi oživili kiparsko tradicijo na Koroškem, dopolnili ravensko kulturno krajino in prišli do pomembne zbirke sodobnih skulptur, ki bi jih lahko razstavili v parku na Ravnah.

Atelje Andreja Grošlja je del stalne postavitve Galerije Ravne. Ogled ateljeja je možen po dogovoru z družino Grošelj ali z Galerijo Ravne.

Piše: **Jernej Kožar;**
fotografira: **Toma Jeseničnik**

Benjamin Kumprej NOSTALGIJA

Piše: Jernej Kožar

V Galeriji Ravne je bila od 17. junija do 23. septembra letos na ogled pregledna razstava slik in skulptur Benjamina Kumpreja z naslovom Nostalgija. Na razstavi smo lahko občudovali umetnikovo večplastno ustvarjalnost, saj se dotika različnih tem povezanih z domačim krajem. Čeprav še vedno najraje slika krajine, v svojem delu vedno pogosteje obravnava tudi zgodovinske dogodke povezane z Lešami, predvsem obdobje 19. stoletja, ko je bil leški rudnik rjavega premoga največji v Sloveniji. V nekaterih delih je čutiti tudi težo spomina, ki leži nad domačini.

Benjamin Kumprej je gotovo eden najbolj prepoznavnih koroških slikarjev. Zaslovel je s krajinskim slikarstvom, z motivi koroških gora Pece in Uršlje gore. Rodil se je leta 1952 na Lešah nad Prevaljami, kjer še danes živi, dela in ustvarja. Leta 1973 je diplomiral na Pedagoški akademiji v

Ljubljani, nato pa še na Akademiji za likovno umetnost leta 1979 pri prof. Štefanu Planincu. Na razstavi Nostalgija v Galeriji Ravne je Benjamin Kumprej razstavil dela, ki jih je ustvaril v zadnjih letih. Na ogled so bile krajine in ciklusi slik - objektov »Knapovska pojedina«, »Kubistična krajina« in »Rustikalna krajina«. V zadnjih dveh je očiten prelom z iluzionistično slikarsko tradicijo in slikarjev prestop v prostor. Na teh slikah – objektih združuje dolgoletna iskanja, ki na preprost način presegajo iluzionistično omejenost slike.

Na razstavi je bilo pet velikih slik krajin. Na njih prepoznamo osupljiv razgled kot ga Benjamin Kumprej dan za dnem doživlja izpred domače kmetije Pristov. Predvsem poleti, ko se ozračje zagreje in se pripravlja k nevihti, ko se veter obrne in prinese temne oblake izpod Pece. Pogled proti vzhodu se ustavlja na Pohorju. Proti jugu se nad horizontom dviguje Uršlja gora. Pod njo pa Leše, staro industrijsko mesto, ki je svoj zenit že dolgo tega prešlo. Slike govorijo z barvami in prepletom črt, s katerim slikar v sliko vnese dinamiko.

V najnovejših cikličnih slikah imenovanih »Kubistična krajina« in »Rustikalna krajina« in narejenih letos prav za to razstavo, je Benjamin Kumprej na podlago pritrdil lesene deske različnih barv. Kot nekakšna barvna lestvica se le-te vrstijo v enakomernih presledkih druga ob drugi. Preplet črt in barvnih polj je gledalcu prej omogočal, da je prepoznal motiv krajine. Tukaj pa je prišlo do radikalne redukcije likovnih znakov. Na teh slikah – objektih iluzijo pokrajine podajajo posamezna barvna polja, ki lahko predstavljajo pasove horizonta: zeleno je morda travnik ali gozd, rjavo polja; rdeče, sivo ali modro polje pa nebo.

Na razstavi je predstavil tudi cikel asemblažev »Knapovska pojedina«, ki jih je ustvaril leta 2014. Na leseno ploščo je z vrvjo pritrdil nekatere predmete iz rudarskega življenja: svetilko, ključavnico, zvonec, pozlačeno kozjo lobanjo kot lovsko trofejo. Na spodnji del slike pa je pritrdil jedilni pribor: žlico, vilico, nož in zajemalko. Knapa je upodobil s pomočjo najdenih obledelih fotografij. Pri teh portretih ne gre toliko za to, kdo so ti ljudje bili, kot za kompozicijski element, s katerim slikar gradi sliko. Poleg slik sta bili razstavljeni še dve skulpturi iz jesenovega lesa. Na njiju je Benjamin Kumprej pritrdil mejni kamen leškega rudnika in tako neposredno opozoril na nekdanjo veličino domačega kraja.

V razstavljenih delih smo lahko spoznali Benjamina Kumpreja kot umetnika, ki mu je poleg lepih razgledov mar tudi za zgodovino kraja. S svojim delom dokazuje, da je poleg umetnika, kmeta in učitelja tudi arheolog in pomemben kronist lastnega okolja. V kratkem bo izšla tudi obsežna umetnikova monografija s prek 70 reprodukcijami.

MEDNARODNI EXTEMPORE KRANJCEV IN KOROŠCEV - ŠENČUR 2016

Nagrajeno umetniško delo člana in predsednika Društva koroških likovnikov z Raven na Koroškem

Piše: **Zoran Rožič**, povzeto po A.P.

Dogodek Extempore, ki povezuje umetnike iz avstrijske Koroške in dežele Kranjske to stran meje že tretje leto zapored, v sodelovanju z Občino Šenčur prireja društvo Sončni hribček. V nedeljo, 14. avgusta 2016, je tam ustvarjalo 14 umetnikov, od tega pet z avstrijske Koroške, preostali pa iz domovine. Podporo pri projektu so organizatorji dobili tudi od Koroške kulturne zveze iz Celovca. Njegov spiritus agens **Anton Podjed** z Olševka je ob odprtju letošnje razstave v šenčurskem muzeju povedal, da jo prirejajo z zadovoljstvom in seveda z željo, da takšna srečanja odpravljajo predsodke ter hkrati ustvarjajo in krepijo dialog zblževanja, sodelovanja in osebnega spoštovanja. Obiskovalce razstave je pozdravil šenčurski župan **Ciril Kozjek**, ki je bil navdušen, da šenčurski muzej gosti še eno tako bogato kulturno prireditev. V muzeju, kjer je v nadstropju tudi stalna razstava keramike, se zvrsti do ducat razstav na leto. Ob odprtju tokratne so pripravili še krajši kulturni program. Kot pravi Podjed, je pomembno vlogo pri poznavanju slikarjev z obeh strani meje imel priznani koroški slikar **Sigi Kulterer**. V veliko pomoč pri razstavi pa sta mu bila tudi **Miro** in **Franci Erzin**. V Avstriji je za likovni Extempore v Šenčurju veliko zanimanje, tako da imajo za prihodnje leto že izpopolnjen seznam sodelujočih. »Med njimi so tako Slovenci kot nemško govoreči umetniki, ki pa znajo nekaj besed slovensko,« je na srečanju pojasnil Podjed.

Kot gostje so letos na razstavi sodelovali tudi slikarji **Stanko Sadjak**, **Jože Meglič** in **Isabella Mittelstädtter** kipar **Milan Ažman**, poleg njih pa iz avstrijske Koroške **Christin Meklin**, **Helena Haberz**, **Martin Dovjak** in **Franc Rasinger**; iz slovenske Koroške **Zoran Rožič**, iz nekdanje dežele Kranjske pa **Mojca Vilar**, **Mojca Godec**, **Anica Karo**, **Kristina Podberšič**, **Francka Globočnik**, **Franc Guček**, **Franci Kočar**, **Tone Jelovčan** in **Anton Podjed**. Medtem že potekajo pogovori, da bi prihodnje leto organizirali četrti Extempore v okviru praznika občine Šenčur, ki bo 23. aprila, ko goduje sv. Jurij. Tako bi se izognili poletnemu času, ko je precej slikarjev zaradi dopustov odsotnih. Ena od pobud je tudi, pravi Podjed, da bi v Extempore vključili dijake oziroma študente.

Posebna strokovna komisija, ki so jo sestavljali prof. **Petra Vencelj**, umetnostna kritičarka, zgodovinarica in geografinja, akad. slikar **Boge Dimovski** in akad. kipar **Ljubo Zidar**, je med slikami izbrala tri zmagovalne avtorje: prvonagrajenega **Zorana Rožiča** z Raven na Koroškem z naslovom dela *V duši poletja*, **Martina Dovjaka** s *Sel na avstrijskem Koroškem* in **Mojco Godec** z *Brda pri lhanu*. Zoran Rožič, ki je gonilna sila Društva koroških likovnikov, je s svojim prepoznavnim likovnim izrazom prepričal likovno komisijo soglasno.

Posebno priznanje so organizatorji podelili slikarju **Francu Rasingerju** iz Šempetra pri Šentjakobu v Rožni dolini na Koroškem. Na slikah Rasinger upodablja starost, zgodovino, minljivost in sledove časa. Kot pravi Podjed, pa ni njegove slike brez glagoljških črk. Imel je že dvajset razstav. Rasinger je slikar podob in besed in oboje ima globoko sporočilo!

Zoran Rožič:
V duši poletja, 1. nagrada

Veliko pozornosti je na odprtju razstave poželo tudi delo **Christine Meklin**, doma iz Pliberka na avstrijskem Koroškem, z naslovom *Srečanja*. Kot pravi, na kolonijah spoznava veliko novih ljudi različnih kultur. Rada slika na velika platna. V dvajsetih letih je imela deset samostojnih razstav. Te dni ima na razstavi v Celovcu na ogled 38 slik. Izdeluje tudi lutke, že več let pa okraši za povorko na angelsko nedeljo velik voz mesta Pliberk, kjer bodo tudi letos pripravili tradicionalni sejem, imenovan Jormak, ki ga v Pliberku prirejajo že od 1393. **Mojca Vilar** je na okvir svoje slike cesarice **Marije Terezije** dodala še krompir, ki je tesno povezan z zgodovino Slovencev. V 18. stoletju je cesarica uvedla obvezno sajenje krompirja na Slovenskem.

JESENSKI UTRIP V KOTLJAH

Z dobrimi prireditvami, kjer je resnično vsak lahko našel kaj zase, smo zaključili letošnje 19. Kuharjeve dneve. Trudili smo se in spet uspeli. Nadaljujemo tradicijo prvih zamisli, idej in upamo, da jo bomo lahko še naprej.

Letos smo v našo dvorano, menda se nam že kmalu obeta nova, privabili veliko obiskovalcev. Veseli smo vsakega, saj je to potrditev, da delamo pravo stvar. Letos nam JE čudovito služila tudi narava, saj nas je v oktobru jesen odela v barve, v koroške barve, ki jih je zaznal tudi Prežih in jih tenkočutno ujel v besedne igre v svojih delih. Pa še Uršljo goro je pobelilo, da je bila slika popolna.

In v čem se je kazalo naše delo?

Pohod po Vorančevi poti, na žalost, ni izzvenel, kot smo želeli. Načrtujemo ga v drugem letu in držimo pesti, da bomo imeli srečno roko pri izbiri datuma zanj.

Znano vam je, da je 14. tradicionalna prireditev, ki jo vsako leto načrtuje Koroški pokrajinski muzej, Muzej Ravne na Koroškem v avgustu na Prežihovi bajti, odpadla zaradi dežja. Vključili so jo v čas prireditev Kuharjevih dnevo. Dr. Marjan Linasi je ob 70. obletnici prve izdaje Prežihovih evropskih potopisov govoril o pisateljevih evropskih poteh. Nato je sledil ogled filma režiserja Martina Turka Doberdob, roman upornika.

Na »Veselem druženju« so nas s svojim nastopi razveseljevali mladi in malo manj mladi. Z glasbo in petjem se je predstavila pisana paleta nadarjenih posameznikov in skupin. Z nastopi so nam pognali kri po žilah in narisali nasmeh na obraz, saj so bile pesmi udarne, živahne ali nežne ter segajoče v srce. Prikupni malčki in malo starejši vrstniki ter najstniki so pokazali, da kultura v Kotljah živi. Prireditev smo popestrili še z dvema skečema, kar kaže, da gledališka dejavnost v Kotljah še ni čisto pošla. Morda jo le uspemo kdaj postaviti čisto na noge.

V sodelovanju s Koroškim filatelističnim društvom smo se lani odločili, da bomo vsako leto izdali pisemsko ovojnico s poštnim žigom Kuharjevih dnevo, posvečeno bratom Kuhar. Lani smo ju posvetili pisatelju Prežihu, letos pa Avgustu Kuharju. Na otvoritvi razstave – Stare fotografije o Kotljah, Uršlji gori, okolici in Kuharjevih je razstavljaval domačin Filip Merkač - Lipi – je o uredniškem delu Avgusta Kuharja spregovoril Miroslav Osojnik, g. Merkaču pa je predsednik filatelistov Koroške podelil priznanje za njegovo zbirateljsko delo. S takšnim hobijem se tudi kaže ljubezen do domače dežele.

Prireditve v oktobru zaključujemo s slavnostno akademijo. Letos je bil slavnostni govornik prim. Franc Verovnik, dr. med., ki se že nekaj časa ljubiteljsko ukvarja z raziskovalnim delom. Letos nas je razveselil s knjižico o Avgustu Kuharju, ki jo je izdala Občina Ravne na Koroškem. Predstavil jo je v svojem slavnostnem govoru. Toliko, da nam je vzbudil zanimanje zanj. Poudaril je pomen Avgustovega dela na področju varnosti pri delu in njegovo neumorno uredniško delovanje pri Koroškem fužinarju. Za delavce v »fabriki« so pravili, da imajo mehko srce in trdo pest. Po prireditvi smo dobili knjižico z avtorjevim podpisom. V spremljevalnem programu sta v drugem delu zaigrali na klavir in citre študentki deželnega konzervatorija iz Celovca Špela Pušnik in Tanja Klančnik, ki nas je prevzela tudi s svojim občutnim petjem.

Kuharjevi dnevi so za nami. Hvala vsem, ki nas pri tem podpirate, ki najdete prijazno besedo za naš trud, ki obiščete prireditve. Hvala g. županu T. Roženu za obisk. Hvala tudi KTV Ravne na Koroškem za snemanje dveh prireditev, ki ju bodo predvajali preko svoje kabelske televizije in bosta tako dostopni še komu.

Drugo leto se vidimo na 20. Kuharjevih dnevih v Kotljah in mogoče, čisto po tihem mogoče, bo že rasla nova večnamenska dvorana v naši pod Goro dani vasici.

Piše: **Milena Mesner**

LIPI PREDSTAVLJA
SVOJO
RAZSTAVO

P REŽIHOVA BORBA NA TUJIH TLEH

Piše: Liljana Suhodolčan

Vsakoletna tradicionalna srečanja pri Prežihovi bajti, 10. avgusta, so dobro vpeta v koroški poletni kulturni utrip. V letošnjem letu se je prvič v 14. letih dogodilo, da smo morali program tradicionalnih srečanj pri Prežihovi bajti zaradi slabega vremena prestaviti v mesec oktober, v čas Kuharjevih dnevov.

Koroški pokrajinski muzej, Muzej Ravne na Koroškem se kot skrbnik Prežihove bajte – spominskega muzeja Lovra Kuharja - Prežihovega Voranca – zaveda neprecenljive sporočilne vrednosti pisateljevega dela, zato z različnim izborom tem predstavljamo utrinke iz Prežihovega življenja in njegovega dela in s tem ohranjamo pisateljevo literarno in politično veličino. Osrednja tema 14. tradicionalnega srečanja je bilo obdobje Prežihovih evropskih poti, posvečeno pa je bilo 70. obletnici izdaje Prežihovih evropskih potopisov *Borba na tujih tleh*. Obdobje pisateljeve poti pregnanca po Evropi je predstavil dr. Marjan Linasi z referatom: *Prežihova borba na tujih tleh*. Prežihova zbirka z naslovom *Borba na tujih tleh* s podnaslovom *Evropski potopisi* je izšla leto po končani 2. svetovni vojni pri založbi Slovenskega knjižnega zavoda v Ljubljani. V njem so objavljena kratka potopisna besedila: V petem nadstropju, Semenji belih ljudi, Pankrac, Na mrtvi točki, Mrzla dežela – topla srca, Pariz, V deželi modernih čudes, Bolgarka. V ospredje je avtor izpostavil socialno in politično življenje, z izjemno slikovitimi opisi držav, ki jih je »delovno«, a, kot vemo, ilegalno, obiskal v letih pred drugo svetovno vojno kot sodelavec Komunistične internacionale. Za boljše razumevanje ozadja pisateljevih potopisov nam je avtor referata najprej osvežil dogodke iz predvojne jugoslovanske zgodovine in predvojno revolucionarno gibanje. Prežih je po svojem pobegu v tujino leta 1930 deloval vsaj v desetih evropskih državah, nekje dlje, nekje krajši čas oziroma le prehodno. Te države so bile: Francija, Belgija, Avstrija, Norveška, Švica, Češkoslovaška, Nemčija, Romunija, Bolgarija, Grčija in Sovjetska zveza. V potopisih *Borba na tujih tleh* se je Prežih posvetil le nekaterim izmed njih, predvsem Franciji, Češkoslovaški, Norveški, Romuniji in Bolgariji. Nikjer ni jasno zapisal, zakaj oziroma v kakšni vlogi in s kakšnimi nameni je bil tam, kjer je pač bil. Tudi ljudi, s katerimi se je pri svojem ilegalnem delu srečeval, ni omenjal poimensko, govori le o svojih »prijateljih«, »znancih«, »dobrih ljudeh«, »tovariših«, »organizaciji«.

V referatu je dr. Marjan Linasi še posebej poudaril, da predvojno ilegalno komunistično gibanje ni bilo nekakšen monolit, kot bi si kdo danes predstavljal, ampak skupek različnih skupin, frakcij, različnih silnic in interesov, zlasti pa je bilo sestavljeno vsaj iz dveh različnih generacij: starejše in mlajše. V tridesetih letih prejšnjega stoletja so prišli na površje mlajši kadri, ki so jim starejši, ki so bili začetniki gibanja in ustanovitelji KP, postali vse bolj odveč, zato so jih znotraj gibanja vse bolj odrivali na stranski tir, nazadnje, ko so prišli na oblast, pa jih na grob način onemogočili, tudi tako, da so leta 1948 organizirali proti njim tako imenovane »dachauske procese«, ki bi lahko bili usodni tudi za Prežiha, če ne bi imeli o njem podatkov, da je zelo bolan. To je bilo torej plačilo za njihovo in njegovo garanje in nadvse težko življenje v ilegali, polno pomanjkanja in stalne nevarnosti za svobodo in tudi za življenje, zaradi katerega so trpele njihove družine, tudi Prežihova, živeče v pomanjkanju, oropane družinske sreče, zaznamovane v svojem okolju in nenehno nadlegovane s strani policije. Najprej predvojne, nato v sistemu, ki so ga s svojim političnim delom pravzaprav pomagali ustoličiti. In takšna je bila pot Prežiha, ki ga je pisatelj Oton Župančič opisal kot preprostega koroškega človeka, ki je po eni strani »mehak kakor dobra mati, ki reže sosedovim sirotejem pogačo, zraven pa ves trd in nasršen, kot kuhar, kadar strga hren«.

Koliko bi lahko še ustvaril, ko se ne bi bil del njegovega življenja razdal za politične ideale, v katere ga ni porinil kak mladostni avanturizem, ampak stvarna situacija, v kateri je živel sam in v kateri so živeli ljudje njegovega časa in okolja. Program smo zaradi boljšega razumevanja pisateljevih odločitev in ravnanj v tridesetih letih 20. stoletja, torej v času pisateljevega političnega emigrantskega, ilegalnega življenja po evropskih mestih, sklenili z ogledom filma, režiserja Martina Turka – *Doberdob*, roman upornika.

Prežih v Atenah

Fužinar

GLASILO GUŠTANJSKIH ŽELEZARJEV

Leto I.

Guštanj, 29. novembra 1951

Štev. 1-2

Sodelavci guštanjske delovne skupnosti borijo v tekmovanju za počastitev desetletnice JA samo še prvo mesto. Tudi tega lista je v tem b...

V Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika že od leta 2005 izvajamo digitalizacijo dragocenega rokopisnega, slikovnega in drugega dragocenega gradiva. Že več let je bila med prioriteta tudi digitalizacija časopisa Koroški fužinar. Uspelo nam je v letu 2015. Še več – digitalizirali smo vse letnike Koroškega in Informativnega fužinarja ter časopisa Metal. Skupaj to pomeni sto deset letnikov okoli 22 000 strani časopisov, ki so izhajali v naši ravenski železarni. Na dosežek, ki smo ga s pomočjo izvajanja nalog območnosti dosegli, smo zelo ponosni. Predvsem smo zadovoljni zaradi naših uporabnikov, ki bodo lahko odslej neomejeno (preko svetovnega spleta) dostopali do teh virov informacij.

Koroški fužinar je časopis, ki je začel izhajati leta 1951 pod uredniškim vodstvom Avgusta Kuharja in soustanovitelja dr. Franca Sušnika. Časopis je ob pisanju o delovanju železarne Ravne prikazoval tudi preteklost koroških krajev in industrije, narodne običaje, kronike župnij, društev... Strokovnjaki so posegali po številnih področjih raziskovanja. Fužinar je objavil zgodovino železarstva, še preden je leta 1954 izšla Mohoričeva Industrializacije Mežiške doline. Vestno je beležil vse nove pridobitve železarne Ravne, zgodovino koroške krajine in slovenske Koroške v Avstriji in številna druga področja in je po več kot petdesetih letih izhajanja tudi sam postal zgodovinski vir. Na žalost je leta 2007 prenehal izhajati.

Uredniki so se trudili, da Koroški fužinar ni zaostajal za zgodovinsko etnološkimi zborniki, ki so takrat izhajali skoraj vsako leto v drugih krajih Slovenije. Vanj so beležili svoje članke domači strokovnjaki in strokovnjaki od drugod.

Postal je nepogrešljiv vir številnim raziskovalcem in publicistom. Drago Druškovič ga je uporabljal kot nepogrešljiv vir ob pripravi spremne besede za izdajo Prežihovih zbranih del. Kot vir so ga citirali tudi drugi: npr. geograf Ivan Gams in drugi zgodovinarji in etnologi. Zelo pogosto je naveden tudi v diplomskih in magistrskih nalogah ter disertacijah avtorjev domačinov.

Kljub kasnejši množični produkciji drugega tiska (ki pa je večinoma prenehal izhajati že po nekaj letih) je bil Koroški fužinar še vedno prostor za zmeraj nove teme na področju etnologije, zgodovine, sociologije, zgodovine in leposlovja.

Kasneje (1964) se je izhajanju Koroškega fužinarja pridružil še Informativni fužinar, ki je prevzel vlogo informiranja delavcev v zvezi z železarno, delovnimi organizacijami, dogajanjem znotraj fabrike, življenjem in prostim časom delavcev, športom... Nadalje se mu je, po prestrukturiranju železarne, pridružil še časopis Metal. Oba sta prav tako nepogrešljivi viri za raziskovanje dogajanja v preteklih letih na tleh železarne in Mežiške doline.

Iz vsega naštetega je viden pomen teh časopisov, dragocenega gradiva, prispevkov o naši preteklosti, sedanjosti, neizčrpen vir informacij in podatkov, ki so jih v preteklosti, danes in jih bodo v prihodnje koristili uporabniki knjižnic na Koroškem ter uporabniki doma preko svetovnega spleta.

V domoznanski zbirki sedaj skrbno hranimo prav vse številke obeh Fužinarjev in Metala v fizični obliki in po novem še v digitalni. Opravljeno je veliko delo, za katerega želimo, da bo tudi uporabljano. Vsi trije časopisi so sedaj dosegljivi tudi na dLib-u (Digitalna knjižnica Slovenija) na spletnem naslovu: <http://www.dlib.si/>.

V brskalnik vtipkate naslov časopisa, ki ga želite, potem izberete leto, številko in stran, kar si lahko po želji tudi natisnete. Zaradi optične prepoznavne besedila je možno iskanje zelenih besed tudi po celotni vsebini. Predvsem to velja za novejša številke, kjer je že boljši tisk. Vse dodatne informacije lahko dobite v domoznanskem oddelku Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika na Ravnah.

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem

KOROŠKI FUŽINAR, INFORMATIVNI FUŽINAR IN METAL V DIGITALNI OBLIKI

Trije »fabriški« časopisi Koroški fužinar, Informativni fužinar in Metal dosegljivi na svetovnem spletu

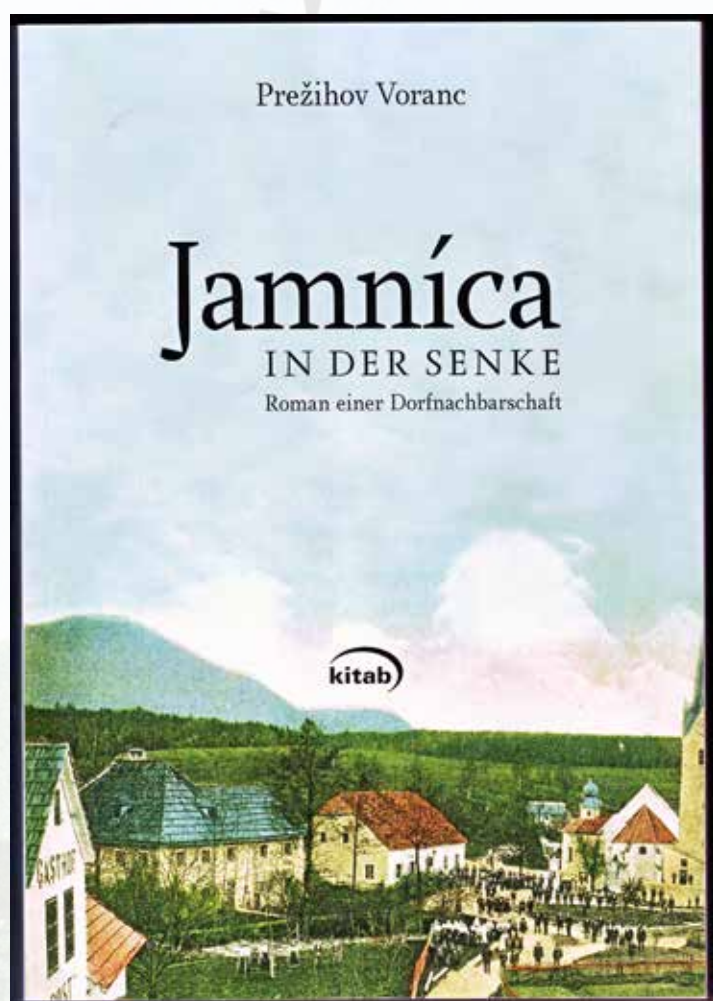
Piše: **Simona Šuler Pandev**, univ. dipl. soc., višja bibliotekarka

ORJAK Z GORE / DER RIESE VOM BERG

O nemškem prevodu Prežihove Jamnice, nekaterih njegovih povesti in reportaž in o romanu o našem velikem pisatelju

Píše: **Mirko Osojnik**

Neutrudni pisec in prevajalec gospod Jozef Strutz nam tudi v letošnjem letu pripravlja novo presenečenje, saj se je še z večjo vnetostjo lotil Prežihovega opusa in življenja. Po uspešni izdaji treh Vorančevih zgodb s skupnim naslovom **ZIMA V CELOVCU/Winter in Klagenfurt** (v izdaji celovške založbe Kitab-Verlag Klagenfurt-Wien leta 2012) je aprila 2013 izšel prvi del Prežihove Jamnice (**Jamnica: Das Dorf in der Kärntner Mulde**). Drugi in tretji del Prežihovega romana soseske sta mu sledila leta 2014. Očitno je bralce v Avstriji roman pritegnil, saj je založba v začetku leta 2015 (z letnico 2014) ponovno izdala roman Jamnica, tokrat v eni knjigi na 377 straneh: Jamnica in der Senke: Roman einer Dorfnachbarschaft (Glej fotografijo lepe naslovnice!). Celotna Jamnica je torej zdaj prevedena! Če koga zanima, kako se Prežih bere v nemščini, se lahko o njej zanima na spletni strani www.kitab.verlag.com.

V letu 2015 je gospod Strutz prevedel še nekaj povesti, ki jih je izdal v samozaložbi pod naslovom *Das Tal ohne Namen. Der Kämpfer und andere Geschichten*. Založba Drava je letos izdala njegov prevod Prežihovih zgodb in reportaž pod naslovom *Wien, Paris, Savalm*. V knjigi je šest Prežihovih zgodnjih povesti in reportaž (V zimi, Dekle z mandolino, Sektor št. 5; Dunaj, Pariz in Svinja) in Skrivna bralnica, poglavje iz nedokončanega romana Pristrah.

Prav tako letos je Jozef Strutz izdal še knjigo *Die Ästhetik der konstruktiven Dissonanz – Prežih Voranc und der Kosovél-Kreis*. Ob spremnem eseju sta v njej tudi Prežihov potopis Gosposvetsko polje (Zapiski iz Grelnice) in zgodba Blagoslov.

Sedaj gospod Jozef Strutz piše biografsko knjigo o Vorancu *Der Riese vom Berg (Orjak z gore)*. Prežih Voranc- Lovro Kuhar: Eine literarische Biografie, ki temelji na izčrpnem eseju dr. Jožeta Koruze »Življenjska pot Lovra Kuharja - Prežihovega Voranca« v Prežihovem zborniku izdanem leta 1957. Knjiga bo obsegala osem poglavij: 1. Kotlje – vas v kotlini, 2. Avtorjev mladostni portret, 3. Korak v svet: Trst, Celovec, 4. Prva svetovna vojna – Med Doberdobom in Abruci, 5. Književnik, politik, romanopisec, 6. Borba na tujih tleh: Dunaj, Praga, Moskva, Pariz..., 7. Druga svetovna vojna: narodnoosvobodilna borba, Sachsenhausen, Mauthausen, 8. Orjak s Preškega vrha. Za nas zelo zanimivo delo bo izdala založba BKA Kunst, Wien, Abteilung Literatur/Verlage. Prav bi bilo, da bi po izidu tega dela o Prežihovem Vorancu ali naša občina, ki ima velik posluh za knjižne izdaje, ali Prežihova ustanova stopila z avtorjem v stik in se z njim dogovorila tudi za izdajo v slovenskem jeziku. Tako bi se dolg našemu velikemu pripovedniku udejanil še z enim temeljnim delom.

BRALNI NAHRBTNIKI

Píše: **Jerneja Gregorc**, prof. zgodovine in sociologije, bibliotekarka

Dobro smo že zakorakali v šolsko leto in šolarji so se že navadili na nove učne obveznosti. Za prvošolčke pa je to čisto nov začetek spoznavanja knjig in učenja branja.

Knjiga popelje otroka v svet domišljije, spodbuja kreativnost in ustvarjalnost, ga uči vztrajnosti, iznajdljivosti, ga spodbuja k radovednosti in mu širi obzorja. Poleg naštetega bogati tudi besednjak, navsezadnje mu omogoča kakovostno preživljanje prostega časa ter ga povezuje z bralcem – njegovimi starši, starimi starši, vzgojitelji oz. ostalimi skrbniki, ki si vzamejo čas in otroku preberejo njegovo najljubšo zgodbo.

V naši knjižnici se zavedamo, da učenje branja ni lahka naloga; poteka vseskozi, z veliko vaje, potrpežljivosti in ob pomoči drugih.

Da bo začetek še prijetnejši, smo pripravili knjižno novost. Pridružite se nam na knjižnem potovanju z bralnimi nahrbtniki, v katerih bodo knjige z malo teksta in veliko ilustracijami, slikopisi in druge knjige, ki so vezane na otrokov interes (živali, avtomobili, princeske, ...). To so knjige z velikimi tiskanimi črkami, ki spodbujajo otroka, da postane dober bralec.

V nahrbtniku se skriva tudi risalni blok, v katerega lahko vsak otrok nariše risbico ali napiše svoje vtise. Opremi naj ga s svojimi podatki (ime, priimek, naslov, starost) in sodeloval bo v žrebanju za simpatično nagrado. Likovne izdelke bomo ob koncu šolskega leta razstavili v Pionirski knjižnici Leopolda Suhodolčana.

Vabimo starše in šolarje, da nas obiščejo in tudi z našo pomočjo raziskujejo čarobni svet znanja in domišljije.

PARTIZANSKA ULICA POD DEŽNIKI

Spomine je povezala **Marta Merkač**, članica Kulturnega društva literatov Mežiške doline in Literarne čajanke v Koroškem medgeneracijskem centru.

(D)OŽIVIMO Partizansko ulico smo sklenili **Literati Mežiške doline** v sodelovanju z **Literarno čajanko** iz Medgeneracijskega centra na Ravnah. Bilo je na semanji dan, 24. avgusta 2016. Pisani dežniki so se lahko pozibavali nad nami, mi pa smo z mimoidočimi obujali spomine. Ko veš za preteklost in je davni utrip ulice še vedno neločljivi del tvojega življenja, spomini z lahkoto oživijo. Prvi je romal v čas, ko je bila **v vsaki hiši obrtna dejavnost**. Marija Bezjak, nekdanja stanovalka ulice, se spominja, da so bile v ulici kar tri čevljarke delavnice: Šmid, Verdinek in pozneje Bobovnik. Dela je bilo dovolj za vse, le denarja je manjkalo. Njen oče je bil železarski delavec in čevljarški šušmar, po poklicu čevljarški mojster. Še danes hranita sestro knjigo plačnikov in dolžnikov. Vanjo jih je zapisoval s tintnim svinčnikom. Ta vrsta pisanja nikoli ne zbledi. Kakor tudi ni zbledeel spomin Ravenčanov na vse čevljarje, oba krojača in frizerja, mehanično delavnico, trgovino z mešanim blagom, radio servis, pekarno, knjižnico, prvo cvetličarno in fotografa.

Partizanska ulica se je s časom spreminjala. Danes je za promet zaprta. Da ni bilo vedno tako, je vedel povedati Janez in pristavil, kako si je prislužil kazen za prometni prekršek v obdobju, ko se še ni privadil na novi cestni režim. Pripovedovalci so z ljubeznijo do domače ulice nizali spomine. Zgovorno, sproščeno in kar po domače: **»V trgovini pri Samcu sem dobil cukre na vago«** ... In na začetku ulice je stala grda siva zgradba, ki so ji rekli Žunkova komunala. Otroke je izredno privlačila, starši pa so kričali nanje: »Ne hodite v Štrudl hof«. Kdo ve, od kod je prišlo to ime. Tudi tega, od kdaj in zakaj se ulica imenuje Partizanska, ni vedel nihče. Prav lahko bi nosila ime po kakšni obrtni dejavnosti. Ravenčani se vseh živo spominjajo. Nihče ni pozabil Škofove pekarnice in vonjav iz nje po »frišnih« žemljicah. Nekdo je k spominu na pekarno pristavil, kako je od tam kar pod pazduhami nesel domov dva hleba kruha. Številčne družine so bile takrat, živeli pa so le v dveh sobah. Pripadale so jim drvarnice, kjer so krmili kokoši in zajce, nekateri celo prašiče za »izboljšanje« nedeljskih kosil, kot je v svojih spominih na domačo ulico zapisala Kotnikova, danes stanujoča na Švedskem. **Stranišč na »štrbunk«** s časopisnim papirjem in stanovanj brez tekoče vode iz pip tudi niso pozabili. In tega, kako lepo je bilo, ko so dobili asfalt. Po tistem se ob sušnih obdobjih ni več kadilo s ceste in ob deževnih dneh niso prihajali domov z obloženimi blatnimi čevlji.

Pri frizerju si lahko izvedel vse, kar se je na Ravnah dogajalo. Tako se svoje vajeniške dobe pri Mariji Tasotto spominja Dragica. Mi pa smo iz bogatih spominov Slavice Dežman izvedeli, da se je gospod Ulc, prebivalec ulice, zapisal med prve pilote v Sloveniji in da se je vozil s prvim avtomobilom na Ravnah, še pred graščakom ga je imel. Gospa Jamšek je pustila za sabo sled kulturne prostovoljke, zahtevne do sebe in drugih. Bila je programska in umetniška vodja ravenških folkloristov. Izredno skrb je posvečala mlademu folklornemu naraščanju. Njen glas odlične pletilje pa je segal tudi v zgornji konec Mežiške doline. Tako mlajše kot starejše gospe so ponosno nosile njene modne twin sete, puloverje z jopico pastelnih barv.

Ivani Prislan je ostal v srcu pletiljin pomislek, ko ji je odsvetovala modro barvo oblačila z reko: »Nevesta v modrem bo večkrat v modricah«. Ženske sprehajalke so se nostalgичno spominjale njenih pletenin. Pa tudi svojih »topiranih« frizur in kostimov za poroko. **»To je bila najlepša ulica na Ravnah«**, je oznanila Gizela. Tople, prijetne in svetle trenutke smo brskali iz lež, ko je bilo vendarle treba vsak dinar dvakrat obrniti. Čisto posebne in otroško sramežljive je podelila z nami Milena Kozel. V literarni prispevek je izlila občutja deklice z mamo ob nakupu ljubke gumijaste punčke v trgovini pred Ocepko hišo, čisto na začetku Partizanske ulice.

Na semanji dan je bila ulica živahna. Literati smo mimoidoče povezovali s spomini. Mnogi ob tem niso pozabili izpostaviti današnjo problematiko zapuščanja ulice. **»Prazne hiše, zalepljena okna, jaz pa bi rabil čevljarja.«** (Branko). Želja vseh je, da bi bila ulica ponovno vitalna. Z lahkoto so vsi modrovali, kdo naj bi ukrepal, da najemniki lokalov ne bi kar po vrsti zapuščali ulice. Dejstvo je, da se vsi raje sprehodimo po živahni ulici kot zapuščeni s poplavo napisov »Oddam lokal«. Na poletni »ravenški dan« smo v sorodnih spominih in vendarle vsak drugače odslikavali svojo povezanost z ulico. **»Trg Guštanj, spomin na čase, kjer znan mi je vsak vogal.** Prehitro pride srebro v lase. Vse manj je tistih, ki sem jih poznal.« (Jože Prednik)

Šmid, Škof, Ocepek, Rus, Tasota ... ta dan so oživel spomini ... In dežniki nad ulico so šepetali: **Partizanska je večna.**

Skupina SIJ odprla na **Ravnah** lasten izobraževalni center

Piše: **Anja Potočnik**

SIJ Izobraževalni center, ki so ga 11. oktobra 2016 svečano predali namenu, je nov mejnik v spodbujanju napredka in razvoja kar 7000 zaposlenih v Skupini SIJ, ki bodo v novem centru pridobivali strokovno znanje in kompetence z najrazličnejših področij. Obenem pa bo SIJ Izobraževalni center zagotavljal enotni sistem izobraževanja, skozi katerega bodo vsi zaposleni razvijali kompetence, hkrati pa se bo nenehno spodbujal prenos znanj v družbah in med družbami Skupine SIJ. V izobraževalnem centru bodo spodbujali sodelovanje z drugimi izobraževalnimi ustanovami in nadgrajevali že vzpostavljena sodelovanja, kot na primer s Srednjo šolo Ravne in Medpodjetniškim izobraževalnim centrom (MIC Ravne na Koroškem).

Z odprtjem sodobnega SIJ Izobraževalnega centra so v Skupini SIJ postavili nov mejnik. Dobrih 215.000 evrov vredna naložba je za Skupino SIJ neprecenljiva. »Bolj kot kadarkoli prej je pomembno, da se zavedamo potenciala naših sodelavcev ter ga neprestano spodbujamo in krepimo. Le z usposobljenimi, izobraženimi in zavzetimi sodelavci bomo lahko uresničevali skupno strategijo in strateške cilje Skupine SIJ ter suvereno odgovarjali na izzive jeklarske industrije in nadaljevali trend rasti. Naložba v lastni sodobni izobraževalni center bo torej nadgradila in oplemenitila vse naše dosedanje naložbe«, poudarja predsednik uprave Skupine SIJ Anton Chernykh. V Skupini SIJ vsako leto namenijo več sredstev za izobraževanje – v prvi polovici letošnjega leta so jih namenili kar 45,8 odstotka več kot v enakem obdobju lani.

Sodelavci Skupine SIJ bodo v novem izobraževalnem centru krepili veščine in pridobivali znanja na različnih področjih, tu pa bodo potekali tudi interni programi usposabljanj in prekvalifikacij sodelavcev. »Po dobro izobraženih in po meri gospodarstva usposobljenih metalurških, strojnih, elektro in drugih tehnikah imamo namreč vedno velike potrebe. Samo v letošnjem letu smo zaposlili že 80 novih sodelavcev tehničnih strok. Že danes pa bi jih lahko zaposlili še 20, do konca leta pa še dodatnih 30, a jih na trgu dela težko najdemo«, pojasnjuje Mojca Veble, vodja kadrovske službe v Skupini SIJ. Za visoko zahtevna in specifična delovna mesta iščejo strokovnjake tudi v tujini, vendar jih pri tem ovira nekonkurenčna delovna zakonodaja. Zato je potrebno zelo intenzivno in aktivno reševanje kadrovskih izzivov. Z izvajanjem praktičnega usposabljanja dijakov in študentov bodo poglobili sodelovanje s Srednjo šolo Ravne. Zelo dobro sodelujejo tudi z Medpodjetniškim izobraževalnim centrom. »Nasledstvo sodelavcev tehničnih strok si zagotavljamo tudi s štipendiranjem; letos smo razpisali kar 68 štipendij. V tesnem sodelovanju z izobraževalnimi ustanovami iz lokalnega okolja se je na našo pobudo po 20 letih na Ravnah na Koroškem z letošnjim šolskim letom generacija dijakov ponovno vpisala v program metalurškega tehnika. Vpisanih je 17 dijakov. V pripravi je tudi predlog zakona o vajeništvu, od katerega si veliko obetamo. Podjetja namreč potrebujemo ljudi, usposobljene za delo, in to bo dobrodošla možnost, da jih tudi sami pomagamo dodatno izšolati«, je vsestransko aktivno reševanje kadrovskega primanjkljaja predstavila Mojca Veble, vodja kadrovske službe v Skupini SIJ.

Skoraj 1000 m² velik izobraževalni center s štirimi predavalnicami in sejno sobo lahko sprejme 140 oseb. Z dodatnimi prostori, ki jih bodo uredili v pritličju, pa želijo ustvariti prijazne izobraževalne prostore tudi za sodelavcev dveh invalidskih podjetij v Skupini SIJ.

Sodobni center učenja bo odprt tudi navzven. Različna izobraževanja, poslovna srečanja in dogodke bodo lahko namreč v njem izvajali tudi zunanji partnerji, ki jim bodo lahko ustregli s hitro prilagodljivimi prostori in kvalitetnimi programi.

»Do konca leta bomo organizirali kar 12 različnih izobraževanj in dogodkov, ki skupaj štejejo 215 ur oziroma 66 dni in bodo skupaj gostili 657 udeležencev«, se zasedenosti in številnih izobraževanj veseli Janja Rakovec Bodnaruk, vodja SIJ Izobraževalnega centra, in poudarja: »SIJ Izobraževalni center bo Skupini SIJ zagotavljal enotni sistem izobraževanja in mentorstva, skozi katerega bomo razvijali kompetence in znanja vseh zaposlenih ter spodbujali prenos znanj v družbah in med družbami Skupine SIJ.«

UČENJE SLOVENŠČINE JE EN »PRIJETEN NAPOR«

Na Ravnah na Koroškem je potekala štiridnevna šola slovenščine za Italijane

Pišeta: Alen Carli, Manja Miklavc

Od 2. do 5. junija je na Ravnah na Koroškem potekala štiridnevna šola slovenščine. Udeležilo se je 11 oseb italijanske narodnosti, večina iz okolice Vidma. Pobuda spada med dejavnosti, ki so bile programirane za leto 2016 v okviru projekta Interkultura – spoznavanje Slovenije in slovenskega jezika. Občina Videm in združenje ALPI ga uspešno izvajata že 6 let. Vodja projekta je dr. Mario Canciani. V ta projekt so vključene naslednje dejavnosti: tečaj alfabeticizacije slovenščine, ki ga enkrat letno (pozimi) v vasi Godia organizira sedmo okrožje občine Videm; izleti po Sloveniji; okroglice, na katere so povabljeni ugledni Slovenci; glasbeni večeri in ne nazadnje obujanje pobratenja z Občino Maribor. Med zimskim tečajem slovenščine so udeleženci izrazili željo, da bi se tudi letos organiziral nekajdnevni tečaj slovenskega jezika v Sloveniji, da bi bolje poglobili znanje in od blizu spoznali lepote slovenskih krajev. Veliko zanimanje je pripomoglo, da smo postali aktivni in jim predstavili 4-dnevni program šole slovenščine.

Odločili smo se, da bomo šolo izvedli na Ravnah na Koroškem – prepričale so nas naravne in kulturne lepote kraja in priporočilo dr. Barbare Ivančič Kutin, naše lanske prof. slovenščine v Bovcu. Tečaj slovenščine je pod vodstvom domačinke dr. Manje Miklavc, slovenistke in slovstvene folkloristke, potekal dopoldne, medtem ko smo popoldne spoznavali koroško kulturno dediščino in naravne znamenitosti. Med drugim smo si ogledali hišo Prežihovega Voranca, Ivarčko jezero, rudnik v Mežici, najstarejšo lipo na svetu, na poti domov tudi Slovenj Gradec. Za tečajnike je bilo priskrbljeno prenočišče s polnim penzionom, tečaj slovenščine in popoldanski ogledi znamenitosti. Skupino je spremljal zamejski Slovenec dr. Alen Carli, vodja tečaja alfabeticizacije slovenščine in večletni sodelavec pri projektu. Posebna zahvala gre Manji, ki je poleg strokovnega vodenja tečaja pomagala tudi pri organizaciji. V posebno čast in veselje nam je bilo, da nas je obiskal župan dr. Tomaž Rožen in nas ob slovenskem nagovoru toplo sprejel.

Ob zaključku so vsi tečajniki prejeli potrdilo o opravljenem tečaju. Izrazili so zadovoljstvo in priznali, da so jim ti štirje dnevi zelo koristili pri nadgradnji znanja. Kot so izrazili sami, je učenje slovenščine en »prijeten napor«, a si srčno želijo, da bo v prihodnosti še več tovrstnih izzivov. Uspešnost tečaja je dokaz, da je zanimanje za spoznavanje slovenskega jezika v okolici Vidma veliko in da projekt Interkultura združuje ljudi in premošča miselne pregrade.

OB 60-LETNICI GLASBENE ŠOLE RAVNE NA KOROŠKEM IN 200-LETNICI GLASBENEGA ŠOLSTVA NA SLOVENSKEM

Piše: **mag. Aleksander Kotnik**, ravnatelj Glasbene šole Ravne na Koroškem

Aprila smo obeležili visok jubilej 60 let Glasbene šole Ravne na Koroškem. V čast nam je, da smo lahko ta jubilej proslavili v letu, ko praznujemo 200 let javnega glasbenega šolstva v Republiki Sloveniji.

Prva javna glasbena šola je bila ustanovljena ravno zaradi tega, da bi glasba postala dostopna vsem, tudi tistim, ki si niso mogli privoščiti glasbenega izobraževanja. Vsi smo veseli, da se je ta način ohranil do danes, kar omogoča vsem otrokom, da se lahko glasbeno izobražujejo.

Glasbene šole po Sloveniji so javne ustanove, ki delujejo v okviru osnovnošolskega izobraževanja. Šole izvajajo glasbeno izobraževanje otrok in mladine, zadovoljujejo potrebe po kadrih pihalnih orkestrrov, pevskih zborov, folklornih skupin, različnih glasbenih zasedb, ter s tem bistveno pripomorejo k dvigu kvalitete le teh in prispevajo k dvigu intelektualne dodane vrednosti, prav tako učenci, ki obiskujejo glasbene šole, dosegajo boljše rezultate v svojem osnovnem izobraževanju.

Ne smemo pozabiti, da je Slovencem glasba sredstvo za povezovanje in ohranjanje nacionalne identitete.

Je tako, da nimamo vedno vpliva na vse okoliščine in smo nemočni na določene poteze države, ki včasih omejuje naše poslanstvo. Kljub temu se trudimo po svojih najboljših močeh, da vsako leto vključimo v glasbeno izobraževanje kar največje število otrok.

Na Glasbeni šoli Ravne na Koroškem smo ponosni na visok jubilej, ob tej priložnosti pa se zahvaljujemo vsem, ki so nam v vseh teh letih stali ob strani.

V projekt proslavitve jubileja smo k sodelovanju pritegnili koroško gospodarstvo, ustanoviteljico naše šole Občino Ravne na Koroškem in Občine Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje in Dravograd. Odzvali so se s finančno, materialno in tehnično podporo, ki nam je omogočila organizacijo koncerta, izdajo biltena, izdelavo filma in nakup novih inštrumentov. Sopran saksofon Yanagisawa, fagot Moosmann in pianino Kawai so novi inštrumenti, ki jih že v tem šolskem letu uporabljamo pri pouku.

Hvala ni zadosti velika beseda, mi je pa v čast in ponos, da živimo in delamo v regiji, kjer imata gospodarstvo in lokalna skupnost posluh za razvoj glasbenega izobraževanja.

ŠOLSKO LETO 2015/16 NA GIMNAZIJI RAVNE

Piše: **Natalija Pečovnik**

»Zgodba o mladosti in o šoli je ena najlepših. Naša zgodba govori o veliki šoli v majhnem mestu, v obrobni slovenski pokrajini. Naša gimnazija je vrhunska izobraževalna ustanova, ki je dostopna vsem in odlično pripravi za nadaljnji študij in tudi življenje.«

To so misli našega ravnatelja, g. Dragomirja Benka, ki jih je zapisal v zadnji izdaji šolskega glasila Letopis, kjer smo strnili najpomembnejše dogodke minulega šolskega leta. Ogromno smo se v tem letu naučili, ustvarili, napredovali in kar je za mnoge morda najpomembnejše: stkali številne nove, prijateljske vezi. Šola ni namenjena le doseganju učnih ciljev in usvajanja znanja, je tudi čas iger, ljubezni, hudomušnosti in še kaj bi se našlo. Šolsko leto 2015-16 bo z zlatimi črkami zapisano po zaslugi dveh naših izjemnih dijakov, Domna Vreša in Anžeta Šumaha, ki sta se udeležila matematične olimpijade v Hong Kongu in geografske v Pekingu in ponesla ime naše šole daleč v svet.

Najodmevnejši projekt na šoli je bil zagotovo snemanje igranega filma Bergmandlc v sodelovanju z Bundeshandelsakademie BHAK iz Velikovca. Dijaki so sami napisali izvirno zgodbo o skrivnostnem možu iz podzemlja Pece in jo posneli. Udeleženci v projektu z obeh šol so izmenjevali izkušnje pri skupnem kreativnem ustvarjanju, hkrati pa so imeli možnost aktivnega komuniciranja v tujem jeziku, kajti scenarij je bil dvojezičen. Naša šola je s tem projektom pridobila filmsko opremo za filmski studio na gradu, ki ga bomo lahko uporabljali pri nadaljnjem delu na tem področju. Na oder smo postavili novo gledališko predstavo v režiji Mire Razdevšek in Irene Oder z naslovom Pod drobnogledom, ki govori o večno aktualni temi vmešavanja politike v šolstvo.

Pripravili smo še številne druge kulturne prireditve: proslavo ob 71-letnici zadnjih bojov v 2. svetovni vojni na Poljani, proslavo ob kulturnem prazniku, slavnostno akademijo, novoletni koncert.

Skozi celotno leto se je odvijal projekt Koroška včeraj, danes, jutri, v katerem smo se podrobno posvečali ožjemu lokalnemu okolju. Porodilo se je mnogo idej in načrtov z različnih področij življenja naše regije. Da pa dijaki ne bi ostali vključeni v ozek koroški prostor, smo potovali po Posočju, Zagrebu, Piranu, Münchnu, Gardalandu ...

Od številnih dejavnosti velja omeniti šolski debatni klub, prostovoljno delo – učna pomoč osnovnošolskim otrokom in družabništvo starejšim osebam, memoriado, projekt Izziv podjetnostim, številne delavnice, okrogle mize in predavanja o aktualnih temah, Filovizijo, katere cilj je mlade pripeljati do kritičnega premisleka o družbenih danostih, v katere odrasčajo oziroma vstopajo.

Fotokrožek je znova pripravil odmevne razstave in požel veliko uspehov na različnih tekmovanjih. Na Dunaju so organizirali fotografsko razstavo z naslovom Kdo – sem, nisem, bom.

Poseben poudarek smo dali raziskovalni dejavnosti, saj se zavedamo, da je to prava pot za pridobivanje novega znanja. Izdelali so štiri raziskovalne naloge. Na državnem srečanju v Murski Soboti so predstavili dve nalogi in zanju dobili zlato ter srebrno priznanje.

Naši dijaki izstopajo tudi po svojih športnih dosežkih. Še posebej so nas presenetile nogometašice, saj so osvojile 3. mesto na šolskem državnem prvenstvu.

Seveda ne moremo mimo tistih, ki so se z rezultati zrelostnega izpita vpisale z zlatimi črkami v našo zgodovino. To so bile: Tara Ledinek, Jelka Ban in Katja Vrhnjak – zlate maturantke v šolskem letu 2015/16.

Veseli božič in srečno 2017

NOVO V NAŠI PONUDBI

BIO MESO - Meso, kot so ga jedli naši predniki

BIO meso je meso živali iz ekološke vzreje, ki je prijazna tako živalim kot naravi in potrošniku.

Zakaj izbrati BIO meso?

- ✓ Vsebuje manj maščob in je manj kalorično, hkrati pa vsebuje več hranljivih snovi.
- ✓ Ker se živali gibljejo na prostem, vsebuje meso več omega-3 maščobnih kislin in vitamina B12.
- ✓ Veliko vitamina E, ki je naravni oksidant.
- ✓ Živali so vzrejene brez antibiotikov ali rastnih hormonov.
- ✓ Meso je bolj čvrsto ter ostaja dalj časa sveže.

Celotna ponudba BIO piščančjega mesa je dobavljiva po predhodnem naročilu.

NE SPREGLEJTE: V mesecu decembru vam na BIO meso priznamo 5% popust.

Vabljeni!

kolektiv Koroške perutnine - Hermine Wech

Najdete nas na naslovu Gačnikova pot 2 na Ravnah na Koroškem, TEL.: 02 82 18 870

ŽIVLJENJE ŠOLE POD GORO

50 LET OŠ Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem

Piše: **Bojana Verdinek**

Prežihovci smo 1. decembra 2016 počastili svojo šolo s kulturno prireditvijo, na kateri smo skušali pokazati njen utrip skozi prelomne dogodke od gradnje stavbe do danes. Uvodoma je zbrane pozdravil župan Občine Ravne na Koroškem, dr. Tomaž Rožen, o najpomembnejših akterjih, ki so kot ravnatelji in pomočniki krojili usodo prežihovke, pa je v nadaljevanju spregovoril aktualni ravnatelj, Stanislav Osojnik, prof. telesne kulture. Pozdravil nas je tudi sin prvega ravnatelja, Gorazd Janko, ki je po očetovih stopinjah tudi sam v učiteljskih vodah.

50 let – 50 generacij učencev, od katerih so mnogi svoje talente začeli razvijati že v osnovni šoli in so bili pripravljeni sodelovati oz. oblikovati prireditev s svojim prispevkom. To sta voditelja naše prireditve, Špela Šavc in Matjaž Homan, so kantavtorji, pevci in pevke različnih zvrsti, in sicer Milan Kamnik, Gaja Mlakar, Marjana Mlinar, Marjan Smode, Vera Trafela, in Damjan Zih. Bivši učenci prežihovci (dr. Bojan Borstner, Andrej Gradišnik, Irma Pavlinič Krebs, Ana Pisar) in učitelji (Mija Hojnik, Meta Lesnika, mag. Marija Irma Vačun Kolar) so spregovorili o svojem videnju ali doživljanju osnovne šole. Dogajanje je obogatila multimedijška predstavitev, ki jo je zasnoval Gregor Čuk, prof. športne vzgoje in v kateri smo dodali fotografski material, ki se je zbiral 50 let. Scenarij prireditve je napisala Bojana Verdinek, prof. slovenščine.

V novem šolskem letu bo stopila čez prag šole nova generacija prvošolcev, kolektiv delavcev šole je izpostavljen spremembam – žal eni odidejo veliko prezgodaj, med njimi kolegice, ki so odšle nepričakovano sredi ustvarjalnega nemira ... a zgodba Osnovne šole Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem se nadaljuje v prihodnost.

ZAČETKI ŠOLE

Ravnatelji:

Ivan Janko, učitelj geografije in zgodovine, 1966–1974
Franc Volentar, učitelj matematike in fizike, 1974–1992
Stanislav Osojnik, prof. telesne kulture, 1992–

Pomočniki:

Stana Horjak, 1966–1977
Jože Kamnik, učitelj tehničnega pouka in fizike, 1977–1997
Veronika Kotnik, prof. razrednega pouka, 1997–

Do šolskega leta 1966/67 sta na Ravnah dve šoli, pouk pa se izvaja na petih lokacijah. Odprtje nove stavbe je 27. novembra 1966, vpisanih je 1267 učencev, poučuje 54 učiteljev, upravno-tehničnih delavcev je 16. Pouk še vedno poteka v dveh stavbah; prvi trije razredi ostanejo v stari šoli na Gačnikovi 5.

Šola ima dve podružnici Kotlje in Strojno.

Leta 1976 dobimo telovadnico in 1997 prizidek – učenci so prvič pod isto streho in obiskujejo enoizmenski pouk.

V šolskem letu 1978/79 pride do razdružitve šol. Ravne imajo odslej OŠ koroški jeklarji s podružnico Kotlje in OŠ Prežihovega Voranca s podružnico Strojna. Na Strojni sledi v letu 1981 odprtje nove stavbe, ki pa živi le do leta 2007/08, ko pride do ukinitve podružnice na Strojni zaradi premajhnega števila učencev.

Leta 1993 postanemo član Evropske mreže zdravih šol.

Od leta 2000 je na naši šoli sedež srečanj Mladih raziskovalcev – osnovnošolcev za Koroško.

V letu 2014/15 poteka energetska sanacija stavbe, ki praznuje 50 let: šola dobi nova okna, fasado in strešno kritino, čaka jo še prenova notranjosti!!!

Odlomek iz pisma šoli študentke medicine, Žive Ledinek

Draga šola, čar knjige spominov, ki jih sam pišeš v srce, je v tem, da so vedno s teboj, tudi ko si prepričan, da si nanje že pozabil. Tako me včasih nepričakovano preplavijo spomini na tiste dni, ko smo pisali ljubezenska pisma, skrivaj, v imenu svojih prijateljev, ko smo v knjižnici tekmovali, kdo ob Suhodolčanovih Živalskih novicah zadnji plane v krohot in ko smo se dekleta prav zares stepla v garderobi zaradi nevoščljivosti po igri odbojke.

In takrat se v sebi nasmehnem, ker vem, draga šola, če bi lahko takrat sama izbirala, bi izbrala tebe.

Osnovna šola koroških jeklarjev: Naš utrip

Piše: **Jasmina Pečovnik**

Šolski vrt

Delavnica Moj čajček

V septembru je prve korake v šolsko leto 2016/2017 z nami napravilo 60 prvošolk in prvošolcev. Do zdaj so že dobro spoznali utrip svoje šole in se vanj tudi aktivno vključili. V začetku meseca oktobra so tako kot pevci otroškega pevskega zbora sodelovali na otvoritvi razstave Naše igrarije. V šolski avli smo postavili na ogled likovne izdelke in fotografije, ki so nastale v maju 2016, ko so se naši letošnji drugošolci udeležili dogodka Igraj se z mano. Dogodki, povezani pod tem imenom, so namenjeni predvsem otrokom in mladostnikom s poudarkom na otrocih in mladostnikih s posebnimi potrebami. Spodbujajo sodelovanje med slednjimi in večinsko populacijo. Tako so se naši letošnji drugošolci skozi šolsko leto 2015/2016 povezovali z gojenci Dnevnega centra CUDV Črna, ki deluje na Javorniku. Skupaj so ustvarjali v različnih delavnicah, si pomagali in se tako spoznavali. Povabili so jih tudi na ogled predstav Mojca Pokrajculja in Babica Zima; s tema so se predstavili tudi vsem gojencem CUDV v Črni na Koroškem. Vrhunec srečanj in medsebojnega sodelovanja pa je bil dogodek Igraj se z mano, ki je v maju 2016 potekal v ravnem grajskem parku. Naši letošnji drugošolci so se tam predstavili z recitacijami in plesnimi točkami, nato pa so skupaj z vsemi sodelujočimi uživali v različnih delavnicah.

Spomini na nepozabno doživetje so zopet oživel z odprtjem razstave v naši šolski avli. Udeležili so se prijatelji iz Dnevnega centra CUDV, Osnovne šole Juričevega Drežčka, Osnovne šole Prežihovega Voranca in Vrtca Ravne. Ob tem dogodku nas je prijetno zabavala tudi čarovnica Mica. Sodelovanje z drugačnimi, skozi katero se učenci naučijo strpnosti in spoštovanja drugačnosti, se je izkazalo za neprecenljivo, zato bomo s tem nadaljevali tudi v prihodnje. Pravzaprav že nadaljujemo – v goste smo povabili gluhega gledališkega igralca Damjana Šebjana, ki od leta 2004 deluje kot samostojni kulturni delavec in je sploh med prvimi invalidi, ki je pridobil ta status. V igri z naslovom Abeceda so otroci spoznavali drugačen način komunikacije – pantomimo. Da so jo lahko povsem razumeli, je bila prilagojena njihovi razvojni stopnji. Otroci so z aktivnim sodelovanjem pridobili nova spoznanja, veliko novih izkušenj, in kar je najpomembnejše – pobliže so spoznali svet gluhih in slovenski znakovni jezik. Ena izmed možnosti za sodelovanje z drugačnimi se ponuja tudi na našem drugem, poleg kulturnega, močnem področju – to so dejavnosti, povezane z naravo. Naši mladi čebelarji so aktivno vključeni v delo v učnem čebelnjaku v bližini šole na Javorniku in tako so v juniju 2016 že natočili prvi med. Naši vrtnarji pa so ob koncu meseca septembra gostili učence (in mentorje), ki v svojih šolah skrbijo za šolske vrtove.

Naši vrtnarji pa so ob koncu meseca septembra gostili učence (in mentorje), ki v svojih šolah skrbijo za šolske vrtove.

Srečanja pod pokroviteljstvom Občine Ravne na Koroškem in društva Ajda so se udeležili otroci vrtcev in osnovnih šol Koroške. Po sprejemu udeležencev in kratkem kulturnem programu so se sodelujoči družili v različnih delavnicah. Ustvarjalnica za najmlajše je bila namenjena predšolskim otrokom – izdelovali so okrasne predmete iz naravnih materialov, si pripravili sadne napitke in zeliščne namaze. V delavnici z naslovom Semena in njihov pomen za samooskrbo so učenci ob pomoči članice društva Ajda očistili in primerno shranili različna semena, ki so jih pobrali s šolskega vrta. V delavnici Moj čajček so sodelujoči spoznavali, kako iz različnih zelišč (seveda nabranih na šolskem vrtu) pripraviti okusen napitek, ki je tudi krepičen in zdravilen. Učenci so postavili tudi visoko gredo in ugotovili, da zanjo potrebujejo precej različnega naravnega materiala. Člani Sadjarskega društva Mežiške doline so ob srečanju vrtničarjev na šolskem vrtu posadili sadno drevo. Pestro in zanimivo dogajanje, ki je spremljalo srečanje, je bilo tudi koristno in poučno.

Še veliko takšnih – zanimivih in hkrati poučnih – aktivnosti nas čaka do konca šolskega leta. Obiščite našo spletno stran in izvedeli boste kaj o tem.

/// SREČNA TRGOVINA

Piše: **Marija Piko**, prof. pedag. in soc., šolska svetovalna služba

Na Osnovni šoli **Juričevega Drejčka** se lahko pohvalimo s prav posebno učilnico. V njej se v sklopu Srečne trgovine, Društva prijateljev mladine Koroške, namreč nahaja prava razstava izdelkov, ki so jih s pomočjo učiteljev ustvarili naši učenci.

Učenci s posebnimi potrebami so nadarjeni in še posebej uspešni pri ročnih spretnostih. Z nekaj pomoči učiteljev nastanejo unikatni izdelki, narejeni s posebnim čarom.

Naši učenci so zelo ustvarjalni pri tehničnem krožku, kjer pod budnim mentorstvom učitelja nastajajo čudoviti izdelki iz lesa. Nič kaj manj niso ustvarjalni pri drugih likovnih tehnikah. Odločili smo se, da si njihovi izdelki na naši šoli zaslužijo posebno mesto, zato smo jih dali na ogled. Vsakdo je dobrodošel, da si v času odprtja šole te izdelke ogleda.

V zameno prostovoljnega prispevka si lahko razstavljen izdelek izberete.

/// OGLED GLASBENE PREDSTAVE MAMMA MIA!

V sredo, 5. 9. 2016, smo se učenci Osnovne šole Juričevega Drejčka Ravne na Koroškem z veseljem odzvali na posebno vabilo Zveze prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje. V sklopu tedna otroka so nas povabili na prav posebno prireditev – muzikal MAMMA MIA! Ta muzikal, ki oživlja glasbeno zapuščino legendarne zasedbe ABBA, si je po svetu ogledalo že več kot 54 milijonov gledalk in gledalcev.

Po pouku smo se tako z avtobusom odpravili proti Ljubljani. Pred Centrom kulture Španski borci, kjer se je odvijala glasbena predstava, so nas s piškoti in ostalimi dobrotami pričakali prostovoljci ZPM Ljubljana Moste-Polje. Ko smo se posladkali, smo urno odhiteli v kulturni center, kjer smo jakne odložili v garderobo in se sedli v dvorano. Nestrpno smo pričakovali začetek glasbene predstave, ki jo bomo lahko spremljali iz prve in druge vrste parterja.

Glasbene uspešnice Abbe, prevedene v slovenščino, so nas navdušile. Za to so z odlično pevsko in plesno izvedbo poskrbeli igralci. Da pa je dogodek ostal še bolj nepozaben, so nam igralci med odmorom delili palačinke podjetja Žito. Z igralci smo imeli možnost poklepetati in se slikati.

Po končani predstavi smo se z lepo in nepozabno izkušnjo odpravili proti domu, kamor smo prispeli v poznih večernih urah.

/// LE ZAKAJ ŽIVIMO, ČE NE ZA TO, DA DRUG DRUGEMU LAJŠAMO ŽIVLJENJE

Novembrski torek je bil za zaposlene, predvsem pa za učence OŠ Juričevega Drejčka, prav poseben dan. Obiskali so nas predstavniki skupine SIJ, da bi našim »malim junakom«, kot jih je poimenoval g. Samo Jenič, direktor družbe SIJ Ravne Systems, d. o. o., oz. instituciji, ki se ukvarja z vzgojo in izobraževanjem otrok s posebnimi potrebami, podarili denarna sredstva, zbrana v dobrodelni akciji »Delamo korake za male junake!«

In so jih tisoč na tisoč in še tisoč povrh tekaških korakov na 21. ljubljanskem maratonu so vsak pretečeni kilometer nagradili z dvema evroma. Direktor Samo Jenič je poudaril pomembnost sodelovanja z lokalnim okoljem ter omogočanje njegovega razvoja; s to plemenito gesto so donirali 2.320 evrov za razvoj prilagojenega izobraževalnega programa za otroke na Ravnah na Koroškem.

»Mi smo otroci enega sveta, gradimo mostove prijateljstva«, je sporočilo zahvale naših otrok vsem vam zaposlenim iz skupine SIJ, ki ste tekli za nas, nam tako povedali, da smo tudi mi pomembni ...

Ravnateljica Vesna Lujinovič in zaposleni na OŠ Juričevega Drejčka se vam bomo naslednje leto pri premagovanju razdalj z veseljem pridružili. Hvala vam!

Piše: **Simona Cokan**, prof. slov. in soc.

"JAZZ projekt"

na OŠ koroških jeklarjev Ravne na Koroškem

Piše: **Suzana Makič**, *prof. RP*

Ob koncu preteklega šolskega letasva se s sodelavko, prav tako učiteljico razrednega pouka, udeležili predstavitve zavoda PETIDA v Koroški galeriji likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu. Domačinki Petra in Darja Štirn sta naju navdušili in odločili sva se sodelovati v njihovem projektu. Spoznavanje celovitega vzgojnega modela indukcije, uvajanje induktivnega modela v proces vzgoje, predstavitev primerov iz prakse in sploh uporaba umetnosti kot induktivne prakse – vse to se nama je zazdelo vabljivo in zanimivo.

Vse skupaj smo povezali z 12. festivalom JAZZ-a na Ravnah na Koroškem. Učenci in učiteljice tretjih razredov so s pomočjo mentorjev iz Ljubljane izvedli jazz delavnice pod naslovom "Zvoki našega mesta". Na improvizirano glasbila so ustvarjali improvizirano glasbo. Improvizacija je temelj jazzovske glasbe in tako so se naši tretješolci približali tej zvrsti.

Delavnice so potekale v dveh delih (septembra in oktobra) v prostorih Kompleksa na Ravnah na Koroškem. Ob tem je potekalo tudi samostojno delo doma in v razredu, v okviru glasbenega pouka. Učenci so se najprej slušno osredotočili na zvoke, ki jih slišijo v svojem okolju, domačem kraju (Ravne, Kotlje). Zvoke so prepoznavali, izbirali, poustvarjali z glasom in likovnim izražanjem. Prisluhnili so predstavitvenemu koncertu glasbene skupine Samo GromoFon, ki se ukvarja z improvizirano glasbo. Člani skupine Samo Kutin, Andrej Fon ter Ana Kravanja so bili pri delu v delavnicah kasneje tudi njihovi mentorji. Nazadnje so si učenci izdelali nekaj improviziranih glasbil iz naravnih in drugih materialov. Le-ta so na delavnicah in na predstavitvah tudi uporabili. V projektu je sodelovalo 53 tretješolcev, ki so se v teh dnevih z lahkoto spremenili v mlade, nadobudne ustvarjalce.

Svoje delo so predstavili na dveh nastopih. Prvi je bil v prostorih Kompleksa na Čečovju. Poslušalci so bili učenci 4. in 5. razredov OŠ koroških jeklarjev, vsi učenci OŠ Juričevega Drejčka ter otroci iz vrtca Solzice. Drugi nastop je bil v prostorih gradu na Ravnah, ta je bil namenjen staršem ter ostalim poslušalcem. Odrasli poslušalci so nastop učencev in njihovih mentorjev zelo pohvalili. Izjavili so, da kar niso mogli verjeti očem in ušesom, saj so bili učenci ob "improvizacijskem" kaosu zelo zbrani in dojemljivi za ukaze vodij oziroma dirigentov. Lahko bi rekli, da je nastop ali kar t.i. »jazz projekt« v celoti uspel.

Piše in fotografira: Andreja Keber, prof.

FORMA VIVA MED PRVOŠOLCI

Ravne na Koroškem – mesto FORME VIVE. Posebnost našega kraja, ki je navdihnila tudi prvošolce OŠ Prežihovega Voranca, da smo se pridružili ideji gospe Danice Hudrap, da FORME VIVE in njihov pomen za naš kraj z bogato železarsko tradicijo spoznamo natančneje. Že v neposredni bližini naše šole stojijo štiri FORME VIVE. Navajeni smo jih že, ker jih vsakodnevno srečujemo, ko prihajamo v šolo in na sprehodih v bližnji park. Še nekaj jih je na Čečovju, od koder prihaja veliko naših učencev.

Da bi izvedeli več, smo se odpravili na voden ogled nekaterih FORME VIV pod vodstvom Danice Hudrap. Z zanimanjem smo poslušali njeno razlago in radovedni opazovali in spraševali, kar nas je zanimalo. Otroci so bili zelo izvirni pri tem, kako bi oni dali imena FORME VIVAM, npr. MOBIL (vrtljak pred šolo) so preimenovali v Helikopter, SEMAFOR je pod budnimi otroškimi očmi dobil še eno ime in postal Slamica, ROJSTVO KRISTALA je naše najmlajše spominjal na slastno čokolado, OD TU DO TU je dobil več imen: Plezalka, Grad, Džungla in Dvojčici, BREZ NASLOVA tista črna pred Tušem sredi Čečovja je brez težav dobil nova imena, ki jim je botrovala tudi njegova barva: Črnica, Pošast, Stopnica, BREZ NASLOVA tista, ki stoji na robu Čečovja za stolpnico št. 3, s čudovitim razgledom na naše mesto, pa je v hipu postala Kladiivo.

Razgled s Čečovja nam je ponudil še pogled vse do mestnega rondoja. Tudi tam se bohoti **FORMA VIVA**, ki je otroke spominjala na polža.

Na Čečovju, nedaleč od upravne enote imamo **FORMO VIVO**, ki je postala Pobarvanka, ker je počeckana, **METEORIT** pa je otroke spominjal na dinosavrovo jajce ...

V razredu je nato vsak narisal tisto, ki mu je bila najbolj všeč.

Najljubši del je bil izdelovanje **FORMA VIV** po svoji zamisli. Otroci so se lotili izdelave kot pravi umetniki z veliko vnemo. Le da naše **FORME VIVE** niso izdelane iz jekla, ampak iz odpadnega materiala.

Razdelili so se v poljubne skupine in narisali načrt. Sledila je priprava ustreznega materiala – izbira pravih škatlic. In postavljanje, lepljenje, barvanje.

Pri delu so neskončno uživali, se sprostil in se veliko novega naučili. Izkazali so se odlično. Ustvarili so prave mojstrovine, ki so jih tudi poimenovali.

Potešili smo radovednost s spoznavanjem svojega kraja in pridobili mnoga nova znanja.

PRVOŠOLCI
USTVARJAJO

33. TEKMOVANJE ZA ZDRAVE ZOBE OB ZDRAVI PREHRANI

Piše in fotografira: **Andreja Keber**, prof.

Med slovenskimi osnovnošolci že 33 let poteka TEKMOVANJE ZA ZDRAVE ZOBE OB ZDRAVI PREHRANI. Tudi na naši šoli. V šolski zobni ambulanti se pod vodstvom zobozdravnice in njene asistentke učijo pravilnega umivanja zob, pravilne skrbi za ustno higieno in opravljajo premaze zob. Učenci se redno udeležujejo pregledov pri šolski zobozdravnici, ki tudi pregleda, kako dobro so umiti njihovi zobje. V zobni ambulanti vse rezultate skrbno beležijo. Ob koncu šolskega leta razglasijo na šoli oddelek, v katerem so otroci najbolj skrbno čistili zobe. V šolskem letu 2015/16 je bil na OŠ Prežihovega Voranca to 1. a razred. Zmage smo bili zelo veseli. Še posebej zato, ker smo se za nagrado lahko udeležili zaključne prireditve ob 33. TEKMOVANJU ZA ZDRAVE ZOBE OB ZDRAVI PREHRANI. Ta je potekala v četrtek, 26. 5. 2016, v ljubljanski hali Tivoli.

Tja smo se odpeljali z avtobusom, ki smo si ga delili z zmagovalnim razredom učencev iz OŠ Črna na Koroškem. Na zabavnem programu so nas pričakali Kapitan Aquafresh, dih jemajoči akrobati Dunk Kings in zabavni Čuki.

Da se na poti na prireditev in na sami prireditvi nismo izgubili, pa je poskrbel g. Peter Stočko – z lepimi majčkami, v katere so bili oblečeni naši učenci. Ob tej priložnosti se mu zanje še enkrat iskreno zahvaljujemo.

NA
TEKMOVANJU

70 LET KULTURA DRUŽI NAS

Piše: **Irena Oder**, predsednica Kulturnega društva Prežihov Voranc

Letos prežihovci praznujemo častitljivo obletnico, častimo 70-letno zvestobo kulturnemu ustvarjanju, tistemu delu človekovih potreb, za katere so tudi guštanjski fužinarji in samorastniki po garaškem delu našli čas in skupaj zapeli, zaigrali in zaplesali.

Po prvi svetovni vojni leta 1919 v Guštanju delujejo tri društva, ki so tekmovala na vseh kulturnih področjih, in sicer Delavsko prosvetno društvo Svoboda, telesnovzgojno društvo Sokol in Krščansko prosvetno društvo. Bogata je bila predvsem gledališka dejavnost delavskega društva, ki se je kasneje preimenovalo v DPD Svoboda Prežihov Voranc Ravne na Koroškem. Prežih je bil namreč tajnik GUŠTANJSKE Svobode.

Med vojno je delovanje delavsko prosvetne dejavnosti zamrlo. Po njej se je začelo garanje in gradnja ter obnova domov, to je tudi čas, ko je zgrajena gimnazija, ko dobimo študijsko knjižnico. Začne se oživljati tudi kulturno delovanje. Najprej kot sindikalno kulturno – umetniško društvo Svoboda, katerega prvi predsednik je bil dr. Franc Sušnik, tajnica pa učiteljica Mira Gačnik. Titov dom je postajal pretesen za vse skupine, ki so tu vadile; naj omenim Mešani pevski zbor Svoboda, Moški zbor Svoboda, tamburaški zbor, godbo, harmonikarje, kino Ravne, risarski krožek, lutkovno sekcijo ... pa Duo Koro, folklorno skupino Bratstvo ... V sedemdesetih letih v okviru društva delujejo npr. kar trije zbori: Moški pevski zbor Fužinar, Mešani pevski zbor in Koroški oktet.

Tako kot nas v življenju spremljajo padci in vzponi, tako se je dogajalo tudi z ravensko kulturo in KUD-om Prežihov Voranc. Ogrodje so vendarle vseskozi bili pevci, folklorna in dramska skupina ter harmonikarji. Premik na bolje se je dogodil spet v letu 2000, ko je ponovno zelo uspešno zaživela dramska skupina. Kdo se ne spomni antedrame Diktator je diktator, režiserke Silve Sešel in igralcev Mirana Kerta, Voja Močnika ter Katje Podhovnik? K uspešnosti predstave so prispevali še arhitekt Borut Bončina, Marjan Arcet, Damjan Zih, Mateja Šumnik. Kot da je zmanjkalo prostega časa in morebiti ustvarjalnega navdiha, je gledališka dejavnost zamrla, a se je začela spet prebujati pred tremi leti. Sedanja ekipa je zelo mlada, a starejši morebiti pomenimo most med preteklostjo in sedanjostjo in tudi današnji prizori zgovorno govorijo, da se še kako zavedamo Prežihovega literarnega izročila – zvestobe svojim koreninam in skrbi za kulturni blagor tudi v teh nicinah. Mentorica je Mira Razdevšek, kot mlada avtorica pa se vedno bolj uveljavlja Lucija Mirkac.

„V osemdesetih letih se Svoboda preimenuje v KUD Prežihov Voranc.“

Tako kot nas v življenju spremljajo padci in vzponi, tako se je dogajalo tudi z ravensko kulturo in KUD-om Prežihov Voranc. Ogrodje so vendarle vseskozi bili pevci, folklorna in dramska skupina ter harmonikarji. Premik na bolje se je dogodil spet v letu 2000, ko je ponovno zelo uspešno zaživela dramska skupina. Kdo se ne spomni antedrame Diktator je diktator, režiserke Silve Sešel in igralcev Mirana Kerta, Voja Močnika ter Katje Podhovnik? K uspešnosti predstave so prispevali še arhitekt Borut Bončina, Marjan Arcet, Damjan Zih, Mateja Šumnik. Kot da je zmanjkalo prostega časa in morebiti ustvarjalnega navdiha, je gledališka dejavnost zamrla, a se je začela spet prebujati pred tremi leti.

Sedanja ekipa je zelo mlada, a starejši morebiti pomenimo most med preteklostjo in sedanjostjo in tudi današnji prizori zgovorno govorijo, da se še kako zavedamo Prežihovega literarnega izročila – zvestobe svojim koreninam in skrbi za kulturni blagor tudi v teh nicinah. Mentorica je Mira Razdevšek, kot mlada avtorica pa se vedno bolj uveljavlja Lucija Mirkac.

Folkloristi bodo naslednje leto praznovali 70 let. In tudi pri njih so obdobja rasti in uspehov, pa tudi premorov. Še pred dvema letoma sta obupavala predsednica sekcije Angelca Bezjak in umetniški vodja Peter Šumnik. Pa jih danes pogledajte. Pomladili so svoje vrste in pridružili so se plesalci s plesnim srcem in dušo.

Okletovci so s svojo ubrano pesmijo prisotni že več kot 50 let. Današnja skupina je v zadnjih letih veliko gostovala tudi v tujini, še posebej so ponosni na lansko avstralsko turnejo. V vseh teh letih so posebno skrb namenjali kvalitetni rasti zbora. Danes je pevovodkinja Helena Buhvald Gorenšek, predsednik sekcije pa Florijan Hovnik.

Harmonikarskemu orkestru je nekaj čez 30 let. S svojo virtuoznostjo posameznikov vsako leto navdušujejo tudi na harmonikarskih tekmovanjih. Za njimi je kar nekaj odmevnih gostovanj in seveda zgoščenka. Umetniški vodja je Alen Rožej, ki je prevzel taktirko od prvega umetniškega vodje Lojzeta Rebernika.

10-letnico bodo naslednjo pomlad praznovala članice Ženske vokalne skupine Deteljica, ki jo vodi Lilijana Rojko. Druženje prijateljic z glasbo v srcu je preraslo v resno skrb za ubrano petje. Njihova predsednica je Kristina Štinjek.

Da ljubiteljska dejavnost pomeni tudi skrb za kvalitetno rast, v vseh teh letih dokazujejo številne nagrade in priznanja posameznikom in skupinam.

Že 70 let tako raznolika in raznovrstna dejavnost druži prežihovce, ki se trudimo in želimo biti pomemben del ravske kulturne ustvarjalnosti in to svojo energijo, znanje in vrednote trositi blizu in daleč. Spoštujemo tradicijo, ki so jo ustvarjali Prežihov Voranc, vsi dosedanja člani in predsedniki dr. Franc Sušnik, Franc Mezner, Miloš Štor, Božo Radivojevič, Jože Delalut, Mirko Erjavec, Branko Špragar, Angelca Močnik, Metka Oderlap, Ivan Janko, Janez Žnidar, Silva Sešel, Ivan Vušnik in Mirko Osojnik.

Medse vabimo nove člane, tiste, ki jim je blizu koroško izročilo, naš rojak Lovro Kuhar – Prežihov Voranc. Tiste posameznike, ki ste svoj prosti čas pripravljeni deliti z nami, marsikaj novega spoznati in doživeti.

Imamo dobre pogoje za delo, odpadla je ena velika skrb za dom, saj je po zadnji prenovi kulturni center v upravljanju našega javnega zavoda. A pri tem ne smemo pozabiti dolgoletnega tajnika društva, Petra Mihelača, ki je s svojo ravno pravo strogostjo in veliko odgovornostjo poskrbel, da je kulturni dom vsa ta dolga leta kljuboval zobu časa.

Seveda bi lahko še naštevala posameznike, ki so bili ali ste bili zaslužni za vso bogato kulturno društveno življenje, ki pa ni bogatilo in ne bogati le poslušalcev in gledalcev, ampak tudi ustvarjalce. Vsem, ki ste nam v vseh teh letih stali ob strani, nam pomagali in nas podpirali, se zahvaljujem, še posebej županu in Občini Ravne na Koroškem ter ravenški izpostavi Javnega sklada za kulturne dejavnosti.

Z obiskovalci in gostoma Cvetko Kramberger in Milanom Kamnikom, ki je pravzaprav tudi dolgoletni društveni član, smo praznovali na osrednji prireditvi v petek, 14. oktobra, v kulturnem centru na Ravnah.

Na še mnoga druženja!

70
LET

PIHALNI ORKESTER ŽELEZARJEV RAVNE

Piše: **Ana Potočnik**

Letni koncert pihalnega orkestra železarjev Ravne je bil predviden 18. junija v Grajskem parku na Ravnah. Z nami je bil gostujoči španski dirigent in skladatelj Jose Ignacio Blesa Lull ter narodnozabavni ansambel Zupan. Pripravljena sta bila tudi domača solista klarinetista Primož Rečnik in Marko Havle. Predvideno je bilo, da bi zaigrali nekaj tipičnih španskih melodij, nato pa bi premierno odigrali skladbo Lamentatio, ki jo je Jose napisal prav za Pihalni orkester železarjev Ravne. V drugem delu koncerta se bi orkester posvetil zabavnemu programu, v katerem bi odigrali nekaj najbolj znanih Avsenikovih viž: Bela laboda, Šušarska nedelja v Tržiču, Čar Juljski Alp, pridružil pa bi se tudi narodnozabavni ansambel Zupan.

A zgodilo se je drugače. Ves dan je bilo lepo vreme, uro pred začetkom koncerta pa so se začeli zbirati oblaki in zapihalo je, vedno močnejše ... Do konca smo verjeli, da najhujše ne bo prišlo. A dež nam ni prizanesel. Pričelo je škropiti, nato pa se je ulilo. Verjeli smo, skupaj z našimi zvestimi poslušalci, da bo prenehalo deževati in za nekaj časa tudi je. Člani ansambla Zupan so začeli, nato smo se jim pridružili člani orkestra in zaigrali smo nekaj Avsenikovih skladb, tudi z gostujočim dirigentom eno skladbo, a takrat se je ulilo, močno, močno ... in s premočenimi notami smo se skrili v grajske prostore, poslušalci pa so stekli v avtomobile. Naša solista se bosta predstavila na novoletnem koncertu, tudi skladbo Lamentatio bomo premierno predstavili takrat. Sodelovanje z ansamblom Zupan in dirigentom Jose Ignacio Blesa Lullom pa ostaja naš »dolga«.

V sezoni 2016–2017 pričenjamo s **Koncertnim abonmajem Pihalnega orkestra železarjev Ravne**. Koncertni cikel koncertov pihalnega orkestra bo za obiskovalce priložnost za manjše popotovanje in spoznavanje različnih kultur skozi zgodovino glasbe; od baroka, klasike, jazza do najnovejših del, napisanih za pihalni orkester. Programski sklop koncertov orkestra želi privabiti občinstvo, željno izvirnih umetniških doživetij.

Prvi koncert iz cikla je bil v mesecu oktobru **Komorni koncert**. Dirigent Gregor Kovačič pravi: »Zelo pomemben del glasbenega razvoja vsakega glasbenika je komorno muziciranje, zato v orkestru že drugo leto posebno pozornost posvečamo tej glasbeni prvini.« Orkester se je razdelil na pihalni in trobilni ansambel z dvema mentorjema oz. dirigentoma: Gregorjem Kovačičem, ki je pripravil in tudi vodil pihalni, ter Igorjem Konečnikom, ki je prevzel trobilni ansambel. Na koncertu so se kot solisti s komornim pihalnim ansamblom predstavili mladi ravenski glasbeniki, ki obiskujejo 8. letnik Glasbene šole Ravne, Srednjo glasbeno šolo Ljubljana in Celje in Akademijo za glasbo v Ljubljani in v Gradcu v Avstriji. V Fuxovi Pulcheria overturi sta s poskočnima piccolo trobentama solirala Miha Petek in Lenart Zih. Flavtistka Neža Verbovšek se je predstavila z Bastonovim Concertinom št. 6 v D-duru. Marko Petek pa Piazzollovo Fear. Duet Bine Brec in Luka Lešnik že poznamo, na koncertu sta se predstavila z Endersonovim Pepperino. Trobilni ansambel se nam je predstavil z nekoliko lahkotnejšim programom, vsaj za uho. Zaigrali so Avsenikovi Na avtocesti in Slovenski pozdrav. V spomin nedavno preminulim članom pihalnega orkestra pa so zaigrali koroško ljudsko Še rožce so žalovale.

Trenutno se pripravljamo na 2. koncert abonmajskega cikla Pihalnega orkestra železarjev Ravne in sicer na božično-novoletni koncert, ki bo 25. decembra, v športi dvorani Prežihovega Voranca. Solista bosta dolgoletna člana in izvrstna klarinetista, Primož Rečnik in Marko Havle. Ob skladbah, ki nas bodo vodile po Ameriki, Španiji, Egiptu in Sloveniji bo z našim orkestrom prvič nastopila izjemna koroška vokalistka Eva Boto. Vljudno vabljeni, da se ob posebnem prazničnem dnevu pustite očarati zvokom našega pihalnega orkestra.

Koncertni abonma Pihalnega orkestra železarjev Ravne 2016/17

1. koncert

KOMORNI KONCERT

08. 10. 2016 ob 19:00,
Kulturni center Ravne

2. koncert

BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA ŽELEZARJEV RAVNE

25. 12. 2016 ob 19.00,
športna dvorana OŠ Prežihov Voranc

3. koncert

KONCERT OB 115-LETNICI PIHALNEGA ORKESTRA ŽELEZARJEV RAVNE

22. 04. 2017 ob 19.00,
športna dvorana OŠ Prežihov Voranc

06. 05. 2017 ob 19.00,
Unionska dvorana Maribor

4. koncert

TEKMOVANJE ZSG, 2. težavna skupina

20.–21. 05. 2017

5. koncert

LETNI KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA ŽELEZARJEV RAVNE

24. 06. 2017 ob 20.00,
Grajski park Ravne na Koroškem
(*športna dvorana OŠ Prežihov

KULTURNO DRUŠTVO SVITANJE

// VEČER POD LIPO

Konec junija smo v počastitev dneva državnosti naše republike že 13. leto zapored organizirali prireditev s petjem narodnih pesmi pod lipo na vrtu gostilne Lečnik. Ta večer pevke in pevci MePZ župnije Ravne, Kulturnega društva Svitanje, skupaj z obiskovalci prepevamo vsi.

V začetku je predsednica KD Svitanje, Ana Potočnik, nagovorila prisotne z besedami: »Že 25. let živimo v svoji državi in prav je, da imamo radi svoj slovenski narod – da radi pojemo slovenske, narodne, ljudske pesmi. Pred 13. leti smo se v KD Svitanje odločili, da nam je to pomembno in da se bomo po svojih močeh trudili za ohranjanje narodnega izročila. Večer pod lipo na vrtu gostilne Lečnik nam omogoča večer druženja in petja. Srečamo se ljudje, ki radi pojemo ali poslušamo slovensko narodno pesem. Mnogo pesmi je že skoraj pozabljenih in verjamemo, da se bo katera od njih ohranila tudi z našo pomočjo.«

Navzoče je pozdravil tudi župan naše občine, dr. Tomaž Rožen, vsem občanom in občankam ter vsem ostalim prisotnim je čestital ob dnevu državnosti ter se zahvalil za krasen večer.

Gostje večera so bili Vokalni kvintet Ajda s citrarko Tino Kseneman. Z veseljem so se odzvali povabilu, saj o sebi pravijo, da so ambasadorji dobre volje, da prenašajo slovensko ljudsko izročilo s srčno odpeto pesmijo ter citrami ter tako marsikomu polepšajo dan. Skozi vsa leta delovanja (28 let) ohranjajo ubrano moško kvintetovsko petje s spremljavo citer, ohranjajo pa tudi koroško posebnost: »dritk« – petje na tretko.

Večer pod lipo je bil ponovno obeležen s priložnostno pesmarico, 20 »novih« narodnih pesmi (še ne prepevanih na preteklih Večeri pod lipo). Posebna zahvala za pesmarico gre tudi tokrat Jožetu Potočniku in Cvetki Kramberger, ki sta pesmi zbrala in zapisala ter Tanji Mavrel za oblikovanje. Z zapisovanjem in izdajanjem pesmaric se KD Svitanje trudi ohranjati slovensko pesem tudi za poznejše rodove. Zahvaljujemo se tudi našim gostiteljem – družini Lečnik in njihovemu osebju.

Na vrtu pod lipo so pevci in pevke ter številni drugi, ki so se jim pridružili, prepevali stare, nekatere že skoraj pozabljene, narodne pesmi iz pesmarice; ko jih je zmanjkalo, so dodali še druge. Topel večer je ponudil možnost za prepevanje in druženje pozno v noč.

// KONCERT VOKALNE SKUPINE 4GIVEN

V soboto, 15. oktobra, smo bili v cerkvi sv. Egidija na Ravnah priča malo drugačnim zvokom. Slišali smo slovensko vokalno skupino 4Given, ki poje "a cappella" glasbo. Predstavlja svež val gospel glasbe pri nas. Od domačih in tujih izvajalcev črnske duhovne glasbe se je kvartet nalezal tipične izraznosti, s katero so pevci prepričljivi do te mere, da se jih postavlja ob bok celo najimunitnejšim predstavnikom te zvrsti. Pevci od samega začetka posegajo v aranžmaje pesmi, s čimer v njih vnašajo tudi elemente vocal play glasbe, za katero je značilno vokalno oponašanje različnih inštrumentov, dodatnih zvokov in efektov, tako da za poln in sočen zvok elektronskih sploh ne potrebujejo. Gre za izvajanje glasbe brez inštrumentov, te nadomeščajo z glasovi. Pri tem ne oponašajo le bobnov, ampak tudi kitare, trobila in pihala. Vsi člani vokalne skupine "beatboxajo".

O glasbi, ki jo izvajajo, pravijo: »Gre za tradicionalno glasbo, ki smo jo vzeli za svojo. Pojemo jo kot naš izraz – s tem, ko pojemo, mislimo identično kot avtor pesmi. Gospel jemljemo kot veselo sporočilo. Nekaj, kar lahko veselo poveš ljudem v današnjih časih, sporočilo vsake pesmi pa stremi k pozitivnosti in optimizmu.«

Poslušalci smo kar »padli« v njihove ritme, z njimi zaploskali in se tudi preizkusili v beatboxu. Vsekakor smo uživali in preživeli prijeten večer v zanimivih ritmih in bogatih sporočilih pesmi.

Koncert smo KD Svitanje soorganizirali v okviru 12. festivala slovenskega jazza na Ravnah.

Piše: **Ana Potočnik**

/// ČAS UPOKOJITVE — NEKAJ MISLI

Piše: **Jože Prednik**, Društvo upokojencev Ravne na Koroškem

Upokojitev je čas, ko se konča obdobje, ki smo ga preživeli na različnih delovnih mestih 30 ali 40 let. Večina se odhoda veseli, saj odpade neko breme, skrb, več je časa zase, za svoje hobije ter vzamejo to za normalno: kar je bilo, pa je minilo.

So pa tudi ljudje, ki imajo velike stiske, ko se za njimi zaprejo službena vrata. Kaj pa sedaj?

Železarna je svoj čas pošiljala sezname vseh, ki so izpolnjevali pogoje za upokojitev, na društvo upokojencev. Ta povezava je nekako olajšala nekaterim prehod iz aktivnega življenjskega obdobja v pokoj. Kot člani društva so bili seznanjeni z vsem, kar jim društvo nudi. Žal teh povezav ni več in je od vsakega posameznika odvisno, kaj bo počel, ko pride čas upokojitve. Danes je veliko društev in tudi dejavnosti v njih, ki so različna. Pri tem lahko rečem, da ima društvo upokojencev na Ravnah daleč največ dejavnosti, kamor se lahko vključijo posamezniki in tako nadaljujejo z aktivnostmi, ki pritegnejo in tako zapolnijo svoj prosti čas ter nekaj naredijo zase in za svoje zdravje.

Nobena človekova sposobnost ne ugasne tisti trenutek, ko se prične obdobje »neproduktivnosti«.

Dobrodošla je pomoč mladim družinam, življenje z vnuki je obojestransko koristno, to je posebej lepo obdobje. Kavč in televizija sta dobra le takrat, ko nas prehlad ali kaj drugega prisili v hišni pripor. Poleg športnih aktivnosti, izletov in drugih oblik druženja delamo v društvu na projektih, kot je državni projekt Starejši za starejše in občinski projekt Mlajši za starejše. Zato se veselimo vsakega prostovoljca, ki je pripravljen pomagati tistim, ki to želijo in so pomoči potrebni.

Ravenski medgeneracijski center vabi prostovoljce, ki se lahko vključijo v dobre programe, namenjene vsem generacijam. Skratka izbira je velika za aktivno preživljanje prostega časa, zato izkoristimo možnosti, ki nam jih daje družba oz. občina.

Poslušam mnoge starejše ljudi, ki tožijo, kako težko je biti star, da tega in onega ne zmorejo več. Občutek imajo, da jih tudi okolica ne jemlje več resno, zaradi tega postajajo zagrenjeni in v sebi še »starejši«. Taki ljudje rabijo pomoč pri vključevanju v družbo. Vesel sem, kadar srečam prijatelja, sošolca iz svoje generacije, ki zna svoje življenje, kakršno je že bilo, sprejemati kot dragoceno darilo in z optimizmom gleda na obdobje, ki ga preživljamo v starosti.

Starost naj ne bo izgovor, sam se moraš odločiti, kdaj si postaviš mejo starosti. Pregovor pravi, da se nihče ne postara, ko živi mnogo let. Staramo se z opuščanjem naših idealov. Leta mogoče nagubajo kožo, ampak opustiti navdušenje pomeni nagubati dušo.

Bliža se čas praznovanja božiča in novega leta 2017, v imenu društva upokojencev vam želim veliko zdravja, delovnih uspehov in dobrega razpoloženja.

RADOVEDNI VNUK

Kaj dediji ne hodijo v službo?

Ne vnuček moj,
dediji ne hodijo v službo.
Kdo bi tebi delal družbo?
Kdo s teboj bi jedel pice?
Kdo doma jezil bi bice,
če bi dedi hodil v službo.

Kdo bi gledal v bicin lonec,
kadar mleko prekipi?

Kdo smejal bi se poredno,
kadar bica se jezi?
To sva vendar jaz in ti.

Kdo bi z vami veselil se zime?
Že zato, da čimprej mine.

Veselil se z vami zelenih gričev,
in poslušal pesem ptičev,
ko pomlad se v vas pripelje.

To je dedijem v veselje.
Žal za službo zmanjka časa.

Ko bom velik, bom jaz dedi!

O gotovo se bo to zgodilo,
še prej se veliko vode v morje bo izlilo.
Časa še imaš obilo.

Dedi, dediji pa ne umro!

Ne – dediji zmeraj živijo.

Kdo bi čuval mularijo?
Kdo bi listal po časopisu?
Kdo pravljice bi bral
vnuku, da bo mirno spal.

Ja – dediji živijo,
ko pride čas, zaprejo knjigo in zaspijo.

Življenje z vnuki je vedno polno doživetij in vprašanj, na katere je včasih težko odgovoriti.

PREMIERA TREH VESELOIGER

Piše: **Ana Potočnik**

Gledališka skupina **Kulturnega društva Svitanje** je prvo soboto v novembru nasmejala polno dvorano obiskovalcev in tako opravičila ime prireditve Večer smeha. Premierno so predstavili kar tri veseloigre enodejanke: **Ena se mora poročiti**, **Brez zajtrka** in **Čeber**.

Dijakinje ravske in velenjske gimnazije so bile kot najmlajše, ki so se prvič predstavile v gledališki skupini KD Svitanje. Manica (Nika Jelen), njena sestra Marica (Marija Štriker) in prijateljica Zora (Maruša Dolinšek) so se pomerile v igri in besednem dvoboju – le kateri se bo uspelo poročiti. Ivanka (Nika Nabernik) pa je odigrala služkinjo in poskrbela za vsa pisemca, ki so potovala od ene do druge osebe.

**KD
SVITANJE**

Za sceno so poskrbeli Jože Potočnik, Martin Sarjaš in Ivan Breznik.

Režiserka Cvetka Kramberger, vodja gledališke skupine, je po uspešni premieri povedala nekaj besed: »Letos sem se odločila, da bomo delali v manjših skupinah zaradi lažjega usklajevanja vaj. Izbrala sem lahkotnejša besedila, saj je v vsakdanu dosti težav in problemov, pa naj bo na odru veselo. Po branju besedil sem kar hitro prepoznala, katera vloga bo primerna za katerega igralca, pri mlajši skupini pa mi je pri tem pomagala Marija. Začeli smo z bralnimi vajami, nato pa na oder, kjer smo še brali in se že gibalno po odru. Za začetnike je to kar naporno, saj ni enostavno misliti na več stvari hkrati. Ko se besedilo naučimo, gre pa že lažje, a je potrebno biti pozoren na vstopne, premike, ... Ob uspešni premieri bi še dodala: Vesela sem, da je uspela. Bil je zelo dober odziv gledalcev na igranje, saj igralcu največ pomeni stik z gledalci: smeh in ploskanje in to, da je bila dvorana polna. O igri se govori, tudi to je dober znak in ljudje sprašujejo po ponovitvi. Zelo sem zadovoljna tudi z igro igralcev, saj so zaigrali tako, kot sem si predstavljala, si zamislila, da bo na odru – to je uspelo tako starejšim igralkam (to ni mišljeno po starosti, ampak izkušnjah) kot tudi debitantom. Vesela sem, da se v gledališki skupini med seboj razumemo in podpiramo.«

»Najstarejše igralko« so mi povedale nekaj o svojih začetkih in počutju na odru:

Jožica Uršnik:

„Igrati sem začela v gledališki skupini KD Svitanje leta 2009. Moja prva predstava je bila Dve tatici. Ker je bil to moj ognjeni krst, sem od začetka imela kar nekaj treme. Igro smo ponavljali 18-krat, tako sem vzljubila odrske deske. Vedno sem občudovala gledališče, zato sem bila vesela Cvetkinega povabila. Na odru se počutim odlično, ampak z veliko odgovornostjo do soigralcev.“

Lojzka Štrmčnik:

„Igrati sem začela v gledališki skupini Zdovčeve Anke v Šmartnem pri Slovenj Gradcu vse do leta 1965, ko sem se preselila v Slovenj Gradec in nato na Ravne na Koroškem. Leta 2004 me je k sodelovanju v KD Svitanje povabila ga. Cvetka Kramberger in od takrat sodelujem v tej gledališki skupini. Kako se počutim na odru? Odvisno, kako mi leži vloga, ena manj, druga bolj, pa vendar je igrati vedno lepo.“

Ivica Breznik:

„V gledališki skupini sem sedem let, najprej sem bila šepetalka. Kot šepetalka sem marsikaj videla in si tudi mislila: tudi jaz bi se rada poizkusila kot igralka, saj sem zmeraj uživala v igri. Na odru se počutim zelo sproščeno in niti ne čutim kake treme. Čeravno kako besedo narobe poveš, greš naprej in to je to ...“ Hvala vsem za povedano.

KOROŠKA V GIBANJU OB EVROPSKEM TEDNU MOBILNOSTI

Piše: **Nina Pogorevc**, Nacionalni inštitut za javno zdravje Območna enota Ravne na Koroškem

Sodelavci Območne enote Ravne Nacionalnega inštituta za javno zdravje smo v sodelovanju z različnimi regijskimi in lokalnimi društvi, vladnimi in nevladnimi organizacijami letos že 15. leto zapored izpeljali preventivno akcijo »Koroška v gibanju«. Ob obeležitvi Evropskega tedna mobilnosti s sloganom »Pametna mobilnost za gospodarsko uspešnost« smo v Grajskem parku na Ravnah v četrtek, 22. septembra 2016, na Dan brez avtomobila, združili aktivnosti z Občino Ravne na Koroškem in podjetjem Lineal, d. o. o., ki sta z namenom ozaveščanja celotnega prebivalstva glede pomembnosti trajnostne mobilnosti za nadaljnji razvoj občine dogodek obeležila v okviru izdelave Celostne prometne strategije za Občino Ravne na Koroškem.

Dan brez avtomobila smo preživel v skladu z usmeritvami evropskega tedna mobilnosti, torej na svežem zraku, (skoraj) brez hrupa, v gibanju, peš ali s kolesom. Obiskovalci so si lahko izmerili krvni tlak, holesterol, krvni sladkor in telesno sestavo. Na delavnici Vizija razvoja bodoče urbane mobilnosti so občani podali svoje predloge za hojo, kolesarjenje, javni potniški in motoriziran promet v Občini Ravne na Koroškem. Sodelujoča društva so predstavila svoje delovanje, z njihovimi predstavniki so obiskovalci sproščeno pokramljali, nekateri so dobili nove člane, regijski ambasador Programa Svit, Jože Pratnekar, pa je spregovoril o svoji osebni izkušnji ter prisotne spodbudil k sodelovanju v programu.

Srečanje skupin starih ljudi za samopomoč MD LUČKA

Piše: **Petra Jamnik Kobolt**

Medgeneracijsko društvo Lučka, Koroška vsako leto organizira srečanje vseh skupin starih ljudi za samopomoč, ki delujejo pod okriljem društva. Letos so bile organizatorke srečanja članice in voditeljice skupin Lipa in Harmonija, ki delujeta v Mežici. Ker v Mežici nismo imeli primerne prostora za srečanje, smo se odpravili v prelepo vasico Šentanel, na turistično kmetijo Marín. Srečanje so nam popestrili pevka skupina Gorna, folklorna skupna Pušc in Jani Orešnik s svojimi harmonikarji. Nagovorila sta nas tudi župan občine Mežica, g. Dušan Krebel in g. Karli Potočnik, predstavnik DU Mežica, s katerim so članice Lipa in Harmonija tesno povezane.

Medgeneracijsko društvo Lučka, Koroška je s svojim delovanjem pričelo pred 22 leti. Sedež ima na Ravnah na Koroškem, skupine pa delujejo vse od Črne na Koroškem do Mislinje. Trenutno deluje v društvu 18 skupin, v katere je včlanjeno 157 ljudi. Vodi pa jih 21 voditeljic. Člani skupin so za nas voditeljice zakladnica življenjskih izkušenj in znanj, ki jih srednja in mlada generacija nima. Od starejših voditeljic črpamo modrost in izkušnje za življenje. Voditeljice skupin smo prostovoljke, ki nesebično darujemo svojo energijo, dobro voljo in prosti čas za starejše ljudi v skupini.

Takšna srečanja, kot je bilo nedavno na Šentanelu, nas tako člane kot voditeljice še bolj povežejo, hkrati pa nam dajejo moči za nadaljnje delo. Zato se jih vedno veselimo.

MLADE GIMNASTIČARKE OSVOJILE BEOGRAD

Piše: **Jasmina Boromisa**

Lepo je, če lahko v Sloveniji nekaj dosežeš, še večje veselje pa je, če lahko svoje znanje pokažeš tudi v tujini in tam zmagaš.

S podporo nekaterih zagretilih staršev smo se na začetku novembra odpravili na obisk k našim prijateljem v Beograd na mednarodno tekmo OP Srbije v skokih z male prožne ponjave. Naše tekmovalke so resnično dale vse od sebe in osvojile naslednje rezultate: v kategoriji cicibanke je **Zala Brezovnik** osvojila 1. mesto, njena mlajša sestra **Urša** 2. mesto, **Evita Lever** 3. mesto in **Žana Sentič** 4. mesto, ekipno pa so blestele na 1. mestu. V kategoriji starejše deklice je **Asja Kotnik** osvojila 1. mesto, našima najstarejšima tekmovalkama pa je v kategoriji mladink uspelo osvojiti 1. (**Nuša Perše**) in 3. (**Nina Perše**) mesto. Ves trud je bil poplačan. Tako si bodo te tekmovalke to tekmo zapomnile v lepem spominu, pa ne le po športnih dosežkih, ampak tudi po nepozabnih skupnih doživetjih, polnih smeha.

Skoki z male prožne ponjave pa niso naša edina disciplina v kateri dosegamo odlične rezultate. Tudi v skokih na akrobatski stezi nam uspe priti na stopničke. Na tekmi Memorial Cirila Hočevarja v Mariboru so tekmovalke osvojile naslednja mesta: v kategoriji cicibanke je bila **Evita Lever** 2., **Eljana Hlastan** 3., **Urša Brezovnik** 4. In **Lia Štruc** 16. Ekipno so osvojile 1. mesto. Pri mlajših deklicah je bila **Zala Brezovnik** 5., **Žana Sentič** 13. in **Mojca Santner** 21. Ekipno so bile 6. V kategoriji mladink pa je bila **Nuša Perše** 3., njena sestra **Nina** pa 4. Ekipno sta bili 2. Na letošnjem Državnem prvenstvu v akrobatiki pa smo morali prepustiti stopničke tekmovalkam iz klubov, ki trenirajo gimnastiko vsak dan po štiri ure na dan. Izmed naših tekmovalk je najboljšo uvrstitev (7. mesto) dosegla **Asja Kotnik** v kategoriji starejše deklice. Vse ostale tekmovalke pa so dosegle zelo zadovoljive rezultate.

Čeprav je že nekaj tekem za nami, bomo tako kot do sedaj, z dobro voljo, timskim delom in veseljem do gimnastike trenerji v Športnem društvu Partizan Ravne trenirali s polnim zagonom še naprej, saj je pogled na zadovoljne otroke neprecenljiv.

TEKMOVALKE
V BEOGRADU

NOVA SMUČARSKA SEZONA ZA MLADE SMUČARJE

ASK FUŽINAR

Piše: **Romana Pori**

Smučarji ASK Fužinar so novo sezono pričeli s kondicijskimi pripravami na otoku Pagu konec meseca avgusta in nadaljevali v mesecu septembru doma. Težko so že čakali na prve smučarske treninge na ledeniku Mölltal Gletcher v Avstriji. Na Ravnah so si kondicijo pridno nabirali v parku, na rolerjih, na kolesu, v bazenu in v telovadnici. Trenerji so bili s poletnim in jesenskim delom zadovoljni in dobre vremenske razmere so omogočile prve smučarske treninge na snegu že v mesecu oktobru.

Prosto smučanje in prilagajanje na sneg, ter novo smučarsko opremo so v novembrskih počitnicah preizkusile vse tri skupine smučarjev, dečki in deklice pa imajo zdaj za seboj že veliko snežnih treningov in so odpeljali že kar nekaj zavojev med količki.

Po lanske odlični sezoni verjamejo, da dobro delajo. Poguma in motivacije jim ne manjka. Medtem, ko se njim tekmovalna sezona hitro bliža, pa se najmlajši veselijo snega na domačem smučišču.

KAJ BI MLADI RADI?!

Piše: **Ana Pisar**, direktorica KMKC Kompleks

Vprašanje, ki si ga večkrat postavljajo srednje ali starejše generacije. Predvsem ob negodovanju nad "današnjo mladino". In hkrati vprašanje, ki si ga skoraj vsakodnevno zastavljamo v Koroškem mladinskem kulturnem centru Kompleks.

Kot kulturni center, mladinski center in hkrati koroški center obojega skupaj (malo zašalo, predvsem pa zares), nimamo enostavne naloge. A tudi nihče ne reče, da bi morala biti. Naš namen ni mlade privabiti v naše prostore le kot enkratne obiskovalce, temveč jim ponuditi nekaj več: predvsem tisto, kar drugje na Koroškem težje dobijo in po čemer bi hrepeneli tudi v bodoče, večkrat. Bodisi so to odlični koncerti (tudi tujih izvajalcev) bodisi pogovori o podjetništvu. Ustvarjalne delavnice ali gledališke predstave. Prostor za njihovo lastno izražanje in ustvarjanje. Predvsem pa ne želimo programske vsebine le dati na trg in čakati, da jih pograbi nekaj tistih, ki jih še zanima kaj več kot večino, temveč najti kombinacijo tistega, kar si mladi zares želijo, in tistega, kar naj bi jim kot Mladinski kulturni center ponudili.

Zakaj? Ker današnja komercialna "kultura" ustvarja vse bolj pasivne, alienirane in v ekrane pogreznjene mlade. Ker se generacije in njihovo mišljenje ter delovanje dejansko spreminjajo iz nekdanj upornikov sistema in podpornikov drugačnega, novega, boljšega ... v mlačnost pri odločanju, vdanost v pogoje in pesimizem pri načrtih za prihodnje. In ne pretiravam(o), ko rečem(o), da se nekaj in marsikdo mora spremeniti. Da je potrebno biti kritičen do tega, kar (nam) je vsakodnevno ponujeno na pladnju. Preko radijskih in televizijskih postaj, "novih" medijev, Facebooka, če želite, in vsega, kar nastane v zgolj nekaj sekundah ali minutah in zaradi bizarnosti dosega milijonske ogleda ter zanimanje.

Kakšna bo glasba milenijcev? Kdo bodo nosilci upora oz. bolje rečeno upiranja? In to ne takšni, ki ustvarijo Facebook dogodek ali z gumbom "pridem/zanima me" izražajo svojov oljo. Upam in želim, da vsaj startupovska manija ne bo (pre)hitro poniknila in bo dajala mnogim vzgled ter vodilo, da moramo za uspeh storiti nekaj več. Oz. vsaj kaj.

"Vsak je svoje sreče kovač." Če lahko zanjo pripomoremo tudi v Kompleksu, več kot dobrodošli. S predlogi, kritikami, z idejami in entuziazmom.

SPECIALNA OLIMPIADA SLOVENIJE SPOZNAJTE NAS

Piše: **Darinka Kokol** za Društvo SOŽITJE MD

Specialna olimpiada je način življenja oseb z motnjami v duševnem razvoju (v nadaljevanju OMDR), prek njih pa tudi njihovih družin in programov. Rezultat te ideje je ohranjanje psihofizičnih sposobnosti in vsesplošna socializacija oseb z motnjami. Slogan specialno-olimpijskega gibanja se glasi: »Pustite mi zmagati, če pa ne morem zmagati, naj bom pogumen v svojem poskusu.«

NAŠI
TEKMOVALCI

ZAČETEK V LETU 1963

Na pobudo slavne družine Kennedy je bil leta 1963 v ZDA organiziran prvi športni tabor za osebe OMDR. Pet let kasneje so bile izvedene tudi prave športne igre, ki so se jih udeležili specialni olimpijci iz ZDA, povabljeni pa so bili tudi športniki iz drugih delov sveta, ki so to idejo poneli v svoje sredine. Danes je v svetovno gibanje specialne olimpiade vključenih že prek 200 programov iz 150 držav sveta, ki so združene v sedem regij.

Specialna olimpiada Slovenije spada pod evro-azijsko okolje. Program ni namenjen le športu, ampak združuje športne, socialne in kulturne aktivnosti. Večina držav članic je razvila svoj sistem treningov, lokalnih, regijskih in državnih tekmovanj. Udeležba na svetovnih igrah je vrh celovite dejavnosti.

Športni rezultati ne predstavljajo edine vrednote, ampak specialno olimpiado označujemo kot način življenja, vadbe, socializacije in drugih vidikov skrbi za osebe OMDR.

V Sloveniji smo v tem gibanju začeli delovati leta 1990, formalno pa smo bili priključeni tri leta kasneje.

Specialni olimpijci po celem svetu tekmujejo v 26 poletnih in zimskih športih. V Sloveniji je razvitih 12 – zimski športi so alpsko smučanje, smučarski tek in krpljanje, poletni športi pa plavanje, kolesarstvo, atletika, nogomet, košarka, namizni tenis, balinanje in judo.

Tekmovalci se vsako leto pomerijo na regijskih igrah, turnirjih v posameznih športih ter državnih igrah SOS (izmenjujejo se poletne in zimske).

Tudi v našem društvu Sožitje Mežiške doline kot člani SOS z okoli dvajsetimi tekmovalci posvečamo velik poudarek gibanju in aktivnemu življenju naših mladostnikov. V okviru svojih možnosti jim skušamo zagotoviti čim več treningov in ostalih aktivnosti. Redno tedensko izvajamo treninge v atletiki in plavanju, sezonsko pa tudi v malem nogometu in pozimi v krpljanju. Redno se udeležujemo vseh tekem, mitingov, državnih tekmovanj ter seminarjev v okviru Specialne olimpiade Slovenije. Udeležujemo se raznih predavanj, usposabljanj trenerjev in občnih zborov na sedežu SOS v Ljubljani.

Bili smo že na evropskih igrah SOS in lansko leto z našim članom na svetovih letnih igrah v Los Angelesu. Bil je del ekipe reprezentance Slovenije v malem nogometu. Letos smo z enim tekmovalcem sodelovali na Predolimpijskih zimskih igrah v Schladmingu v krpljanju.

Poslanstvo tega svetovnega gibanja je predvsem sprejemanje in spoštovanje drugačnosti, je neusahljiv vir optimizma, poguma, radosti do življenja oseb z motnjami v duševnem razvoju.

LETOS ŽE ŠESTIČ V OBJEMU TOPLE

Píše: **Marta Kovačec Vrenčur**

Vsako leto se skupaj s prijatelji iz skupin starih ljudi za samopomoč, ki delujejo pod okriljem Medgeneracijskega društva Lučka, Koroška, odpravimo na tedenski medgeneracijski tabor v Topli. Topla je alpska dolina v bližini Črne na Koroškem. Je ena izmed najlepših dolin, ki obsega 1350 ha. Po dolini teče istoimenski potok Topla, ki se izliva v reko Mežo. Najvišji vrh nad dolino je Kordeževa glava na grebenu Pece.

V mesecu avgustu smo se za teden dni odmaknili v topel objem prelepe narave, kjer lažje dihamo, se prijetno hladimo in uživamo drug z drugim, podarjamo si sproščenost in veselje, smeh in solze, predvsem pa si darujemo čas in priložnost za klepet in ustvarjanje.

Šesti tabor v Topli je za mano, vsak je nekaj posebnega, zato se vsakega veselim. Predvsem se veselim srečanja s prijatelji, kajti to pomeni, da smo zdravi preživeli leto in smo ponovno skupaj. Smo ena velika družina, ki se teden dni druži ob različnih dejavnostih. Radi se pogovarjamo, ustvarjamo, telovadimo, se sprehajamo po bližnjih poteh in občudujemo lepoto narave. Naše predavateljice vsako leto pripravijo zanimive urice klepeta, ki je rdeča nit skozi teden. Pogovori so sproščeni, zanimivi in izmenjamo mnoge izkušnje, kar nam je v veliko pomoč v vsakdanjem življenju.

Letos je bilo na taboru kar nekaj »novincev«, ki so prvič spoznavali tabor v Topli. Tudi sama se rada spominjam svojega prvega tabora, kako v strahu in s tremo opazuješ okolico, prostor, predvsem pa udeležence. In potem se zgodi, da si tam že šestič in si pravi »junak«, ki brez strahu in brez treme pripoveduješ »novim«, kako lepo nam je na taboru, kaj vse se dogaja. In že se zapletemo v klepet, ki postaja vedno bolj sproščen.

Pa saj ne verjamete, da so bili samo strogi pogovori. Še zdaleč ne, bilo je veliko smeha, bobnali smo po pravih bobnih, prosili za zdravje pri sveti maši, telovadili, spoznavali smo jogo, povabili smo Zimske kosce, ki so nas popeljali na ples in skupaj z njimi smo prepevali dolgo v noč. Večer sta nam popestrili tudi članici gledališke skupine Koroškega medgeneracijskega centra Vika in Tina, ki sta zaigrali skeč Krompirjeva juha. S podelitvijo potrdil, da smo res bili na taboru, smo zaključili šesti tabor v Topli.

V petek smo se poslovili in si obljubili, da se naslednje leto zopet srečamo na pravljličnem, sedmem taboru v Topli. Gospod Roman je velikokrat dejal: »Če bomo zdravi, še pridemo, fajn je bilo.« Naj se njegove besede uresničijo, da bomo na naslednjem taboru ponovno skupaj.

DRUŠTVO DIABETIKOV MEŽIŠKE DOLINE

Piše: **Nataša Petrič**

Društvo diabetikov Mežiške doline bo naslednje leto praznovalo svojo trideseto obletnico obstoja. To dokazuje, da so člani z delom društva zadovoljni in da se v društvu počutijo dobro.

Od januarja do decembra so v društvu organizirane različne aktivnosti: pohodi, izleti, druženja z drugimi društvi iz Slovenije, zdraviliška okrevanja, delavnice, od vsega najpomembnejša pa so različna predavanja, ki so ali povezana z diabetesom ali govore o zdravju nasploh. Društvo ne skrbi zgolj za svoje člane, saj zelo pogosto (včasih tudi večkrat mesečno) izvaja meritve krvnega sladkorja in holesterola za vse občane, predvsem v okviru različnih prireditev ali drugih dejavnosti po vsej Mežiški dolini.

V tem članku naj kot zanimivost omenim le nekaj aktivnosti, ki so se zgodile v letošnjem letu.

Meseca maja smo organizirali kopalni dan v Šmarjeških toplicah, ker pa se včasih dogajajo čudne reči, smo se znašli v Žusterni. Tam smo poslušali predavanje o dobrem spancu, predvsem o tem, kaj lahko za dober spanec naredimo sami. Po predavanju smo izvedli še meritve krvnega sladkorja, pojedli kosilo in odšli na kopanje. Proti večeru smo se vrnili domov.

Na Ravnah smo v okviru tedna vseživljenjskega učenja organizirali predavanje o inkontinenci, ki ga je izvedla gospa Sonja Tušek. Predavanje je bilo zelo poučno in zanimivo. Po predavanju smo izvedli še meritve krvnega sladkorja.

Na povabilo Medgeneracijskega centra Ravne smo z meritvami krvnega sladkorja sodelovali tudi na dobrodelni akciji TEČEM, DA POMAGAM.

Meseca junija smo v goste povabili člane društva diabetikov Metlika. Dobili smo se na kmetiji Klančnik, kjer smo najprej poslušali gospo Nino Pogorevcnik, ki je spregovorila o stresu. Po predavanju smo si ogledali kmetijo, živali, muzej. Po malici in nakupih na domači tržnici smo se odpravili na Gortino, kjer smo se vkrkali na splav. Na splavu smo se imenitno zabavali, opravili splavarski krst, peli in se res iz srca nasmejali. A kaj, ko se vse lepo hitro konča!

Meseca julija smo z meritvami sodelovali na srečanju državnikov pri Najevski lipi, v avgustu pa smo v okviru Turističnega tedna v Črni na Koroškem organizirali pohod v Krajinski park Bistra.

V septembru je predsednik društva, gospod Branko Lepičnik, na Dnevu zdravja in humanitarnosti vsem udeležencem predstavil delovanje in aktivnosti Društva diabetikov.

Na Prevaljah smo ponovili predavanje gospe Sonje Tušek, hkrati so v prostorih društva upokojecev potekale meritve krvnega sladkorja.

Tradicionalni piknik društva smo letos organizirali pri Kajžarju v Mežici. Ker so naša stalnica predavanja in izobraževanja, nam je tokrat o uporabi aparata AED predaval gospod Mitja Hercog. Po predavanju in malici smo se nekateri odpravili na pohod, drugi pa sodelovali v športnih igrah.

V oktobru smo se odpravili na okrevanje v Rogaško Slatino. V tem času smo poslušali več zanimivih predavanj: Diabetes in fizična aktivnost, Zdrava prehrana dr. Gifingove, Sladkorna bolezen in številne spremljajoče težave s kožo in nohti. Odpravili smo se tudi na izlet v Podčetrtek; na ogled stare lekarne, čokoladnice in cerkve v Olimje. V zdravilišču smo pridno obiskovali jogo, gimnastiko, vodno aerobiko, veliko smo plaval, hodili na sprehode in celo plesali.

DRUŠTVO
DIABETIKOV

Na Svetovni dan diabetesa, 14. Novembra, smo se podali na tradicionalni pohod na Volinjek. Udeležba je bila številčna, vreme krasno. Po pohodu smo odšli na obvezno malico. Skupaj smo preživeli čudovit in zabaven dan! Na ta dan smo tudi obiskali naše ostarele člane, člane z nižjim socialnim statusom in člane, ki živijo v domovih starostnikov in jim odnesli darila, ki so bila sestavljena iz zdravega živila, krem za roke in košaric, ki so jih na ročnodelskih delavnicah izdelale naše članice. Aktivnosti za letos še ni konec, saj nas čaka še zaključek leta in ogled predbožičnega Zagreba ter obisk centra Kana v Žalcu.

S PODPORO IN POMOČJO ZMOREMO VEČ

Piše: **Sonja Tiršek**, Center za socialno delo Ravne na Koroškem

Težave in problemi včasih ljudi povsem ohromijo. V najslabšem primeru o svojih stiskah ne govore ne iščejo pomoči ne odpirajo pisem se ne odzivajo na vabila institucij in pričakujejo, da bodo težave izginile, jih zaobšle in se bodo po čudežu izvlekli. Ker pa se pozitivni čudeži zgodijo le redkim, ima več posameznikov in družin v naši soseski težave, ko otroci v šolah niso uspešni, ko zmanjka denarja za plačilo mesečnih položnic, ko morajo na sodišče ... Najhuje je, ko nekaterim preči deložacija in so psihično tako ranjeni, da potrebujejo bolnišnično zdravljenje.

Da do takšnih neugodnih ukrepov ne bi prišlo, si v centrih za socialno delo prizadevamo, da dovolj zgodaj kontaktiramo ljudi v stiski, jih povabimo k sodelovanju in skupaj z njimi načrtujemo konkretne korake pomoči in podpore za odpravo težav. Reševanje problemov, ki so se kopičili več let, poteka počasi in ker ljudje poleg svetovanja potrebujejo še tedensko spremljanje, vodenje in podporo, jim to zagotavljamo z dodatnimi programi. Te v Mežiški dolini finančno podpirajo vse štiri občine. Zaposlitve izvajalcev pomoči zagotavljamo preko razpisov zavoda za zaposlovanje z udeleženci javnih del.

V letu 2016 imamo v CSD Ravne na Koroškem v program javnih del »Pomoč ranljivim skupinam« vključene tri javne delavce. Javni delavci so v tem poletju dva meseca sodelovali pri izvedbi počitniškega programa za otroke »11. šola – šala« ter preko celega leta spremljali družine in posameznike, ki so z nami sklenili dogovor o sodelovanju. Pod vodstvom strokovnih delavk programa sedaj že 6 mesecev dobro poteka sodelovanje s skupino sedmih priseljencev iz Mežice, ki se učijo slovenščine. Kot učinkovito se je izkazalo tudi tedensko spremljanje posameznih slabše urejenih odraslih in starejših pri njihovem vzdrževanju reda v stanovanju in plačilu mesečnih računov za bivanje.

Veliko pozornost v programu Pomoč družinam posvečamo osnovnošolskim otrokom, ki v šoli niso učno uspešni ter pogosto zaradi svojega vedenja nesprijeti med vrstniki in odraslimi. V tem letu je bilo v program vključenih 5 družin in 27 otrok.

Zanje smo individualno in v skupini izvajali pomoč pri šolskem delu ter preko pogovorov, iger, ustvarjalnic, otrokom dajali možnost za socialno vključevanje, njihovo potrditev in pohvalo, da bi imeli več moči za doseganje uspehov in motivacije za dnevne izzive.

V mesecu novembru smo v vseh krajih doline po osnovnih šolah pričeli izvajati delavnice za krepitev socialnih veščin in zdrav duševni razvoj otrok in mladostnikov, v katere se je vključilo 40 otrok (na Ravnah 10 otrok). Z izkustvenimi delavnicami želimo otrokom pomagati pri gradnji zdravih medsebojnih odnosov ter s pozitivnimi potrditvami vplivati na njihovo samopodobo in samospoštovanje ter dvig samozavesti.

Predvidevamo, da bomo v vsakem kraju lahko oblikovali dve skupini, eno za mlajše in eno za starejše otroke in v vsako sprejeli do največ 12 otrok.

Za družine s predšolskimi otroki še naprej tedensko izvajamo treninge starševstva po programu Neverjetna leta. Do septembra 2016 je program na Koroškem uspešno zaključilo 30 staršev, v jesensko skupino pa je sedaj vključenih 12 staršev, od tega 6 očetov. Zadovoljni opažamo spremembe v ravnanju staršev, ki so bolj kot v kaznovanje in sankcioniranje otrokovega vedenja usmerjeni v opažanje pozitivnega in zaželenega ravnanja pri otroku, ki ga podkrepijo s pohvalo in nagrajevanjem.

Vsem našim programom so skupne majhne pozitivne spremembe pri uporabnikih in izvajalcih, ki dokazujejo, da z dobrim načrtovanjem in sodelovanjem skupaj zmoremo več in da se za vsako težavo najde prava rešitev.

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO

Píše: **Miran Matija**, NGČ I. st., tajnik PGD Kotlje

Leto 2016 se počasi izteka, zato je pravi čas, da se ozremo nazaj, se spomnimo dogodkov, reči, ki so se nam zgodile. Letošnje leto je bilo za Prostovoljno gasilsko društvo Kotlje z vidika zaščite in reševanja ljudi, živali ter premoženja razmeroma mirno leto, zato si bomo leto 2016 zapomnili predvsem po državnem gasilskem tekmovanju, na katerega smo se uvrstili kar s tremi desetiniami. S pripravami so desetine s treningom oziroma vajami začele že lansko jesen, saj so želele čim bolj izkoristiti priložnost nastopa na državnem gasilskem tekmovanju in morebitni uvrstitvi v kvalifikacije za gasilsko olimpijado, ki se odvija vsaka štiri leta. Na državnem gasilskem tekmovanju so nas zastopale desetine članov A, članic B in starejših gasilcev.

Čas je spet prehitro minil in tako je nastopil 11. 6. 2016, ko smo se odpravili v Koper. Pred nastopi mučno čakanje, po njih pa se nam je odvalil velik kamen od srca. Po razglasitvi rezultatov nam je ostal v grlu majhen cmok, saj sta bili desetini starejših gasilcev in članic B izredno blizu uvrstitvi med najboljše. Starejši gasilci so dosegli še vedno odlično četrto in članice prav tako odlično peto mesto, medtem ko se je članom nastop popolnoma ponesrečil.

Vsem desetinom še enkrat iskrene čestitke za dosežene rezultate.

OBMOČNO ZDRUŽENJE SLOVENSkih ČASTNIKOV MEŽIŠKE DOLINE

Píše: *Predsednik OZ ZSČ Mežiške doline*, **Albert Vodovnik**

Po vojni za Slovenijo je delo OZ ZSČ Mežiške doline (Območnega združenja Zveze Slovenskih častnikov) kot naslednice nekdanje organizacije ZRVSS (Zveze rezervnih vojaških starešin Slovenije) zamrlo. Razen posameznih akcij v tem obdobju organizacija ni delovala. Po skoraj desetletju in pol so se razmere v Sloveniji na obrambnem področju spremenile. Spoznali smo, da je še kako potrebno nakopičeno vojaško znanje častnikov/častnic in podčastnikov/podčastnic. Zato smo tudi upoštevali željo članov/članic v občinah Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje in Ravne na Koroškem in ponovno pričeli z aktivnim delom OZ ZSČ v Mežiški dolini.

Območno združenje slovenskih častnikov Mežiške doline (v nadaljevanju: združenje) je domoljubna, prostovoljna, samostojna, neprofitna, nestrankarska, stanovska in interesna organizacija. Organizacija je posebnega družbenega pomena, ki v svojih vrstah združuje častnike, podčastnike, vojake, vojaške uslužbence z namenom ohranjanja, pridobivanja in krepitev obrambnih znanj in izkušenj ter prenašanja le-teh v širše družbeno okolje. Med številnimi nalogami Združenja so najpomembnejše:

- sodelovanje in vključevanje v razprave o strokovnih vprašanjih dogovarjanja in uveljavljanja obrambnega sistema in sistema zaščite ter reševanja;
- sodelovanje z ustanovami, enotami in poveljstvi Slovenske vojske;
- sodelovanje pri organiziranju in izvajanju različnih oblik dela s širšo javnostjo, še posebej z mladimi, ki prispevajo h krepitevi nacionalne varnosti države;
- skrb za strokovne obrambno-varnostne in zaščitno-reševalne aktivnosti ZSČ preko teoretičnih in praktičnih usposabljanj, vključevanje v vaje obrambnega in zaščitnega sistema v lokalnem okolju, prenos izkušenj iz preteklosti na mlajše člane in širjenje znanj o vodenju, organiziranju ter štabnem delu v posebnih razmerah.

OZ ZSČ Mežiške doline je v teh dveh letih ponovnega aktivnega delovanja sodelovalo pri odprtju pisarne Slovenske vojske na Ravnah, sodelovali smo pri organiziranju slovesnosti na Poljani in drugih slovesnostih sorodnih organizacij. Z 72. brigado Slovenske vojske smo sodelovali pri organizaciji vojaških vaj na obronkih Uršlje gore in izvedli smo bojno streljanje članov v Apačah. Zelo aktivno smo s pomočjo ZSČ in SV izvedli bogato izobraževanje s področja mednarodnega aktualnega dogajanja, da so člani lažje razumeli posamezna vojaška dogajanja v svetu (dogodki v Ukrajini in kriza na Bližnjem vzhodu ter način njenega reševanja s pomočjo misij OZN).

Strokovnjaki so nam predstavili severnoatlantsko zavezniško (NATO) do leta 1999 in njegovo preoblikovanje po tem letu. V sklopu tega je bila predstavljena organiziranost in delovanje zavezništva, odzivanje na krize s poudarkom na Zahodnem Balkanu ter vloga in odnosi Slovenije in NATA.

Članom je bil predstavljen koncept Vojaške strateške rezerve, ki je opredeljen v strateških dokumentih obrambnega sistema Republike Slovenije. V sklopu tega smo spregovorili tudi o načrtih za izvedbo tega koncepta v MORS in SV ter o vlogi ZSČ pri izvedbi le-tega. Posebno pozornost smo namenili usposabljanju o delovanju v zahtevnih razmerah pri bojevanju v gorah. Na koncu so nam kolegi iz Dolenjske predstavili zelo uspešen projekt »O sodelovanju ZSČ, SV, civilnega prebivalstva in mladih«, ki ga izvajajo na njihovem področju in se postopoma širi že v druge dele Slovenije.

Za ponovne aktivnosti in razumevanje se moramo vsi, ki se zavedamo pomembnosti strokovnega pristopa v obrambi in zaščiti ter reševanju, zahvaliti županom vseh štirih občin Mežiške doline.

Naše načelo je, da se usposabljammo za delovanje in obrambo domovine, ne da poudarjamo domoljubje, ker je to naša DOLŽNOST!

KOROŠKI MEDGENERACIJSKI TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK

Piše: **Danica Hudrap**

V šolah, vrtcih in številnih podjetjih ter drugih institucijah so bile v petek, 18. novembra, ko Slovenija obeležuje dan slovenske hrane, na mizi jedi tradicionalnega slovenskega zajtrka. Sestavljajo ga slovenski kruh, mleko, maslo, med in jabolka, s čimer želijo pristojni širiti zavedanje o pomenu zdrave in lokalne hrane.

Državni zbor je tako ob dnevu slovenske hrane že šesto leto zapored aktivno sodeloval v projektu Tradicionalni slovenski zajtrk. Namen projekta je spodbujanje zavedanja in pomena domače samooskrbe, podpora slovenskim pridelovalcem in predelovalcem hrane ter delovanja v smeri večjega poseganja po lokalni hrani in zdravem načinu prehranjevanja nasploh.

Tokratni zajtrk smo jim pripravili Korošci, Koroški medgeneracijski center. Poslanci in zaposleni v DZ so bili navdušeni, naš Koroški mix pa je pod taktirko Mojce Kamnik in Jane Zamernik zapel in se jim odlično predstavil. Darja Vrhovnik je moderirala in prepletala niti svečanega dogodka. Zbrane je pozdravil predsednik DZ, dr. Milan Brglez, ki je bil natančno informiran o delovanju Koroškega medgeneracijskega centra. Zbrane je pozdravil tudi župan Občine Ravne na Koroškem, dr. Tomaž Rožen.

Za popolno koroško predstavitev je poskrbel še naš kantavtor Milan Kamnik s svojim petjem v koroškem narečju, ki je bilo v Državnem zboru že kar nepogrešljivo in z veseljem sprejeto. Seveda so bili navdušeni tudi nad Viktorijo Pisar in Marto Merkač, ki sta v domačih koroških nošah natančno predstavili Koroški bruštik.

Dogodka se je udeležilo okoli 80 poslancev in delavcev Državnega zbora, po njem pa so Korošci ob 10. uri na platuju prepevali že skoraj ponarodelo pesem Lojzeta Slaka Čebelar. Z odlično domačo koroško hrano so kasneje pogostili še kralje ulice.

KDAJ BO PRIŠLA HITRA CESTA NA KOROŠKO?

Na kratko o aktivnostih Mladinske iniciative za 3. razvojno os

Piše: **Andrej Grobelnik**

Spoštovane Ravenčanke in Ravenčani.

Mladinske iniciative za izgradnjo tretje razvojne osi najbrž ni potrebno več podrobno predstavljati. Od leta 2014 bijemo boj za ustrezno infrastrukturo, ki bi jo država že pred leti morala samoumevno zgraditi brez posebnih prizadevanj Korošcev.

Tudi to leto nismo počivali. V začetku leta smo sklicali tiskovno konferenco, na kateri smo predstavili spot, ki smo ga posneli skupaj z režiserjem Tomom Novoselom. S spotom smo opozorili vlado na dane obljube o pričetku del leta 2019. V mesecu februarju smo predstavili spot v podporo tretji razvojni osi. Svojo podporo je v njej izrazil dramski igralec, prvak Ljubljanske Drame, Marko Mandić. Ker prihaja iz Velenja, se je v spotu spomnil tudi svojih poti na študij v Ljubljano ter odrecital pomenljivo pesem Srečka Kosovela z naslovom »Proračun«.

V mesecu marcu smo se kot deležnik Odbora za gradnjo hitre ceste na Koroško udeležili sestanka z ministrom za infrastrukturo dr. Petrom Gašperšičem in njegovo ekipo. Minister je zagotovil, da začetek gradnje 3. razvojne osi v letu 2019 ni več vprašanje, temveč dejstvo in stvar operative na DARS-u. V mesecu maju smo speljali akcijo z nalepko Oprosti za kolono, na hitri cesti bi bil hitrejši. Namen akcije je bil polepiti čim več avtomobilov z nalepko in na takšen način osveščati ljudi o pomenu hitre ceste. Pred poletnimi počitnicami je potekal še sestanek z Darsom, kjer so prisotni z ministrstva in DARS-a so potrdili, da ni več dvomov o gradnji severnega kraka hitre ceste na relaciji avtocesta A1–Velenje–Slovenj Gradec. Julija smo se odzvali na povabilo Ministrstva za okolje in prostor, ki je sklicalo sestanek na temo sprejema DPN na relaciji avtocesta A1–Velenje. Predlagatelji so predstavili optimalno varianto za izgradnjo 13,60km dolgega odseka 4-pasovne HC med Šentrupertom in Velenjem.

Ker smo mnenja, da ni smiselno prepričevati prepričane, smo se odločili, da svoj boj prestavimo v Ljubljano, v pisarne uradnikov, državnega zbora in ministrstev, ki v končni fazi odločajo o tem, ali se bo zgradila cesta ter kdaj in v kakšni obliki. Že septembra smo se odzvali na interpelacijo ministra za infrastrukturo dr. Petra Gašperšiča in v pismu vlado spomnili na dano obljubo:

»Glede prihajajoče interpelacije zoper ministra za infrastrukturo dr. Petra Gašperšiča vas želimo spomniti na obljubo predsednika Vlade Republike Slovenije dr. Mira Cerarja iz marca 2015, ko je na Prevaljah obljubil pričetek gradnje 3. razvojne osi na Koroško v letu 2019. Z ozirom na to v Mladinski iniciativi za 3. razvojno os pričakujemo, da bosta Vlada Republike Slovenije in Državni zbor Republike Slovenije z vso resnostjo izvedla predvidene aktivnosti za pričetek gradnje hitre ceste na Koroško v letu 2019.«

Od konca septembra in v mesecu oktobru smo bili tedensko prisotni v državnem zboru in se srečali z vsemi poslanskimi skupinami razen Združene Levice, kjer nas niso želeli sprejeti. Vse poslanske skupine SMC, SDS, SD, Desus, NSi in predstavnica iz vrst nepovezanih poslancev Alenka Bratušek so zagotovili podporo sprejetju manjkajočega DPN-ja na odseku Šentrupert Velenje ter podporo poroštvenemu zakonu v delu, ki se navezuje na poroštvo Darsu za izvedbo projekta tretje razvojne osi v severnem kraku. Več poslanskih skupin je obljubilo tudi poslansko vprašanje na to tematiko na kateri od prihodnjih sej državnega zbora in nekaj teh vprašanj je bilo že postavljenih, nanje pa smo prejeli tudi odgovore.

V oktobru je potekal sestanek z Upravo DARS-a, kjer smo izvedeli, da se pri sprejemu državnega prostorskega načrta Šentrupert–Velenje ministrstvo drži časovnice in je sprejem predviden še v tem letu. Istočasno smo prejeli odgovor ministra dr. Petra Gašperšiča (s katerim smo se želeli ponovno srečati), v katerem nam je pisno zagotovil, da ostajajo stvari nespremenjene in da je cesta dejstvo. Obiskali smo še župana in vodstvo Mestne občine Velenje, ki so vsekakor naklonjeni novi cestni povezavi in se sami tudi že pripravljajo na gradnjo.

Da pa se naša prizadevanja slišijo tudi v pesmi, je poskrbel naš koroški kantavtor Milan Kamnik, ki je s priredbo svojega »lbržnika« poskrbel za ponovno opominjanje odločevalcev v Ljubljani, da je Koroška preveč zapostavljena in da bomo Korošci tudi sami enkrat naredili nekaj v smeri, da temu ne bo več tako.

V dneh ko boste tole prebiral, se bo v državnem zboru odločalo o ključnem zakonu o poroštvu Darsu, ki predstavlja finančno konstrukcijo za izgradnjo ceste. Prav tako bo vlada v kratkem sprejemala Državni prostorski načrt, ki ima nekaj nasprotnikov v Spodnji Savinjski dolini. Sami zagovarjamo traso, ki bo čim prej do nas pripeljala cesto, hkrati pa se zavzemamo, da tudi cesta do Koroške ostane štiripasovnicater da se prične cesto graditi na Koroškem, kar je edina varovalka, da gradnja ne bo zastala v Velenju.

Delo Mladinske iniciative neumorno poteka naprej, v višji prestavi in s še večjim tempom. Na tem mestu se zahvaljujemo vsem, ki ste s svojim znanjem, voljo in podpisom prispevali k temu, da so se začele stvari premikati v pozitivno smer. Seveda v tej zgodbi ne manjka nasprotnikov te cestne povezave iz različnih sebičnih vidikov; žal imamo na Koroškem tudi nekaj podpornikov s figo v žepu. Posebej slednji so glavni razlog, da bomo v tej borbi šli do konca.

Verjamemo, da ste tudi sami naveličani obljub, enako kot mi, vendar ostajamo zmerni optimisti, saj tako blizu hitri cesti doslej še nismo bili nikoli. Projekt je enostavno preveč pomemben za bodoči razvoj regije, da bi se sprijaznili s stanjem, kot je, zato na tem mestu povzemamo besede Milana Kamnika: »Cesta m're b't!«

(Vse posnetke in aktivnosti Mladinske iniciative lahko spremljate na www.hitronakorosko.si)

Privoščite si nepozabno smučarsko dogodivščino...

ogrevana shramba za opremo

Silent klimatske naprave

dvojno izolirane stene

Podaljšani vikend /štiri dni/ že od 299,00 eurov. Informacije: 031/35 15 15

IZ NAŠIH ŽUPNIJ

/// ŽUPNIJA KOTLJE

Piše: **Petra Jamnik Kobolt**

Verjetno vsak Korošec, ki se vsaj malo čuti kristjana, pozna župnijo Kotlje? Zakaj? Smo župnija, ki nam je po zaslugi zavzetih posameznikov, ki so s svojo karizmo in ljubeznijo navdušili skoraj vso župnijo, pred leti uspelo izpeljati enega izmed največjih cerkvenih projektov v Sloveniji. To je projekt Dar za dar, s katerim smo obnovili vse oltarje v cerkvi sv. Marjete v Kotljah. S šivanjem in prodajo voščilnic po župnijah v Sloveniji in v zamejstvu smo uspeli zbrati sredstva za obnovo vseh oltarjev. Po tem smo zagotovo najbolj prepoznavni, in na to smo vsi, ki smo v projektu sodelovali, tudi izjemno ponosni.

V zadnjem času smo bili priča tudi kar nekaj spremembam. Po odhodu našega dolgoletnega župnika Marjana Plohla, ki je bil premeščen v Avstrijo, nas je skrbelo, ali bomo sploh dobili novega duhovnika. Gospod Alojz Bek je bil poleg Ravenske in župnije Strojna pripravljen prevzeti v so-upravo še našo župnijo. Letos se je gospod župnik zaradi bolezni upokojil in dobili smo novega župnika, gospoda Boštjana Lenarta. Že v času, ko je bil župnik bolan, je gospod Lenart čez vikende pomagal pri delu v župniji. Tako smo ga lahko postopoma spoznavali. Ni se bilo težko navaditi nanj, saj je zelo odprt, prijazen in pripravljen na sodelovanje. Z veliko pozitivne energije in navdušenjem je začel svoje delo v župniji. Zelo rad sodeluje z laiki in je vesel vsakega predloga in pobude, ki bi obogatila in popestrila življenje in delo v župniji. Lahko bi rekla, da je naša župnija resnično živa. Župljani smo med seboj povezani in radi sodelujemo pri vseh večjih projektih in dogodkih v župniji. V župniji je zelo dejavna župnijska Karitas in Kolpingova družina. Svete maše s petjem polepšajo člani MePZ Rožmarin, ljudske pevke in pevci, v zadnjem času pa bolj vključujemo tudi otroke, saj je začel delovati tudi otroški pevski zbor. Verouk poučujeta katehistinja Sonja Mlakar Kreft in kaplan Jure Sojč, ki se trudi tudi pri delu z ministranti. Župniku pri upravljanju župnije pomagajo in svetujejo člani župnijskega pastoralnega in gospodarskega sveta. V župniji izdajamo tudi mesečno glasilo Biser, kjer so opisani dogodki iz življenja v župniji. Seveda ne smem pozabiti na naše zveste ključarje, bralce beril in molivke rožnega venca. Vsak ima svoje posebno mesto v župniji, ki je pomembno in potrebno, da župnija diha s polnimi pljuči. Vesela sem, da sem lahko del živega občestva v Kotljah in upam, da bo tako tudi ostalo.

/// TU SEM, MOJE ROKE PORABI!

Piše: **Boštjan Lenart, župnik**

Spoznanje nemoči in majhnosti pripravi iskrenega vernika do tega, da se neha zanašati nase, na svoje sposobnosti in presežke ter se odpre skrivnostnemu Božjem delovanju. Bog resnično ceni človeka. Postal je človek v Jezusu Kristusu, da bi se mu približal kot Bog in človek. Bog postaja človek tudi danes; po novorojenih otrocih, šolarjih, sosedih, sodelavcih, sorodnikih, znancih, po tujcih. Človek nosi v sebi Boga, zato lahko v tkanju vezi z ljudmi okuša Božjo navzočnost.

V našem kraju spoznavam številna društva, ustanove in skupnosti, ki resnično služijo človeku. V sebi nosijo Božje seme, s katerim plemenitijo življenje našega mesta. Zaradi njihove navzočnosti lahko sleherni izmed nas čuti ponos in pripadnost kraju, v katerem prebivajo dobri ljudje. Življenje v Kotljah, na Ravnah in Strojni nikakor ni obsojeno na osamljenost in životarjenje. Velika zahvala velja vsem, ki se trudijo in odpirajo vstopna mesta za raznovrstno sodelovanje. Posebej velja zahvala zaslužnemu župniku g. Slavku Beku, mojemu predhodniku, in njegovim sodelavcem, ki so pripravljali pogoje, da lahko sedaj skupaj nadaljujemo začeto delo in vanj vključujemo vse, ki si želijo biti vključeni.

Vesoljna Cerkev je obhajala sv. leto Božjega usmiljenja. Iskreni vernik je v njem okusil svojo majhnost in nezmožnost biti usmiljen iz lastne moči. Morda zmorem ponuditi nekaj sočutja, gotovo pa ne Božjega usmiljenja. Naj bom torej tiho in se skrijem, ker nisem sposoben deliti Božjega usmiljenja? Ne! Tega, česar ni zmožen noben človek, se človeku ni treba sramovati. Usmiljenje je velik Božji dar, ki se lahko razodene le, če je človeško delovanje odprto Božjemu delovanju. Pridnost šteje, a z njo si ne moremo ustvariti raja na zemlji, z njo ne moremo odstraniti človeškega trpljenja.

Krajevna Cerkev se je v minulem letu zahvaljevala za dar duhovniškega poklica novomašnika Robija Sekavčnika. Veselijo nas njegovi darovi in sposobnosti, s katerimi je povezal kraj in nas vse poučil z besedami: »Tu sem, moje roke porabi!« To geslo nas vabi, da iz svojega življenja napravimo daritev v blagor drugemu. Tri župnije našega mesta vabijo, da se nam pridružite pri slavljenju živega Boga. Raznovrstne skupine delujejo v župnijah z enim samim namenom Bogoslužja. V njih je dovolj prostora za vse, ki iščejo Boga. Ne bojte se in nas obiščite! Človek sam ni sposoben najti Boga. Kristus je tisti, ki išče majhne in nemočne. Odpreti vrata Kristusu pomeni, dopustiti mu, da nas na svojih ramenih prinese k nebeškemu Očetu.

KOROŠKI MEDGENERACIJSKI CENTER (KMC)

Piše: **Marta Merkač**, članica KMC

Pri nas v Koroškem medgeneracijskem centru med poletjem vrat ne zapremo. Rekreativno in družabno preživimo počitnice. Telovadba se preseli v park. **Aktivno v novi** dan se imenuje in poteka pod mentorstvom profesorja športne vzgoje, Jana Zamernika. Najbrž ni treba poudariti, da je življenje udeležencev rekreacije gibčno, zdravo in zadovoljno. Zato sploh ni čudno, da so torkovi vadbi to poletje dodali ponedeljkove rekreativne odhode v okolico. Vmes so odkrivali kraje iz svoje mladosti v današnji podobi. **Na Kogojev pohod za spomin** so se odpravili na Brinjevo goro. Kasneje so se pridružili še skupinski vadbi za starejše v Grajskem parku na Ravnah, kjer je potekala prireditev Koroška v gibanju in je bil KMC soorganizator dogodka.

Tudi bralne vezi članov Literarne čajanke se med poletjem niso prefrgale. Skupina, ki jo vodi prostovoljka Ivana Prislan, je obiskala Meškove Sele. **Da mora imeti vsak človek nekaj, kar je drago njegovemu srcu in njegovi duši**, je vedel že Meško. Ljubitelji domače besede, še je čas, da se nam pridružite. Pri projektu Beremo za nagrado Toneta Partljiča spoznavamo letos Meška in njegova dela.

Z BRINJEVE GORE

„**Koroške žepke**“ so od avgusta do oktobra pripravljale Metka, Dragica, Martina, Silva in Mira s Kajo Kos na kulinarčnih delavnicah. Ravenčani so jih okušali ob zvokih jazza pri zajtrku na ulici. Kot popotnico in za spominna dneve jazza so jih prejeli glasbeniki.

Stara modrost je, da pričnemo dan z dobrim zajtrkom. V centru ga vsak zadnji petek postrežemo na ulici. Na semanji dan Ravenskih dnevorov so članice kulinarčne skupine domač črni kruh z maslom in medom namazale ter ga s čajem ponudile. V literarnem kotičku pa smo z mimoidočimi obujali spomine na življenje na Partizanski ulici. Predstavil se je medgeneracijski atelje. Pod dežniki smo se popoldne preizkusili v pripravi rpičevega zosa. Koroški miks je s pesmijo ubrano dopolnil dogajanje na sejmu. Zapeli so tudi z Milanom Kamnikom in na srečanju upokojencev z županom. Novembra se je glasbena skupina z mentorico Jano Zamernik predstavila ob „**Koroškem zajtrku**“ v parlamentu.

KMC – sožitje mlade, srednje in tretje generacije.

Septembra so se vrnil v center osnovnošolci in gimnazijci. Skupina prostovoljcev z glavno mentorico Polono Potočnik pomaga osnovnošolcem pri domačih nalogah, razumevanju ter utrjevanju učne snovi.

Dijaki in dijakinje izbirnega predmeta Vzgoja za solidarnost so vključeni v prostovoljno delo mladih za starejše. Obiskujejo starejše občane na njihovih domovih. S problemi starostnikov jih predhodno seznani in jih na delo strokovno pripravi mentorica Metka Čebulj, profesorica na Gimnaziji Ravne. Program poteka v sodelovanju gimnazije z društvom upokojencev.

Navdušenje in vedoželjnost se iskri, ko pridejo na obisk otroci iz vrtca. „**Kekse bomo jedli**,“ ugotovijo, ko vstopijo v prostor, kjer se širi vonj po peki piškotov. Na delavnici Bontonček so v novembru člani društva za teorijo in kulturo hendikepa skozi igro povabili otroke iz vrtca Ajda in Solzice v lastno izkušnjo hendikepa. Bilo je to neposredno, sproščeno in izvirno druženje.

Novembrske ustvarjalnice

V centru doživljamo ustvarjalne delavnice kot nekaj prazničnega, saj nas razpoloženje ob tem kar dviga iz vsakdanjosti. Pri izdelavi novoletnih voščilnic in adventnih venčkov se učimo druga od druge in se skupaj kritično veselimo izdelanega. Moto »Znaš, nauči drugega« vnaša povsem neformalno domačnost v priprave na adventno tržnico.

Živahno je pri nas. Iz starega novo ustvarjamo. Pri tem mentorici Berti Torej nikoli ne zmanjka idej. Članice likovne skupine pa zatrjujejo, da ni lepšega, kot je barvati z Lojzetom Kraljem. Pod prsti nastaja pobarvanka. Ustvarjalna dinamika se z vajo glasbene skupine ujame v melodijo barv. Tako se imenuje tudi knjiga pobarvank mentorja, ki je bila predstavljena na odprtju razstave Pobarvanke v centru novembra.

Pod mentorstvom Nade Medved poteka tečaj kaligrafije. Pri pisanju črk s starodavnim pridihom se čas kar ustavi. Mnogo vaje je potrebno, da postaneš mojster. Ko pa se naučiš nečesa novega, postajaš ob tem še sam ves svež in nov. Temu bi pritrdile tudi članice gledališke skupine. Novo igro avtorice Marte Vrenčur Kovačec pripravljajo. Mentorica skupine Viktorija Pisar vabi, da si predstav ogledate.

KMC je prostor, kjer vsak udeleženec čuti in ve, da lahko tako daje kot prejema. Do novembra smo zabeležili več kot 5.000 obiskov. Mentorji aktivnosti so prostovoljci v centru, prostovoljci Koroškega doma starostnikov Slovenj Gradec, zaposlene osebe Koroškega doma starostnikov Slovenj Gradec in zunanji izvajalci. Delo v centru uspešno koordinira Urška Pajenk.

Pridite še vi kdaj na kavo in izberite zase dejavnost po vaši meri.

25. maja letos smo na Partizanski ulici odprli Kavarno plus, dnevni center za mlade. Deluje pod okriljem Koroškega medgeneracijskega centra, za aktivnosti v njej skrbi strokovna delavka Nina Sušnik Vrečič.

Kavarna diha aromatično. Robi postreže obiskovalcem iz svoje bogate zbirke čajev. Stene pripovedujejo zgodbo iz delavnice s fotografijno Niko Högl. Če ste radovedni, boste ali pa ste že kdaj vstopili v prostor, ki ni velik, pa vendar ponuja pestro tedensko dogajanje. Mlade družijo ustvarjalni ponedeljki. Torki so potopisni. Srede so rezervirane za vprašanja in svetovanja strokovnjakov. Petki so glasbeni, ob sobotah pa zadiši iz kavarne po palačinkah. Ob četrkih odstirajo zgodbe, ki jih piše življenje. Domačin Robi, ozdravljeni odvisnik, zdaj dnevni prostovoljec v kavarni, pripoveduje svojo. Z njo želi ozaveščati mlade, da ne bi krenili po poti njegove preteklosti.

V novembru je znani koroški pisatelj Matjaž Pikalo mladim predstavil svojo knjigo Rdeča raketa. Ob srečanju se je porodila misel, da bi v kavarni tekmovali v branju. Čeprav je namen spodbujati in navdušiti mlade za branje, gre vendarle za čisto posebno bralno značko, ki poteka v okviru Kavarne plus. Povprašajte v kavarni, **če vas, srednješolci in učenci osmih in devetih razredov, zanima, v čem je njen čar oz. dodatni »plus«.** (Beremo za denarno nagrado, glavna nagrada je 300,00 €.)

NOVE STORITVE V KOROŠKI LEKARNI

Piše: **Irena Pušnik**, mag. farm., spec.

Prve lekarne v Evropi so nastale v 13. stoletju. Z zdravili so oskrbovale prebivalce v svoji bližnji in daljni okolici. Zdravila so bila pripravljena v lekarni in to predvsem iz zdravilnih rastlin, raznih mineralov in posušenih delov eksotičnih živali.

S prvo tableto Aspirina konec 19. stoletja je izdelavo zdravil prevzemala farmacevtska industrija. Lekarne so se vse bolj osredotočale na oskrbo prebivalcev z že izdelanimi zdravili.

V petdesetih letih 20. stoletja se je začelo uveljavljati samozdravljenje in s tem več zdravil brez recepta ter krepitev vloge farmacevta kot svetovalca pri izbiri teh zdravil. Tako v naslednjih desetletjih postaja pacient tisti, ki mu je namenjeno farmacevtovo znanje o zdravilih.

Vse bolj se pričnemo zavedati, da je zdravilo zgolj vrhunski izdelek, šele ob pravilni uporabi postane pravo zdravilo.

Z nenehnim razvojem novih, učinkovitih zdravil, novih zdravilnih oblik, pojavov neželenih učinkov zdravil, medsebojnega delovanja zdravil, potrebuje pacient več svetovanja za pravilno in varno uporabo svojega zdravila.

Lekarniška dejavnost v Sloveniji se zaveda, da je potrebno v našo dejavnost vključevati nove pristope, da bomo sledili potrebam pacientov:

• **pregled uporabe zdravil (PUZ)** je namenjen pacientom, ki:

- jemljejo več zdravil in imajo občutek, da se z njimi ne znajdejo;
- menijo, da bi bile njihove težave lahko povezane z zdravili;
- niso prepričani, za kakšen namen jemljejo posamezna zdravila;
- jih skrbi, ali se njihova zdravila smejo kombinirati med seboj;
- imajo kakršnakoli vprašanja, povezana s svojo terapijo.

Ob pregledu uporabe zdravil prejme pacient tudi osebno kartico zdravil;

• farmacevtska skrb je aktivnost, s katero farmacevt zagotavlja odgovorno zdravljenje z zdravili za optimiranje kakovosti pacientovega življenja in je predvsem namenjena določenim skupinam pacientov: sladkornim bolnikom, bolnikom s hipertenzijo, bolnikom z astmo;

• **promocija zdravja v lekarni** pa je vloga, ki jo WHO (svetovna zdravstvena organizacija) nalaga tudi lekarnam.

V Koroški lekarni smo že pred leti ravno zaradi tega vpeljali projekt Z NAMI DO ZDRAVJA, s katerim našim obiskovalcem omogočamo, da si v katerikoli naši lekarni lahko **brezplačno** izmerijo krvni tlak, preverijo svojo telesno težo, vprašajo za nasvet o svojih zdravilih.

V Koroški lekarni si z vlaganjem v opremo, predvsem pa s pridobivanjem ustreznega znanja, razvoja kompetenc naših farmacevtov, prizadevamo slediti razvoju lekarniške dejavnosti in svojim pacientom omogočati najnovejše lekarniške storitve.

medikem

zdravo leto 2017

v mesecu decembru

10%

gotovinski popust

Medikem d.o.o., Prežihova 13, Ravne na Koroškem

**Ob nakupu nad
30€ lahko sodelujete
v nagradnem
žrebanju.**

**Prva od desetih nagrad
je merilec krvnega
tlaka
Microlife BP A200.**

**Pestra izbira
daril.
Darilni boni**

-20%

**POLAR
FROST**
Pain Relieving Cold Gel

-20%

DeRoyal
Popusti se ne seštevajo!

Nagradna igra traja do 31.12.2016.

KOROŠKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU

Piše: **Neda Hudopisk**

Koroško društvo za boj proti raku je prostovoljno združenje Korošcev, ki od leta 1996 deluje za potrebe ljudi iz koroških občin. Društvo je del Zveze slovenskih društev za boj proti raku.

Koroško društvo za boj proti raku je bilo ustanovljeno z namenom, da izobražuje ljudi, zmanjša strah pred to boleznijo, zmanjša pojavnost bolezni ter z zgodnjim odkrivanjem poveča ozdravitev le-te. Naša aktivnost se nadaljuje tudi v psihološki pomoči tistim, ki so že zboleli.

Motiviramo ljudi za zdrav način življenja (organiziramo različna predavanja, dostopni smo na stojnicah, pripravljamo in delimo različne zdravstveno vzgojne materiale, ...) in jih učimo spoznavati in odkrivati spremembe, ki kažejo na raka v zgodnjem stanju bolezni.

12 NASVETOV PROTI RAKU

Evropski kodeks proti raku 2014

1 NE KADITE!

- Ne kadite in ne uporabljajte tobaknih izdelkov v kakršnikoli obliki!
- Kadilci, čim prej opustite kajenje!

2 NE KADITE V NAVZOČNOSTI DRUGIH!

- Vaše kajenje lahko škoduje zdravju ljudi v vaši okolici!
- Ne kadite doma, na delovnem mestu ali v javnih prostorih!

3 VZDRŽUJTE ZDRAVO, NORMALNO TELESNO TEŽO!

- Debelost ogroža z rakom debelega črevesa in danke in številnimi drugimi rakavimi boleznimi.
- Vzdržujte normalno težo z uravnoteženo prehrano z veliko zelenjave in sadja in s telesno dejavnostjo!

4 VSAK DAN BODITE TELESNO DEJAVNI!

- Omejite čas, ki ga preživite sede!
- Udeležujte se v raznih dejavnostih (hita hoja, tek, kolesarjenje, plavanje, tek na smučeh)!

5 PREHRANJUJTE SE ZDRAVO!

- Jejte veliko polnozrnatih izdelkov, stročnic, zelenjave in sadja!
- Ne jejte preveč kalorične hrane (z veliko sladkorja in mastnih živil) in se izogibajte sladkim pijačam!
- Izogibajte se mesnim izdelkom in jejte manj rdečega mesa in preslanih živil!

6 OMEJITE VSE VRSTE ALKOHOLNIH PIJAČ!

- Za preprečevanje raka je najbolje, da alkoholnih pijač sploh ne pijete.
- Če že kaj popijete, potem moški lahko največ dve enoti alkoholnih pijač dnevno, ženske pa samo eno (enota pomeni 8–10 g etanola oz. kozarec vina, piva ali šilke žgane pijače).

7 PREVIDNO SE SONČITE!

- Sončite se pred enajsto uro dopoldne in po tretji uri popoldne; uporabljajte zaščitna oblačila in kreme. Pazite, da vas, še posebej pa otrok, ne opeče sonce!
- Tudi sončenje v solarijih ni varno, saj je učinek podoben kot pri soncu.

8 NA DELOVNEM MESTU SE ZAŠČITITE PRED NEVARNIMI SNOVMI, KI POVZROČAJO RAKA!

- Pozanimajte se, s kakšnimi snovmi imate opravka na delovnem mestu!
- Upoštevajte navodila za varnost in zdravje pri delu!

9 VARUJTE SE PRED IONIZIRAJOČIM SEVANJEM!

- Kjer je v zemljišču več radioaktivnega elementa radona, lahko prodira v stavbe – v bivalne in delovne prostore.
- Redno zračenje pomembno zmanjša koncentracijo radona v prostorih in je zaščita pred nastankom pljučnega raka.

10 ŽENSKES!

- Dojenje manjša ogroženost z rakom, zato dojite svoje otroke, če je le mogoče!
- Omejite jemanje hormonskih zdravil za lajšanje menopavznih težav, saj so povezana z nekaterimi vrstami raka!

11 POSKRIBITE, DA BODO VAŠI OTROCI CEPLJENI PROTI:

- hepatitisu B (novorojenčki)!
- humanim papilomskim virusom (HPV) (deklce)!

12 UDELEŽUJTE SE ORGANIZIRANIH PRESEJALNIH PROGRAMOV!

- Po 50. letu starosti opravite test na prikrito krvavitev v blatu, ki vam ga omogoča program SVIT!
- Ženske, redno hodite h ginekologu na pregled celic v brisu materničnega vratu! Če dobite vabilo na pregled v programu ZORA, se nanj nemudoma odzovite!
- Ženske, starejše od 50 let, se naročite na preventivni mamografski pregled. Če dobite vabilo programa DORA, se odzovite vabilu!

V tem okviru izvajamo učenje samopregledovanja dojke in mod na specialnih modelih, nudimo individualne preglede dojke in psihološka svetovanja (po urniku). V Sloveniji obstaja več preventivnih presejalnih programov, ki pomagajo pri odkrivanju prvih, še ne opaznih znakov bolezni. Kljub temu ne gre spregledati dejstva, da se bojimo sprememb, ki jih opazimo in velikokrat prepozno poiščemo strokovno pomoč. ZORA je preventivni program za odkrivanje predrakavih in zgodnjih rakavih sprememb na materničnem vratu. DORA je državni program presejanja za raka dojke. Program Sviti je preventivni zdravstveni program, ki je namenjen preprečevanju in zgodnjemu odkrivanju raka na debelem črevesu in danki. Vključuje moške in ženske v starosti od 50 do 74 let, in sicer vsaki 2 leti.

V letošnjem letu smo praznovali 20. rojstni dan. Že samo ime **PRAZNUJMO ŽIVLJENJE** pove, da smo se imeli lepo. Plesali smo, peli in igrali. In to vam želimo, da se veselite življenja vsak dan posebej, da se dobro opazujete in greste k zdravniku, ko opazite tiste prve spremembe, da se udeležujete presejalnih programov in bolezen dovolj zgodaj odkrijete in da živite zdravo.

Z veseljem smo vam na razpolago, da smo vam pri tem v pomoč!

Lahko nam pišete na kdbr.ravne@hotmail.com ali obiščete našo spletno stran www.koroskaprotiraku.si.

**NIKOLI NI PREPOZNO,
DA SI PODARITE ZDRAVJE!**

lekarna **Dren**

GAČNIKOVA POT 3
2390
RAVNE NA
KOROŠKEM

ODPIRALNI ČAS:
PON-PET: 8-20
SOB: 8-13

KONTAKT:
02 82 21 191
lekarna.dren@siol.net

LICENCIIRANI SVETOVALEC ZA PREHRANSKA DOPOLNILA

**SVETOVALNI PARTNER ZA ZDRAVILA
NARAVNEGA IZVORA A. VOGLA**

NOVE PSIHOEDUKATIVNE DELAVNICE

V ZDRAVSTVENEM DOMU RAVNE V SKRBI ZA DUŠEVNO ZDRAVJE LJUDI

Piše: **Aleksandra Saša Horvat**

Kadar je vpliv družbenega ozračja in dogajanja za naše občutenje premočan in nas naši običajni odzivi dlje časa vznemirjajo in plašijo, lahko v nas sprožajo situacije, ki postanejo neobvladljive in porušijo naše ravnesje. Takšne pa vodijo v raznovrstne zdravstvene težave in bolezni.

Anksiozne motnje, depresija in s stresom povezane motnje predstavljajo danes najpogostejše duševne motnje. Najbolj prizadenejo aktivno populacijo, pojavljajo se tudi pri otrocih. Stigmatizacija duševnih motenj, predvsem pa premajhna ozaveščenost in pomanjkanje znanja o teh motnjah botrujeta temu, da je ljudi posledično strah pred izključenostjo, zaradi česar običajno neradi in pozno poiščejo pomoč oziroma jo poiščejo, ko ne zdržijo več.

Velja poudariti, da ima zdravstvo za mnoge duševne motnje na voljo zelo uspešne ukrepe in načine zdravljenja.

Zdravstveni dom Ravne poleg že obstoječih delavnic za preprečevanje kroničnih nenalezljivih bolezni in delavnice Spoprijemanje z depresijo v okviru Programov svetovanja za zdravje z namenom krepitev duševnega zdravja ljudi organizira nove raznovrstne psihoedukativne delavnice. Te so Tehnike sproščanja, Spoprijemanje s tesnobo, Spoprijemanje s stresom. Osredotočene so na obravnavo ključnih in najpogostejših težav na področju duševnega zdravja pri odraslih. Z njimi želimo prispevati k opolnomočenju bolnikov, zvečanju uspešnosti zdravljenja, izboljšanju kakovosti življenja bolnikov in njihovih svojcev ter preprečevanju resnejših zdravstvenih problemov in posledic.

Delavnica Podpora pri spoprijemanju s tesnobo je namenjena seznanjanju z osnovnimi značilnostmi bolezni, potekom in načinom zdravljenja ter spoznavanju uporabe različnih oblik samopomoči. Namenjena je osebam z diagnosticiranimi anksioznimi motnjami in/ali z obremenjujočimi simptomi anksioznih motenj (ob napotitvi izbranega osebnega zdravnika ali psihiatra ali diplomirane medicinske sestre iz referenčne ambulante družinskega zdravnika) ter njihovim svojcem.

Delavnica Spoprijemanje s stresom je namenjena seznanjanju z osnovnimi značilnostmi doživljanja stresa in travme ter krepitevi veščin spoprijemanja s stresom. Z njima pomagamo skupaj z udeležencem delavnic poiskati zanj preproste načine za izboljšanje zdravja, počutja in kakovosti življenja. Udeleženci lahko spregovorijo o svojih težavah, si izmenjajo izkušnje in se medsebojno podprejo. Delavnica je namenjena osebam, ki čutijo, da jih stres obremenjuje v njihovem vsakodnevnem življenju in potrebujejo pomoč pri spoprijemanju s stresom. Obe opisani delavnici obsegata štiri srečanja, posamezno srečanje traja uro in pol.

Krajša delavnica Tehnika sproščanja obsega eno srečanje in traja uro in pol. Udeležijo se je lahko osebe s prisotnimi dejavniki tveganja za kronične nenalezljive bolezni (osebe z visokim krvnim tlakom, holesterolom, s sladkorno boleznijo idr.), ogrožene osebe za razvoj kroničnih nenalezljivih bolezni ter bolniki s kronično boleznijo. Udeleženci v njej spoznajo in preizkusijo tri različne tehnike sproščanja (dihalne vaje, postopno mišično sproščanje ter vizualizacijo pomirjujočega dogodka).

Za vse dodatne informacije o psihoedukativnih delavnicah in promociji duševnega zdravja smo našim uporabnikom na voljo v zdravstveno-vzgojnem centru ZD Ravne. **(Tel: 8705-214)**

SEKUNDE REŠUJEJO ŽIVLJENJE

Piše: **Peter Kordež**

Že velikokrat smo zapisali, kako ukrepati ob zastoji srca: hitro, odločno in preudarno! A papir seveda vse prenese in ob kavici smo vsi presneto »kustniki«, ko se znajdemo v resnični situaciji, ki je morda za nas prva v življenju, pa nismo več tako samozavestni. Razumljivo, saj nimamo nobenih izkušenj! Teorija je eno, praksa drugo. Poleg tega se situacije med seboj vedno razlikujejo! Kako torej?

Če se osredotočimo samo na nenaden zastoj srca, je zadeva precej jasna. Oseba se zgrudi po tleh; ko jo rahlo stresemo za ramena in glasno pokličemo, se ne odziva več, četudi ima še odprte oči, kar nas zavede, a z njo ni možen kontakt! Ko zvrnemo glavo (dvignemo brado in preverimo, da v ustih ni kakšnega tujka, npr. kosa hrane, žvečilnega, protezeza ...), so lahko prisotni posamezni, redki, hropeči vdih (ti niso normalno dihanje, kot marsikdo misli), ki kmalu zamrejo, oseba negibno obleži in ne kaže znakov življenja.

Če oseba diha normalno, to pomeni, da je dihanje ritmično, četudi tiho in plitvo; kot pri nekom, ki zelo sproščeno spi, zaznamo 2–3 vdihe in izdihe v 10 sekundah, kolikor jih namenimo poslušanju dihanja. Če nezavestna oseba ne diha normalno, je takoj potrebno poklicati 112 in pričeti s stisi prsnega koša: na sredini prsnega koša s hitrostjo 100–120 stisov na minuto in 5–6 cm globoko pri odrasli osebi. V prvih minutah so stisi prsnega koša veliko pomembnejši od umetnega dihanja, ki ga opustimo, če nismo vešč pravilnega izvajanja ali imamo zadržke. Kadar nismo sami, nekdo kliče, drugi takoj oživlja, po 1–2 minutah se zamenjamo med sabo.

Prenehamo, če se bolnik premakne, odpre oči ali prične samostojno dihati. Če se ob tem ne prebudi, ga obrnemo v bočni položaj, ostanemo ob njem in ves čas nadziramo njegovo dihanje. Dokler diha, srce zagotovo deluje. Če srce ne deluje, človek zagotovo ne diha!!! Sicer oživljamo do prihoda pomoči, ne prenehamo, dokler nas kdo ne zamenja, tudi med nameščanjem AED-ja izvajamo stise kar se da neprekinjeno in šele, ko nas AED opozori »NE DOTIKAJTE SE BOLNIKA«, prenehamo s stisi prsnega koša in sledimo navodilom aparata. Nič naj vas ne bo strah, da boste storili kaj narobe, najbolj narobe je, če ničesar ne storite!!! Enostavno, mar ne!?

Še zdaleč ni preprosto! Situacija nas vedno preseneti! Če gre za koga naših bližnjih, se v nas še prej pojavi paničen strah; celo tisti, ki učijo druge, so namesto 112 poklicali 113! V takšnih trenutkih je dobro vedeti dvoje: SE OSEBA ODZIVA – OSEBA DIHA? Če ne diha, nujno rabi oživljanje!

Primer, ki se je zgodil 28. junija 2016 na Čečovju na Ravnah! 54-letni gost v lokalu je čakal na jutranjo kavico. Ko jo je natakarica prinesla, je sedel po strani, bil je odsoten, gledal je mimo nje, na njen pozdrav se ni odzval, videti je bilo, kot bi imel rahle krče. Natakarica je mislila, da se šali, zato ga je prosila, naj neha. A on seveda ni nehal, le bolj in bolj je lezel na stran stola. Drugi gostje lokala so ju nemo opazovali in si mislili svoje. Natakarica je odložila kavo in mu skušala pomagati, da bi se usedel pokonci. Bil je pretežak za njo, postalo jo je strah, da ji bo padel po tleh, nato je zakričala, da naj ji kdo pomaga. Takrat sta pristopila dva od gostov in ji pomagala, da so ga položili, ena od gostij pa je stekla v bližnjo trgovino po svojega sina, ki je v prostem času potapljač – reševalec, in mu povedala, da ima eden od gostov lokala težave s srcem. Takoj je stekel pred približno 50m oddaljeni lokal, preveril stanje ležečega in takoj pričel z oživljanjem; natakarica mu je dejala, naj bo previden, saj ima gost srčni spodbujevalnik, in poklicala 112. Kot je dejal reševalec, je pomislil, da bi bilo treba takoj koga poslati po AED, a je že zaslišal sireno rešilca. Ekipa NMP je prispela v petih minutah po klicu, šele tretji sunek električnega toka je ponovno vzpostavil spontan srčni utrip.

Z zdravili in dodatnimi postopki so bolnika stabilizirali na kraju dogodka in ga nato urgentnoprepeljali v UKC Maribor, kjer so mu razrešili zaprto žilo na srcu, ga po petih dneh operirali na srcu, mu vstavili tri žilne obvoje, zamenjali zaklopko in »servisirali« srčni spodbujevalnik. Po nekaj dneh so ga napotili na zdraviliško rehabilitacijo, s katere se je vrnil domov poln nove energije ter najprej obiskal urgentnega zdravnika in se mu zahvalil za pomoč. Midva sva se o tem pogovarjala le mesec dni po neljubem dogodku.

Bogdan Igerc se iz srca zahvaljuje vsem, ki so mu pomagali, še posebej natakarici Bojani, ki je bila prva ob njem, Gorazdu Pandelu, ki je pritekel in takoj pričel z oživljanjem, ekipi NMP in osebju UKC Maribor.

Dejansko gre za pomen verige preživetja, ki mora biti trdna in delovati usklajeno, ob tem pa je potrebno imeti tudi kanček sreče, da kljub srčnemu spodbujevalniku, zamašeni žili in okvarjeni zaklopki preživiš brez kakršnih koli posledic!

Lahko bi celo rekel, da je Bogdan sedaj videti veliko bolje kot pred dogodkom, ko je zaradi hude angine pectoris porabil po tri stekleničke nitrolingual spreja na mesec!?

K sreči pa to ni osamljen primer, ko ljudje priskočijo na pomoč. Podoben primer smo opisali že lanskega septembra, ko so bolnika z zastojem srca rešili na Prevaljah, v domu starejših, na Fari.

Bogdan Igerc
v družbi z dvema od
svojih rešiteljev,
Gorazdom in Bojano

Žal se srečujemo tudi s tragičnimi primeri, ko očitvidci napačno ocenijo stanje bolnika in predolgo odlašajo s klicem na 112, kljub navodilom zdravstvenega dispečerja ne izvajajo oživljanja do prihoda ekipe NMP ali pa oživljajo slabo. Vsekakor je razlog za klic na 112 bolečina v prsnem košu, ki ne pojenja, četudi počijemo ali si vpihnemo nitrolingual pod jezik, ni odvisna od dihanja ali premikanja, se širi v vrat, žličko, eno roko ali obe. Tak bolnik naj ne hodi po stanovanju, lahko mu damo tableto aspirina, če ga jemlje, in ga skušamo pomiriti do prihoda reševalcev.

Včasih je problem tudi trma samih bolnikov, ki ne želijo, da njihovi svojci pokličejo 112 takoj, ko se stanje malce poslabša, češ da ne želijo klicati za vsako malenkost! V tem se najbrž najbolj razlikujemo. Kaj je za koga malenkost? Poslušajmo svojega zdravnika in svoje telo, redno jemljimo zdravila ter živimo zdravo in aktivno!!!

Lepo se imejte in veliko se smejte!

Mi vas omrežimo!

Naša vizija je doseganje odličnosti poslovanja z zagotavljanjem prijaznih in inovativnih storitev svojim kupcem ter z odgovornim odnosom do okolja in zaposlenih v družbi.

Nudimo najboljši servis in svetovanje s področja elektro inženiringa.

www.elektrotim.si

SAMOPOSTREŽNA AVTOPRALNICA 24/7

operime

SAJ JE SAMO ŽVAT!

Piše: **_VET_**

Pravijo, da za vsako rit raste šiba. Srčno upam, da je res tako.

Bila sta mačja bratec in sestrice, ki ju je nekdo še čisto majhna zavrgel. K sreči sta pristala pri DPMŽ Koroške, ki ju je rešil gotove smrti. Še mlada ju je posvojila gospa, ki se je pred kratkim morala posloviti od svoje bolne muce. In vse je bilo lepo – veliko crkljanja, božanja in predenja v toplem naročju.

Mladi mucki so radovedni in željni pustolovščin, kakršnih jim dnevna soba nikakor ne more nuditi. Zato sta počasi začela raziskovati zunanji svet, svet okoli hiše, ki je na varni lokaciji. Prav lepo ju je bilo gledati, ko sta naredila prve korake po travi. Počasi in previdno sta stopala in se hitro privadila na šumenje trave, brenčanje čebel in vzljubila naravo z vsemi lepotami in zanimivostmi. Lovila sta metulje, se igrala med cvetjem, plezala na drevo in brezmejno uživala. Nikoli se nista oddaljila od hiše, saj je bilo v okolici doma dovolj sveta za raziskovanje in igro. Seveda sta po vseh mačjih dogodivščinah vedno prišla domov in veselo skočila v naročje gospe, ki ju je vzela za svoja. In tako so živeli in se imeli lepo.

Človek bi mislil, da bo tako tudi ostalo, saj, kaj pa se lahko nedolžnemu mucku zgodi? Zgodilo se je tisto, česar nihče ne bi pričakoval.

Bil je topel poletni večer in mucka sta šla še na zadnjo igro pred spanjem. Kaj kmalu sta pritekla domov in gospa je takoj ugotovila, da je z muco nekaj hudo narobe. Jokala je tako glasno in se tresla v krčih, ko je bratec nemočno čepel poleg nje. V paniki revico takoj spraviti do veterinarja, je gospe muca pobegnila v temo. Vsi smo jo iskali in klicali še dolgo v noč. Nismo je našli... Spat smo šli s tesnobo v prsih in upanjem, da bo zjutraj prišla nazaj živa in zdrava. Zle slutnje kar niso dale miru. Spanca seveda ni bilo... Tudi za mačjega bratca ne, ki je jokal in čakal pri vratih, da zasliši sestrin nežni mijav. Pa je ni dočakal. Zjutraj, ko smo spet pretaknili vse kote okoli hiše, je prišla soseda z objokanimi očmi. »Mislim, da je spodaj ob cesti vaša muca ... mrtva ...« Gospa je v strahu stekla pogledat, s trohico upanja, da pa morda le ni njena muca. Žal ... zle slutnje so se uresničile. In tam je ležala – revica, s peno okoli gobčka, vsa trda in mrzla. Videti je bilo, da smrt ni bila nežna ... Bila sem tam, ko je gospa svojo ljubo muco dvignila s tal in jo božala, kot da bi jo ljubezen zmogla obuditi. Solze so močile mehki kožušček in trenutek je bil tako boleč, da ga z besedami sploh ni mogoče opisati.

Gospa je muco zavila v njeno odejico in pokopali smo jo pod vrbo ... tisto, na katero sta mačja razposajenčka, vsa brezskrbna in srečna, plezala vsak dan.

Dan je bil grenak, poln jeze in žalosti. Zakaj jeze? Očitno je bilo, da je muco nekdo zastrupil. Tisto nežno in neškodljivo bitje, ki je znalo le osrečevati.

Po glavi so nam rojile misli – le kdo bi lahko bil toliko zloben, da bi storil nekaj tako krutega?

Seveda odgovora ni bilo.

Dnevi so minevali in mačji bratec ni mogel spati, niti jesti. Ves čas je taval okoli hiše in pretaknil vse kotičke, kjer sta se pred kratkim s sestrice igrala. Gospa se je bala zanj ... vidno je hujšal in pešal, njegov pogled pa je postal moten, skoraj kot bi njegove iskric v očeh umrle skupaj s sestrice.

Čez čas jo je nehal iskati, a ostal je žalosten in sam.

Seveda se je vest o zastrupitvi muce razširila, saj nam dejstvo, da blizu nas živi pošast, ki je ubila muco, ni dala miru. Mnogi ljudje so bili zgroženi, žalostni in razočarani, žal pa je veliko takih, ki se jih zgodba ni dotaknila in so bili mnenja: »Pa kaj – SAJ JE SAMO ŽVAT!«

Grozna je misel, da vsak dan srečuješ ljudi, ki ti z nasmehom voščijo dober dan, hkrati pa se sprašuješ, kdo se za nasmehom skriva – človek ali pošast.

60 LET MLADINSKEGA ODSEKA PD RAVNE

V spomin Rudiju Gradišniku, ustanovitelju Mladinskega odseka PD Ravne in slovenskemu partizanu

Piše: **Maksimilijan Večko**

Leta 1956 je bil ustanovljen Mladinski odsek Planinskega društva Ravne na Koroškem. Letos praznujemo torej 60. obletnico ustanovitve organizacije, ki je v letih svojega obstoja vcepila ljubezen do obiskovanja gora, pozitiven odnos do narave in uživanje njene prvobitnosti mnogim ravenskim otrokom. Mnogi smo takrat pridobljenim lastnostim ostali zvesti do starih let.

Ustanovitelj in prvi načelnik mladinskega odseka je bil Rudi Gradišnik. Splet okoliščin je kriv, da se je na začetku jubilejnega leta Mladinskega odseka, ko bi morali razmišljati, kako bomo obeležili 60. obletnico odseka, od nas za večno poslovil tudi njegov ustanovitelj. Tako lahko ob jubileju zapišem le nekaj besed in poudarim vlogo Rudija Gradišnika, da nikoli ne bomo pozabili ljudi, ki so tlakovali življenje v našem mestu.

Začetek petdesetih let sovpada na Ravnah z ustanavljanjem našega planinskega društva. Tudi Rudi Gradišnik je bil med ustanovitelji. Najprej je postal prvi načelnik alpinističnega odseka. Kot alpinist je nato pri plezanju v steni Turške gore nad Okrešljem padel in si močnejše poškodoval glavo. Posledica te nesreče so bile občasne omotice in bil je prisiljen prenehati s plezanjem. Ljubezni do gora pa se ni odpovedal. Vso svojo energijo je usmeril v mladinski odsek; ustanovil ga je, postal njegov prvi načelnik in najmarljivejši vodnik.

Starejši Ravenčani, danes stari okoli sedemdeset let, kakšno leto več in kakšno leto manj, po moji oceni nas je bilo okoli štiri sto, imamo v svojih albumih nešteto fotografij s Šteharskega vrha, Homa, Jankovca, Uršlje gore, Volinjeka, Pohorja pa tudi Kamniških planin, Julijcev in vseh drugih vrhov, kamor nas je vodil. Avtor vseh teh fotografij je Rudi, ki se je zelo uspešno ukvarjal tudi s fotografijo in slike v izdeloval v lastni temnici. Na nedeljskih pohodih po okoliških hribih je redno vodil več deset otrok in jim vedno nudil več kot samo hojo. Spomnim se, da se je na teh pohodih veliko pelo in Rudi nas je naučil vse pesmi, ki so bile takrat v repertoarju alpinistov pevcev. Dober pevec je bil in rad je pel. Zdi se mi, da je tudi skrbno opazoval pohodnike in napravil selekcijo; najbolj pridne in zanesljive je nato v letih 1957 in 1958, za en avtobus vsako leto, popeljal tudi na Triglav. Lahko si predstavljamo, kakšno odgovornost si je z organizacijo teh vzponov takrat naložil! Pa ni ravenskim otrokom odkrival samo planin. Ko je leta 1958 železarna pridobila svoj počitniški dom v Portorožu in najprej med zaposlenimi ni bilo prevelikega interesa za letovanje, je Rudi leta 1958 organiziral prvo letovanje ravenških otrok na morju. Okoli sto nas je bilo z njim tam in večina nas je takrat prvič videla morje!

Rudi je za mlade planince delal z vsem žarom; znal pa je v vrste Mladinskega odseka pritegniti tudi vrsto starejših, ki so mu pomagali pri organizaciji in vodenju izletov. V vseh pogledih je prišla do izraza njegova organizacijska žilica. Mladi planinci nismo znali ob navdušenju za planinstvo in naše pohode zaznati, da vse le ni tako lepo, kot se je nam zdelo. Zelo smo bili prizadeti, ko se je po treh, štirih letih Rudi iz planinskih vrst umaknil. Pozneje smo slišali, da vsi z njegovim delom niso bili zadovoljni, da so se zbalili Rudijeve popularnosti med mladimi in so mu tudi nagajali. To je bil verjetno vzrok, da je Rudi s svojo plemenito dejavnostjo med mladimi planinci prenehal.

Takrat si je izbral nov hobi; postal je uspešen čebelar. Svojim čebelam je postavil dom na lepem mestu pod Uršljo goro; od tam je tudi on lahko še naprej občudoval Goro, ljubezen do nje pa je pomagal prebuditi marsikateremu ravenskemu mladeniču oz. mladenki.

Rudi Gradišnik se je rodil 12. 4. 1928 na Javorniku nad Štorami. V času pred vojno je v domačem kraju končal osnovno šolo. V času največje preizkušnje za slovenski narod je Rudi postal partizanski borec. V dobrem letu svojega partizanstva je bil kljub mladosti uspešen partizan ki je obetal, da se razvije tudi kot udpešen partizanski komandir. Oktobra 1944 je bil kadrovan v podoficirsko šolo v Gornjem gradu; kot gojenec te šole je bil v boju 22. oktobra na Črnicu težko ranjen. Eksplozija mine iz nemškega minometa v njegovi neposredni bližini ga je težko raniła. Nezvestnega so soborci rešili iz bitke in prenesli v partizansko bolnišnico na Komlju. Omejene možnosti zdravljenja niso omogočile popolne ozdravitve, Rudi je ostal 60% invalid zaradi mnogih drobnih koščkov mine, ki so ostali v njegovem telesu in tudi njegovo partizansko šolanje se je takrat končalo.

Po osvoboditvi se je Rudi najprej zaposlil v domači železarni Štore, v začetku petdesetih pa je prišel na Ravne in postal ravenski fužinar.

PLANINSKI
IZLET-JANKOVEC
1957

Ostal je z nami in postal je NAŠ!

Ravenska zbirka skulptur na prostem je bila zasnovana kot del nacionalne kulturne manifestacije Mednarodni simpozij kiparjev Forma viva (FV), ta je bila koncipirana kot enotna blagovna znamka državnega pomena. Prva kiparska simpozija sta bila leta 1961 v Kostanjevici na Krki (les) in Seči pri Portorožu (kamen), nato leta 1964 na Ravnah na Koroškem (jeklo) in leta 1967 v Mariboru (beton). Na Ravnah na Koroškem se je v pol stoletja (1964-2014) oblikovalo 9 kiparskih simpozijev, sodelovalo je 37 mednarodnih umetnikov, v urbani ravenski ambient Raven in še tri mesta Mežiške doline (Prevalje, Mežica in Črna na Koroškem) pa je bilo umeščenih 36 skulptur.

Ob 50. obletnici Forme vive na Ravnah na Koroškem (2014) je bila med drugim vzpostavljena celostna promocijska strategija, začela se je obsežnejša obnova skulptur in razne postavitve označevalnih tabel. Izšel je tudi retrospektivni katalog, oblikovala se je spletna predstavitev skulptur in avtorjev na spletu. Forma viva Ravne je postala prva stalna zbirka jeklenih skulptur večjih dimenzij na prostem - to si je mogoče ogledati preko spletne aplikacije www.fvr.si, pri tem pa uporabiti virtualno navigacijo pametnega telefona. Tej edinstveni zbirki jeklenih skulptur na prostem lahko namenite več časa in si privoščite Urbani piknik s kulinarično »sculo« ali obiščete muzejsko razstavišče na ravenskem gradu, kjer je od konca letošnjega novembra na ogled stalna razstava o Formi vivi na Ravnah na Koroškem. **Galerija Forma viva Ravne**, kot smo simbolično imenovali del pritličnega prostora v grajskem muzejskem razstavišču, prikazuje snovanje in razvoj zbirke skulptur mednarodnih avtorjev od prvega simpozija leta 1964 do simpozija pred dvema letoma in s pregledno postavitvijo pušča prostor vsem nadaljnjim ravenskim kiparskim simpozijem Forme vive.

Forma viva Ravne na Koroškem s svojo trajno naravnostjo dodaja svojevrsten pečat lokalnemu okolju in neprecenljivo dediščinsko vrednost zbirke mednarodne likovne umetnosti postavlja v sodoben čas. Z aktivnostmi, vezanimi na Formo vivo Ravne na Koroškem, skrbimo za vez s prebivalci, jih ozaveščamo, kakšna je njena pomembnost in tudi namembnost, ter jo s sodobnimi promocijskimi prijemi približujemo vsakemu obiskovalcu.

V Koroškem pokrajinskem muzeju, Muzeju Ravne na Koroškem s postavitvijo stalne razstave o Formi vivi na Ravnah na Koroškem zaokrožamo aktivnosti ob njeni petdesetletnici (1964-2014) in začnemo proces prenove muzejskih zbirk v muzejskem razstavišču na gradu Ravne.

STALNA RAZSTAVA FORMA VIVA RAVNE NA KOROŠKEM 1964—

Muzejsko razstavišče, Na gradu 2, Ravne na Koroškem

Píše: **Aleksandra Čas**, kustosinja za kulturno zgodovino

BEGUNSKA PROBLEMATIKA

Piše: Urad Vlade RS za komuniciranje

Spoštovane občanke in spoštovani občani, ko smo se v Sloveniji pred letom dni soočili z množičnim prihodom migrantov na meje, si kljub jasnemu zavedanju o resnosti položaja in skrbnih pripravah verjetno nihče med nami ni prav dobro predstavljal, kakšen izziv nas čaka. Toda država, lokalne skupnosti in občine, humanitarne in nevladne organizacije ter prostovoljci smo pokazali, da lahko na državni in lokalni ravni tudi v tovrstnih izrednih razmerah dobro in usklajeno sodelujemo.

Žal so se uresničile napovedi, da pojav migracij ni bil enkraten pojav, ampak je dejstvo, s katerim bomo morali najti skupni način sobivanja. Že samo zavedanje, da so migracije odsev časa, v katerem živimo, je ključen korak k oblikovanju rešitev. Slovenija si vseskozi prizadeva tudi za iskanje skupnih, dolgoročno naravnanih rešitev na evropski ravni, ki bi pripomogle k učinkovitemu obvladovanju migracij, ter solidarno prevzema del odgovornosti v okviru projekta premestitve oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito.

Poudarimo naj, da so razmere v naši regiji trenutno stabilne, vendar pa je dogajanje v naslednjem obdobju težko napovedati. Pričakujemo lahko, da bo do nezakonitih prehodov meja prihajalo ves čas in da se bo njihovo število v prihodnje še povečevalo.

Zato so pristojni organi že pripravili nabor ukrepov, prilagojenih več različnim scenarijem. Medtem ko so varnostni ukrepi usmerjeni predvsem v dosleden in intenziven nadzor na meji, bomo z organizacijskimi ukrepi migrantom, ki bodo prišli na območje naše države, zagotovili ustrezno oskrbo in obravnavo v skladu z nacionalno in mednarodno zakonodajo.

Zavedamo se, da prihodi migrantov – tudi zaradi strahu pred ponovitvijo lanskih množičnih prihodov – marsikje po državi, še posebej pa na obmejnih območjih, v ljudeh zbuja nelagodje. Ravno zato, ker ne želimo, da bi prehodi migrantov čez hrvaško-slovensko mejo vznemirjali prebivalstvo in njihov vsakdan, poskušamo situacijo reševati na čim bolj kontroliran način.

Eden pomembnejših ukrepov je tudi vzpostavitev sprejemno-registracijskih centrov ob meji s Hrvaško. Smiselno je namreč, da migranti, ki jih je policija zaznala pri nezakonitem prehodu meje, med obravnavo ostanejo čim bližje meji in morebitnemu kraju vrnitve, tj. Hrvaški.

Poudarjamo, da bodo ti centri vzpostavljeni le, če se bo število migrantov, ki jih je policija zaznala pri nezakonitem prehodu meje, tako povečalo, da jih ne bo mogoče obravnavati v obstoječih policijskih enotah. Centri bodo začasne narave, zaprtega tipa in vseskozi pod nadzorom policije. Migranti bodo v centru največ do 72 ur, njihovo gibanje pa bo omejeno.

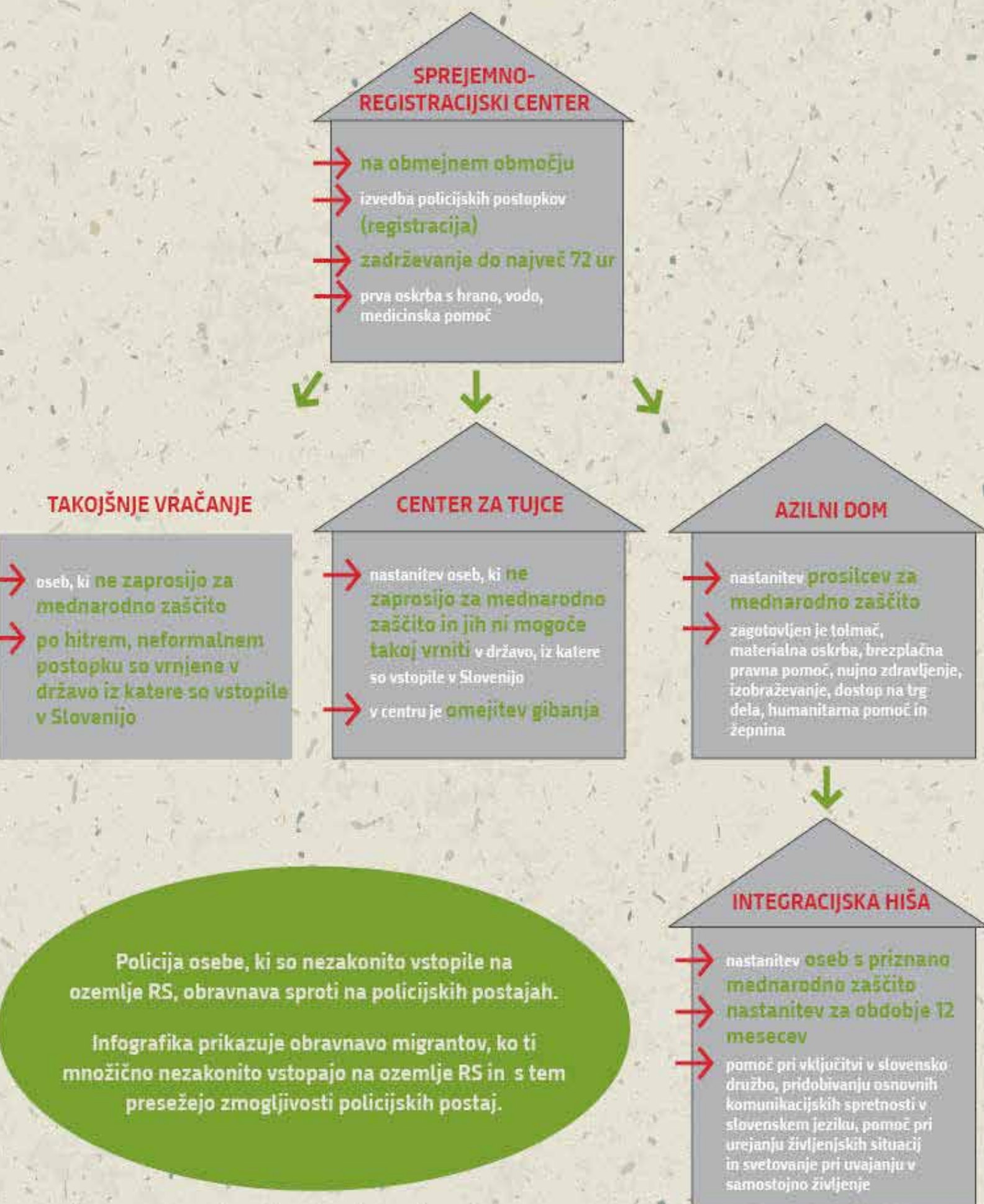
Sprejemno-registracijski center bo razdeljen na sprejemni del, kjer se bodo izvajali policijski postopki, in bivalni del. Vse prevoze v center in iz njega bo opravljala policija in s tem zagotovila nadzor nad migranti ter največjo možno varnost za okoliško prebivalstvo. V centrih bo zdravstveno osebje poskrbelo za nujno medicinsko pomoč, poskrbljeno pa bo tudi za otroke in mladoletnike brez spremstva.

Država poskuša pri reševanju migrantske problematike ves čas ohranjati ravnotežje med obveznostmi, ki jih ima do migrantov po domači in mednarodni zakonodaji, ter varnostjo domačega prebivalstva. Vlada je in bo naredila vse, kar je v njeni moči, da do večjega obsega nezakonitih migracij na našem ozemlju ne bi prišlo, predstavniki pristojnih državnih organov pa so v stalnem stiku s predstavniki vseh ključnih občin in lokalnih skupnosti.

Naloga, ki je pred nami, je zahtevna, terja veliko odgovornosti in naporov, zato se ob tej priložnosti ponovno zahvaljujemo vsem, ki ste prispevali h konstruktivnemu reševanju migracijske krize.

Informacije o aktualnem dogajanju na področju migracij in odzivu Slovenije nanje so na spletni strani pomoc.beguncem.gov.si.

OBRAVNAVA MIGRANTOV OB NEZAKONITEM VSTOPU

ČETRTNE SKUPNOSTI

/// ČS TRG

Piše: **Maja Ocepek za ČS Trg**; fotografira: **Aleksander Ocepek**

V tem zimskem in predprazničnem obdobju, sploh pa pred koncem vsakega cikla, smo ljudje naravnani, da prevetrimo preteklo obdobje in skujemo načrte za prihajajoče. Tudi v ČS Trg smo pregledali naše zastavljene naloge za preteklo leto in ugotovili, da smo jih večino opravili, od sanacijskih predlogov, izboljšav, do novih projektov. (Če sledite našim objavam v omarici ČS Trg ali na internetni strani občine, boste brez težav sledili našemu delu.)

Zavedamo se, da je sodelovanje z občani v ČS Trg nujno, prav tako z občinsko upravo. In skupaj zmoremo. Prav tako kot skupaj zmoremo ustvariti čudovito vzdušje v prazničnem decembru. ČS Trg v povezavi z zavodom Zvočni vrt in občino Ravne prav v tem času vabi, da se nam pridružite na decembrskih prireditvah na različnih lokacijah, mi pa vas bomo z veseljem pričakali tudi na Partizanski cesti.

Predsednica Jožica Ačko, podpredsednik Aleksander Ocepek in člani Jože Prednik, Davorin Kragelnik, Igor Oder, Mira Kordež in Maja Ocepek vam želimo mirne praznike in druženje z vašimi bližnjimi kot tudi z nami v ČS Trg.

/// ČS JAVORNIK-ŠANCE

Piše: **Piše in fotografira: Rajko Kočet**, predsednik ČS

Pred koncem leta bi želeli občanom Raven na Koroškem in predvsem stanovalcem Četrtna skupnosti Javornik-Šance predstaviti, kaj vse smo postorili v naši četrti skupnosti v letu 2016.

Še posebej zadovoljni smo z novo pridobitvijo ob robu gozdčka, od koder pelje pot naprej na Preški vrh. Tam je na Šancah zrastle in zaživel novo športno igrišče, ki nudi našim najmlajšim dovolj prostora za sproščeno igro in zabavo. Še prav posebna zahvala za levji delež pri izgradnji športnega igrišča na Šancah pa gre gospodu Danilu Krakerju. Brez njega se naši otroci ne bi tako veselili na tem lepem igrišču!

Okoli gradu Javornik, ki vztrajno, a nezadržno propada, smo postavili delno železno ograjo.

V celoti smo obnovili tudi športno igrišče na Javorniku, saj smo zanj pridobili tudi nekaj novih klopi in igral ter na novo prepletkali najnujnejše zadeve.

V tem letu smo prebarvali tudi vse železne ograje na Šancah in na Javorniku. V naselju Na šancah smo na nekaterih najbolj poškodovanih mestih na novo preplastili asfalt.

Seveda imamo tudi še veliko želja in potreb!

V letu 2017 bi želeli postaviti še luči proti garažam na Javorniku in v novejšem delu naselja Na šancah. Na Javorniku si želimo imeti vsaj občasno tržnico, postoriti pa želimo tudi še veliko nujno potrebnih malenkosti, ki pa v vsakdanjem življenju naše četrtne skupnosti niso tako zelo izstopajoče in zato tudi ne tako vidne.

Vsi člani sveta Četrtna skupnosti Javornik-Šance vam obljubljam, da bo naše naselje še naprej lepo urejeno in varno, ter vam želimo srečno in uspešno 2017!

KRAJEVNE SKUPNOSTI

/// KS KOTLJE

Piše: **Bojana Verdinek**, predsednica Sveta KS Kotlje

Za člane Sveta KS Kotlje je bil začetek leta izjemno pester, saj je bil v tem letu pust že 6. februarja in smo se nanj v resnici začeli pripravljati že konec leta 2015. Ampak uspešno smo ga v soorganizaciji z ZKTŠM Ravne na Koroškem (novim direktorjem) in s pomočjo Občine Ravne na Koroškem spravili pod kapo. V aprilu smo se pridružili akciji pobiranja smeti; Kotlje in okolico smo počistili skupaj s člani naših društev, in sicer lovci, RK in čebelarji. Za »kotljado« smo sestavili ekipo in pripravili odličen bograč. 25. junija smo pripravili prireditev ob dnevu državnosti – vreme nam je ponagajalo in izpeljali smo jo v dvorani, ne pod osamosvojitveno lipo nad igriščem. V oktobru smo najprej organizirali srečanje Sveta s predstavniki društev in drugimi deležniki, ki pomembno prispevajo h kvalitetnejšemu življenju v kraju. Na zadnjo oktobrsko nedeljo smo dostojno proslavili hotuljski krajevni praznik in se po prireditvi (pod lipami pri cerkvi) družili (ob pasulju in klepetu) do popoldneva v kulturnem domu Prežihov Voranc v Kotljah in z lovci na lovskem domu.

Preko celega leta smo zbirali pobude in predloge krajanov ter jih posredovali občinskim strokovnim službam. Marsikaj se je postorilo, veliko je ostalo odprtega. Skušali smo rešiti problem premajhnega števila ekoloških otokov, pa se zdi, da smo s postavitvijo novega pridobili le novo smetišče. Zaradi nevestnih ali nevednih odlagalcev smeti se včasih sprašujemo, koliko so ekološki otoki sploh smiselni in upravičeni. Ampak, če jih odstranimo, zmaga slabo – tega pa vendarle nečemo, zato prosimo vse, naj upoštevajo navodila glede odlaganja odpadkov.

Včasih slišimo kakšno opazko, ki stare prebivalce naše vasi preseneti, začudi; npr. tista o vranah in golobih, da jih je treba odstraniti, ker motijo vaški mir. Ljudje imamo res različne poglede na svet.

So pa tudi dobre in lepe zgodbe; veseli smo, da se je premaknilo stanje na igrišču in da lahko v prihodnjem letu pričakujemo še več igral za krajanke različnih starosti. Pridobili smo nekaj novih, lepih košev za smeti. V križišču v Kotljah po novem občudujemo Solzico velikanko, še posebej ponoči krasí podoba naše vasi. Na naš predlog je prejel krajan, prim. dr. Franc Verovnik občinsko priznanje Veliko Prežihovo plaketo. Tudi v zvezi z večnamensko dvorano se stvari premikajo k uresničitvi in ne več samo upamo, da kmalu pride do njene uresničitve – dokler je še ni, se trudimo vzdrževati prostore Kulturnega doma Prežihov Voranc; v njem se namreč odvija precej kulturnih dogodkov in šport naših hotuljskih osnovnošolcev.

Hvala vsem, ki ste pripomogli k uresničitvi našega programa, hvala predvsem Nadi, ki je nepričakovano zapustila Svet KS Kotlje. Bolezen ji je namreč dokončno preprečila veselje družiti se z nami in pomagati skupnosti do lepšega jutri. Od nje smo se poslovili 11. maja 2016 na hotuljskem pokopališču.

V oktobru sta o Kotljah in aktivnostih krajanov izšla dva večja prispevka v Slovenskih novicah in Nedeljskem dnevniku, o vseh svojih aktivnostih pa krajanke sproti obveščamo na oglasnih deskah in preko svoje facebook strani. Tudi vnaprej predlagamo branje naših zapisnikov in obvestil in pričakujemo vaše predloge.

/// KS STROJNSKA REKA

Piše: **Silva Ban**, za Krajevno skupnost Strojnska Reka

Že leta na občino pošiljamo iste predloge del. Letos se moramo pohvaliti, da smo s seznama lahko črtali izgradnjo avtobusnega postajališča pri Štrikarju, uredili so cesto mimo kmetije Komajšter, usad na Pogorevčevi ridi in sanirali plaz pod kmetijo Jaznikar. Vožnja po hribih je zdaj varnejša.

Pri kmetiji Komajšter na »Želenbregu« je makadamska cesta potekala med stanovanjsko hišo in gospodarskim poslopjem. Poleti se je prašilo, težavo so domačim predstavljali tudi kolesarji. Nikjer jih ni bilo videti, nič se ni slišalo, naenkrat pa so se pojavili pred hišo. Delo s stroji je bilo zaradi tega oteženo, navsezadnje je bila nevarna tudi pot do hleva.

Načrti so bili narejeni, pred nekaj leti so posekali drevje in čakali na izvedbo. Letos poleti so si oddahnili. Končno se jim ni treba ozirati levo in desno po cesti, ko gredo samo do hleva. Obvoznica je speljana tako, da tudi voznikom ne bi smela povzročati težav. A prometne znake je treba pogledati, sicer ti dobesedno zmanjka ceste.

Otroci iz naselja niso imeli varne poti v šolo, zato je občina uredila avtobusno postajališče, prvo v naši krajevni skupnosti. Avtobus zdaj ne ovira več prometa, ko se ustavi. Skozi naselje je pločnik, za potnike sta postajališči na obeh straneh ceste. Res je, da smo se jezili, ko so nam postavili prvo postajališče. K nam so ga pripeljali z deponije, umazanega, s polnim košem smeti, napisom Tolsti Vrh. No ja, napis bi še ustrežal, a zaradi ostalih stvari smo se spraševali, če je za podeželje res vse dobro. Še pred koncem poletnih počitnic se je ob potoku, na drugi strani ceste, zableščalo čisto novo postajališče. A tako majhno, da se komaj nekaj otrok lahko stisne na klopco. V dežju pa ... Krasi ga napis Strojnska Reka. Ne moremo se prav odločiti, kje smo doma.

A zgodba še ni končana. Narisali so prehod za pešce, »pozabili« pa na osvetlitev, ki je bila v projektu. Ljudje se pritožujejo, ker bodo spet rezali nov asfalt. Ali res ne zmoremo narediti vsega hkrati ali je tako, kot je menda dejal nekdo na občini: »Kje pa piše, da mora biti vse naenkrat?«

Da bi se le premaknilo še pri mostovih, cesti, ureditvi struge potoka, pločniku, da bi bilo življenje za ljudi v naši KS varnejše in prijaznejše.

/// VAŠKA SKUPNOST DOBRIJE

Piše: **Piše: Miran Mlakar**, predsednik VS Dobrije

V soboto, 11. septembra 2016, je v VS Dobrije potekala uradna otvoritev novega otroškega igrišča oziroma VAŠKEGA CENTRA. Igrišče se nahaja v samem središču naselja Tolsti Vrh, stran od prometnega vrveža in obsega nogometno igrišče, nov koš za košarko, igrišče za odbojko na mivki ter igrala za otroke. Prireditve se je udeležilo veliko vaščanov in vaščank, ki jih je najprej nagovoril predsednik VS Dobrije. Vaščane je seznanil s potekom del, od začetka nastajanja, pred približno devetimi leti, in vse do današnjega uradnega odprtja. Zahvalil se je Občini Ravne na Kor., da je prisluhnila potrebam in tako podprla izgradnjo, krajanom, ki so se dosledno udeleževali delovnih akcij, saj so ogromno dela opravili tudi sami. Posebej se je zahvalil tudi vsem sponzorjem, kajti brez njihovega deleža bi zagotovo na igrišču kaj manjkalo.

G. župan, dr. Tomaž Rožen, je v pozdravnem govoru izrazil podporo in priznanje k pridobitvi, še posebej zaradi otrok, ki jim je zaželel varno in sproščeno igranje na igrišču, kjer bodo lahko porabili vsaj nekaj prostega časa v naravi in se družili s prijatelji. Prav tako je zaželel vsem prisotnim, naj to igrišče služi svojemu namenu tudi v smislu vaškega centra, ki daje možnost povezovanja, sodelovanja in sproščenega druženja tudi odraslim.

Pozdravom in prisrčnim željam je sledil kratek program otrok VS Dobrije, ki so opisali svoje občutke ob odprtju igrišča; predvsem jim je skupno eno: »Da se odslej ne bomo več igrali na cesti, ampak na igrišču, saj je veliko varnejše!« S temi besedami so se zahvalili staršem, ki so pomagali, članom VS Dobrije in tudi g. županu. Ves dogodek sospremljali še otroško petje, glasba in pogostitev za vse obiskovalce. Otroci pa so bili še posebej veseli majic z napisom »Igrišče narejeno, za otroke poskrbljeno!«, ki jih je podarilo podjetje Slemenšek in so jih lahko na ta dan oblekli.

Ob slavnostnem dogodku je sprva deževalo, vendar so otroško veselje, vrišč in smeh na novem vaškem igrišču pregnali oblake, posijalo je sonce in igra ter druženje je trajalo vse do večernih ur.

Ob koncu je predsednik VS Dobrije Miran Mlakar še poudaril željo, da bi bilo to vaško igrišče prostor za druženje krajanov in sproščeno igro otrok, da bi igrala varno služila svojemu namenu ter bi otrokom prinašala veselje in zadovoljstvo.

ŠPORTNO ŽIVAHNO V STROJNSKI REKI

Piše: **M.D.**

Športno društvo je v tem obdobju svoje aktivnosti že preselilo v telovadnico, saj imamo na DTK rezervirane kar tri termine, in sicer za žensko, moško in posebej za mladinsko rekreacijo. V poletnem času smo svojo dejavnost izvajali na igriščih ob Mladinskem domu. Bilo je kar športno živahno poletje, od odbojke, košarke, nogometa in tenisa na bližnjem teniškem igrišču. Od bolj množičnih prireditev sta ostali dve tradicionalni – pohod na Šteharikov vrh in turnir mešanih ekip v odbojki.

Tudi letos smo se pridružili aktivnostim ob Tednu športa v naši občini z že 9. pohodom na Šteharikov vrh zadnjo nedeljo v maju. Lepo vreme je privabilo precej več pohodnikov kot prejšnja leta. Točno opoldne smo se zbrali na vrhu, obložili mizo z domačimi dobrotami ter kot vedno tudi zapeli. Nekaj udeležencev je bilo na vrhu prvič, tako da je bil potreben planinski krst. Nazaj grede pa smo imeli postanek pri prijaznih gospodarjih Ivatove domačije. Športnemu društvu se je pri organizaciji pohoda letos pridružila tudi krajevna skupnost.

Pod streho pa smo zadnjo soboto v avgustu spravili že 28. mix turnir v odbojki. Za pokale se je potegovalo 6 ekip, ki so bile zelo izenačene, saj so se skoraj vse tekme končale z rezultatom 2:1. V finalu sta se pomerili ekipi Sosed in Ta mladi, a se je pokazalo, da so izkušnje še vedno pomembne. Rezultat je bil zelo tesen, več uspeha pa so imeli Sosed. Za tretje mesto sta pomerili odbojgarsko znanje ekipi Slatinkoni in AvtoCenter Ravne, zmagali so Slatinkoni. Lepo je bilo tekmovati, a se je bilo lepo tudi družiti, saj je namen tega turnirja tudi srečanje krajanov. Takšna srečanja nudijo možnosti spoznavanja naših sosedov, sokrajanov, bogatijo medsebojne odnose in nas povezujejo. Zato si želimo, da bi pot čez most na naša igrišča našlo še več igralcev, gledalcev, navijačev,... V celodnevem druženju so predvsem uživali najmlajši, ki so si prisvojili odbojgarsko igrišče na mivki in otroško igrišče ob Mladinskem domu.

ŽELIMO VAM

Vesel

BOŽIČ

SREČNO

NOVO LETO

ZKŠTM

ZAVOD ZA KULTURO
ŠPORT TURIZEM
IN MLADINSKE
DEJAVNOSTI

Naj bo vaš korak odmeven,
vaša beseda pogumna,
vaše zivljenje ustvarjalno, iskrico, polno!

KAKO DO BREZPLAČNIH SVETOVANJ ZA NEVLADNE ORGANIZACIJE?

KJE SMO

**II. nadstropje
Prežihova ulica 7
Ravne na Koroškem**

URADNE URE:
PONEDELJEK 9 - 13
SREDA 13 - 16
PETEK 9 - 13

T: 040 292 841 WEB: www.korociv.si : info@korociv.si

INV
S POTENCIALOM
+ + +

KOROCIVIS **www.korocivis.net**

brezplačni računovodski program za društva in zavode

Naložbo sofinancira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Delavska hranilnica

ZAKAJ ODPRETI RAČUN PRAV V DELAJSKI HRANILNICI?

PRIHRANITE DO 200 € LETNO!!!

OSEBNI RAČUNI

- 12 mesecev brez stroška vodenja
- brezplačni dvigi na bankomatih v Sloveniji in EU
- brez pristopnine za spletno banko Dh-Osebn
- plačilo položnic provizija **od 0,30 EUR**

GASILCI, UPKOJENCI in KMETJE

- 24 mesecev brez stroška vodenja
- brezplačni dvigi na bankomatih v Sloveniji in EU
- brez pristopnine za spletno banko Dh-Osebn
- plačilo položnic provizija **od 0,30 EUR**

POSLOVNI PODJETNIŠKI RAČUNI

- 12 mesecev brez stroška vodenja
- brez prilivnih provizij
- spletna banka Dh-Poslovni

UGODNI KREDITI SAMO ZA VAS

- POTROŠNIŠKI **od 61 do 96 mesecev** že od **6M euribor + 4,10 %**
- STANOVANJSKI KREDITI **do 30 LET** že od **6M euribor + 1,90 %**

Ravne na Koroškem, Trg svobode 20, tel.: 02 62 12 490,

Slovenj Gradec, Glavni trg 26, tel.: 02 62 09 440,

Spletni naslov: www.delavska-hranilnica.si

E-mail: info@delavska-hranilnica.si

DOBRIJE IN DOBRČANI

Domačija pri Župancu (4. zgodba)

Píše: **Miroslav Paškvan**

Oče Dominik Kotnik, ki je od svojega očeta p. d. »Juga« dobil grunt, je zasnoval domačijo v bližini svojih. Ker sta s te domačije funkcijo župana v takratnem Guštanju opravljala dva, se je najbrž od tod porodilo ime »pri Župan-cu«. Ta domačija je dala tudi dva akademika – dr. Franca Kotnika in dr. Janka Kotnika.

Dominik in žena Anica sta imela osem otrok. Gospodar je opravljal furmanske posle in še kmetoval, ob hiši je bil tudi hlev z živino; življenje je normalno teklo.

Prvič je družina zapustila domačijo ob vdoru Nemcev aprila 1941; umaknili so se z »Juričevimi« in »Jugovimi« višje, na kmetijo »Vohnet« na Vrheh. Zatočišče so našli v štali, na seniku – v hiši pa je »Jugova teta« rodila sina Janeza. Čez čas so se vrnili na domačijo; kmalu so Nemci prišli po očeta Dominika, zavednega slovenskega župana tedanjega Guštanj. Odpeljali so ga v Šentvid pri Ljubljani, kjer so bili zaprti številni slovenski župani. Komando trga Guštanj je prevzel Nemec. Tisti dan, 2. 10. 1944, ko so Nemci prišli po »Blatnikove«, je v kuhinjo planil oče Dominik in zbranim ob kosilu napovedal, da bo treba bežati od doma in to že drugič, odkar se je začela vojna.

Na hitro so izdelali iz vreč nahrbtnike, stlačili vanje najnujnejše in se pretvarjali, da nabirajo sadje, ker je v bližini bila nemška opazovalnica pri mostu čez reko Mežo. Šli so do »Potočnikovih« in z njimi vse do »Mlatijeve bajte«. Letina je bila pobrana, kašče so bile polne – vse so zapustili; psa, da jih ne bi razkril, so zaprli v klet ...

Vse tri družine – »Potočnikov«, »Juričev« in »Župančev« so se v spremstvu partizanov napotile za Uršljo goro do Slemen. Hodili so večinoma ponoči, podnevi pa so se zadrževali na senikih.

Potem je prosil mamo, naj dovoli, da ji hčer odpelje domov, da se okopa, ker ga spominja na njegovo hčer, ki je v Berlinu. Kakšna dilema je to bila in strah – pa vendar, Nemec jo je odpeljal s kolesom in zvečer tudi pripeljal nazaj ... Nemci so izgubljali vojno, zato so jih nekega dne peljali s spremstvom na železniško postajo in jih vkrcali na vlak za Guštanj. Na trgu na Ravnah, pred gestapovsko komando, so jih pričakali radovedneži; najbrž so izgledali kot potolčeni kramohi. Eni so jih gledali sovražno in privoščljivo. Iz gostilne je prišla očetova bratranka, Cvitaničeva Tončka in od poveljnika zahtevala, da jih izroči njej, da bodo imeli prenočišče in hrano pri njej. Tu so izvedeli, zakaj niso mogli domov – njihov dom je zasedel neki nemčur, ki se je razglasil za novega »Županca« ...

Prišel jih je pozdravit Krivogradov Hajni, ki je bil furman pri očetu, zraven pa še domači pes, ki ga je našel v praznem domu, po njihovem odhodu. Veselje je bilo nepopisno! Gestapo pa ni dal miru – kmalu so prišli in odpeljali sina Šimana in hčerko Minko v celovške zapore; mama pa se je z otroki umaknila v Otiški Vrh, k Pernatovi bici. Tu so se počutili domače, saj so bili zraven še drugi sorodniki. Sinova Minči in Zdravko sta šla za pastirja na Hof v Šentjanžu. Ta najmanjši so prišli do mleka »izpod krave« in so se malo opomogli. A konca vojne še ni bilo – sledili so bombni napadi na hidroelektrarno v Dravogradu pa na železniško postajo – pojavile so se trume vojakov, streljanje je bilo vsakodnevno. Devetega maja v Otiškem Vrhju še ni bil konec vojne! Valile so se kolone različnih vojsk, predvsem ustašev, vlekli so vozove z ljudmi in premoženjem. Na predvečer bitke na Poljani pa je bilo hudo; partizani so napadali s šentjanškimi begov, švigale so krogle, eksplodirale so minometne granate.

Za otroke je bilo zahtevno, niso smeli jokati, govoriti, najmlajše so nesli partizani. Niso smeli hoditi v koloni, ampak v manjših skupinah. Po prihodu na osvobojeno ozemlje so jih porazdelili po okoliških domačijah.

Še danes se najmlajši spominjo, kako so pri Kolencih, ki so imeli žago na vodni pogon, spali v leseni koči preko rač. Oktobra je še nekako šlo, potem je pritisnil hud mraz – mama je k sebi stisnila najmlajšo hčerko, da jo je grela s svojim telesom.. Zjutraj so čevlji bili primrznjeni k deskam, koca pa je bila bela od ivja. Mama je pomagala v hiši – predla je in pletla nogavice, rokavice, otroci so se lahko grel ob kmečki peči. Eden od sinov je bil dodeljen kot pomoč za dela v hlevu, drugi k družini Kovač, starejša hčerka pa Kašniku. Sin Alojzij, ki je bil že proti koncu študija verouka v Gurcku v Avstriji, je ta čas prišel domov, da bi pomagal družini, a je našel prazno domačijo. Takoj se je povezal s terenskimi operativci in prišel v Savinjsko dolino, k svojim. Z očetom sta bila takoj dodeljena partizanskemu poveljstvu v Gornjem Gradu.

Začela se je nemška ofenziva in ob raciji na domačiji so Nemci ugotovili, da so v hiši različne družine; gospodinja je bila prestara za petletno deklico, ki je bila zraven. »Župančeva mama« je razumela nemško in je hitro došla, da jim grozi nevarnost. Ušli so s konjsko vprego proti Rečici, kje so jih ustavili gestapovci. Takoj so jih odpeljali v Celje; očeta in Alojzija v »stari pisker«, ostale pa v stavbo gimnazije. V veliki učilnici je bila nastlana slama, na kateri so ležale gruče ljudi. Začeli so se letalski napadi in bombardiranje – tako da je ob skrbi za moža in sina mamo skrbelo še to in je pridno molila. Molitve je poslušal nemški stražar in se ponudil, da bi zraven molil. Po odhodu v zaklonišče, ob nekem alarmu, je najmlajša hči prišla tega stražarja za roko in z njim odkorakala.

Dolina je bila polna mrtvih konj, ljudi, razmetane opreme in orožja; v zraku se je čutil sladkoben smrad po mrličih in crkovini. Žitna polja so bila pomendrana, trate pohojene. Mama je mislila le na vrnitev na domačijo in na pozno setev. Tako so fantje vpregli voz, bica je dala semenski krompir, Begantov stric semena za na vrt in jaro žito; k vozu so privezali še kravo mlekarico. Nekaj je bilo za nov začetek.

Domačija
»Pri Župancu«
danes

Vrnitev na domačijo pa ni bila vesela; »novi Županc« ni hotel zapustiti njihovega doma; milostno jim je dal eno sobico, v katero so se vsi natlačili in na gašperčku kuhali skromne obroke. Mama je sporočila na okrajni komite, kaj se dogaja in je »Lubasov Beno« prišel ter uredil zadeve; nemčur je odšel. Domača krava, ki je bila pri sosedih, je, ko so je pripeljali v bližino doma, sama v teku našla hlev, svoje mesto. Zasejali so žita, zasadili krompir, s konji so preorali polja ...

Mama je na kozolcu našla še neomlateno rž, žito, vsega »oštrajfala« in ovela ter ga dala v mlin, tako so prišli do moke. Vse se je umirilo, življenje je steklo po starih tirnicah ... Samo družina še ni bila vsa skupaj; na srečo sta se ob koncu vojne vrnila Minka in Šiman, Pepco so, zaradi izdaje, ujeli gestapovci z Rimskega vrelca na Brdinjah. Odpeljali so jo v zloglasne dravograjske zapore, od tam pa v Guštanj, kjer so jo razkazovali kot lepo partizanko v uniformi z lepimi skodranimi lasmi. Po mučenju so jo poslali v mladinsko taborišče podružnice Ravensbrück. Oče Dominik in sin Alojzij pa sta ostala v »Starem piskru« v Celju; usoda Lojza se je tragično končala. Očeta so poslali v Dachau, od koder se je ob koncu vojne z zadnjimi močmi znašel v Ljubljani. Pri bratu dr. Janku Kotniku, profesorju, so ga negovali in oskrbovali, tako da je jeseni prišel domov. Pepci se je po osvoboditvi taborišča uspelo prebiti prek Poljske, Madžarske, Srbije in Zagreba končno do doma. Ivanko so tudi pripeljali z vozom domov, le maminega prvorojenca Alojzija ni bilo. Življenje na kmetiji je bilo samozadostno, vse so pridelali doma; kupovali so samo sol, sladkor in petrolej za razsvetljavo. Od potujočih trgovcev, kramarjev, so dobili (za nadomestilo za prenočitev) še sukanec, gumbe, elastiko, trakove. Otroci so po opravljenem zdravniškem pregledu pri znanem zdravniku dr. Eratu dobili dovoljenje za šolanje – tako so lahko vsak dan z Dobrij peš hodili v šolo v Guštanj in nazaj.

Prišlo je leto 1946 in se je zgodila prva poroka po vojni – poročila se je Minka. Povabljeni so bili vsi sorodniki, ki so preživeli kruto vojno. Ob koncu naj zapišem misel ene od hčera, da še danes najbolj spoštuje kruh in mleko. Najbrž se ni treba vprašati, zakaj.

UPRAVNA ENOTA RAVNE NA KOROŠKEM

NOVE PRISTOJNOSTI S PODROČJA IZVAJANJA ZAKONA O DIMNIKARSKIH STORITVAH – IZDAJA DOVOLJENJ DIMNIKARSKIM DRUŽBAM IN LICENC

Piše: **Vlasta Božnik**, načelnica

Nov Zakon o dimnikarskih storitvah (Uradni list RS, št. 68/2016), ki se začne uporabljati 1. januarja 2017, prinaša bistvene spremembe na področju izvajanja dimnikarskih storitev, upravne enote pa določa kot pristojne za izdajo dovoljenj dimnikarskim družbam ter licenc za dimnikarje. Vloge za izdajo dovoljenj se bodo lahko vlagale na upravni enoti, na območju katere je sedež dimnikarske družbe, vloge za izdajo licenc dimnikarjem pa se bodo lahko vlagale na katerikoli upravni enoti.

NAJPOMEMBNEJŠE NOVOSTI ZA UPORABNIKE DIMNIKARSKIH STORITEV

- Uvedba **licenčnega sistema**, ki prinaša prednosti tako za dimnikarske družbe kot za uporabnike dimnikarskih storitev. Prednost za dimnikarske družbe je, da po novem ne bodo več omejene na območja, nov sistem pa pomeni priložnost tudi za tiste, ki do zdaj niso mogli opravljati dejavnosti, da ob izpolnjevanju pogojev lahko vstopijo vanjo.
- Možnost **izbire dimnikarske družbe** z vsemi koristmi konkurenčnega trga, za uporabnike prijaznejšo izvajanje storitev ter cenovno konkurenčnost, saj bodo določene najvišje dovoljene cene storitev.
- **Obveznost izbire dimnikarske družbe ob hkratni obveznosti uporabnika**, da omogoči prvi pregled za novovgrajeno malo kurilno napravo, vpis male kurilne naprave v evidenco ob prvi izvedbi dimnikarskih storitev in pregled pred uporabo malih kurilnih naprav ob spremembah pri malih kurilnih napravah, vgradnji novih naprav in začetku obratovanja neaktivnih naprav, da dovoli izvajanje dimnikarskih storitev, da eno leto hrani zapisnik o izvedenem pregledu ter na podlagi odločbe pristojne inšpekcije odpravi ugotovljene pomanjkljivosti.
- Če se uporabnik dimnikarskih storitev odloči zamenjati dimnikarsko družbo za opravljanje dimnikarskih storitev na svoji mali kurilni napravi, to stori do 30. junija tekočega leta za obdobje najmanj dvanajst mesecev. To obdobje se lahko skrajša, če pristojna inšpekcija ugotovi, da dimnikarska družba ne opravlja dimnikarskih storitev v skladu s tem zakonom.
- **Uporabnik dimnikarskih storitev najkasneje do 30. junija 2017** izbere iz seznama dimnikarskih družb, ki ga bo ministrstvo za okolje in prostor v roku dveh mesecev od uveljavitve tega zakona objavilo na spletni strani (posredovan bo tudi na vse občine), dimnikarsko družbo za opravljanje dimnikarskih storitev na svoji mali kurilni napravi za obdobje najmanj dvanajst mesecev.
- **Do objave seznama dimnikarskih družb na spletni strani ministrstva za okolje in prostor lahko opravlja dimnikarske storitve izvajalec, ki je na dan 31. december 2016 opravljal obvezno državno gospodarsko javno službo** izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom.
- Če uporabnik dimnikarskih storitev do 30. junija 2017 ne izbere dimnikarske družbe, se šteje, da je izbral izvajalca, ki je na dan 31. decembra 2016 opravljal obvezno državno gospodarsko javno službo na področju dimnikarstva na območju, na katerem se nahaja njegova mala kurilna naprava, pod pogojem, da je ta izvajalec pridobil dovoljenje za opravljanje dimnikarskih storitev.
- Uporabnik dimnikarskih storitev lahko v primeru, da se njegova mala kurilna naprava dejansko ne uporablja, s tem pisno seznani dimnikarsko družbo, ki je na mali kurilni napravi zadnja opravila dimnikarske storitve, da ta vnese podatek v evidenco. V takih primerih bo pred začetkom uporabe potrebno opraviti ponovni pregled.

CELOSTNA PROMETNA STRATEGIJA

OBČINE RAVNE NA KOROŠKEM

Občina Ravne na Koroškem je bila uspešna na razpisu Ministrstva za infrastrukturo in v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 dobila odobreno sofinanciranje za izdelavo celostne prometne strategije. Gre za strateški dokument, s katerim bo Občina Ravne na Koroškem načrtovala učinkovito zaporedje ukrepov na področju prometa, katerih cilj je doseči večjo stopnjo ureditve prometa po meri ljudi in posledično višjo kakovost bivanja.

Izdelava celostne prometne strategije (CPS) je predpisana in sledi Smernicam za pripravo celostne prometne strategije, ki jih je izdalo Ministrstvo za infrastrukturo in prostor. Oblikovanje celostne prometne strategije je razdeljeno v štiri faze: 1. zagon procesa, 2. izbor ciljev, 3. priprava strategije in 4. izvajanje strategije.

1. FAZA (junij 2016 – oktober 2016): Povzetek ugotovitev opravljene analize stanja na področju prometa

PREMALO ZDRAVA IN AKTIVNA POTOVANJA: Večina potovanj v občini je opravljenih z osebnim vozilom (74 %). Gre za prevozno sredstvo, ki prevladuje na potovanjih v službe, osnovne šole/vrtce, po nakupih in v prostočasne dejavnosti. Stopnja motorizacije v Občini Ravne na Koroškem znaša 510 osebnih vozil na 1000 prebivalcev.

JAVNI POTNIŠKI PROMET: Javni potniški promet v občini ni optimalno učinkovit in atraktiven, čeprav so v prejšnjih letih bili sprejeti nekateri ukrepi s ciljem povečanja deleža opravljenih potovanj z javnim potniškim prometom. Redno uporablja javni potniški promet le 5 % občanov. Frekvence voženj avtobusov so preredke, kar še posebej občutijo naselja v zaledju (Tolsti Vrh, Zeleni Breg, Strojna, ...). Postajališča za javni potniški promet so ponekod premalo vzdrževana in brez potrebne pripadajoče opreme. Sedanja ureditev javnega potniškega prometa je premalo konkurenčna osebnemu vozilu.

NEOPTIMALNI POGOJI ZA KOLESARJENJE: Kolo, kot prevozno sredstvo v vsakodnevnih potovanjih, uporablja 6 % občanov. Ključna ovira za še večji delež kolesarjev je delno izgrajena kolesarska infrastruktura oz. nepovezano omrežje varnih kolesarskih stez. Manjkajo tudi kolesarnice na javnih površinah, ki bi omogočale varno parkiranje in shranjevanje koles.

HOJA: Hoja je kot način potovanja med prebivalci občine dokaj prepoznana, saj glede na izvedeno anketo, vsakodnevno opravlja dnevna potovanja peš 15 % občanov. Kljub temu bi bilo potrebno na nekaterih območjih urediti varnejše in med seboj bolj povezane površine za promet pešcev. Posebno pozornost je potrebno posvetiti prehodom za pešce in varnim šolskim potem. Ob tem je potrebno upoštevati tudi osebe z omejenimi sposobnostmi ter za izpolnjevanje njihovih potreb po aktivni mobilnosti obstoječe peš površine prilagoditi njihovim gibalnim zmožnostim (ureditev klančin in držal ob stopniščih, zniževanje robnikov na prehodih, ...).

2. FAZA (november 2016 – januar 2017): Vizija bodočega razvoja prometa v Občini Ravne na Koroškem

Vizija oziroma najpomembnejši strateški cilji, ki jim želi občina slediti:

- zagotoviti še varnejše in med seboj povezano omrežje pešpoti;
- vzpostaviti pogoje za še večjo uporabo kolesa med občani tako z infrastrukturo kot z ostalimi »mehkim« ukrepi za spodbujanje kolesarjenja;
- izboljšati pogoje javnega potniškega prometa tako znotraj občine kot na širšem območju sosednjih občin. Posebno pozornost je potrebno posvetiti mobilnosti starejših občanov. Preučila se bo možnost uvedbe javnega »prevoza na klic«;
- analizirati je potrebno bodočo prometno ureditev regionalne ceste R2-112 skozi Ravne na Koroškem, ki bi morala zaradi velike prometne obremenjenosti omogočati varnejše gibanje in prečkanje pešcev in kolesarjev (umiritev prometa).

Celostna prometna strategija Občine Ravne na Koroškem bo izdelana predvidoma maja 2017.

Za več informacij o izdelavi Celostne prometne strategije Občine Ravne na Koroškem kakor tudi o vseh do danes izvedenih aktivnostih pogledajte na spletno stran občine pod rubriko CELOSTNA PROMETNA STRATEGIJA – <http://www.ravne.si/>.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

OBČINA RAVNE NA KOROŠKEM

NEKATERE NOVOSTI O RAVENSKIH GRADOVIH

Piše: **dr. Vinko Skitek**

Zgodovina Raven na Koroškem oziroma Guštanja je zelo pestra in predvsem bogata, čeprav se tega danes še premalo zavedamo. Verjetno je temu krivo tudi dejstvo, da to zgodovino premalo poznamo. Prva obsežnejša znanstvena raziskava guštanske zgodovine, ki jo je opravil Maks Dolinšek, je stara skoraj 50 let in narejena s takrat znanimi viri. Do danes je prišlo na plan še več arhivskega gradiva, ki zgodovino Guštanja spreminja v temeljih. V tem našem prispevku se bomo omejili na predstavitev novih dejstev zgodovine nekaterih ravenških gradov.

Prvi je na vrsti zgornji guštanski grad, ki se prvič omenja leta 1281. Vse od prvih zgodovinskih raziskav srednjeveškega Guštanja pa skoraj vse do danes je veljalo prepričanje, da je ta grad stal na Čičmanovem oziroma na Tičlerjevem vrhu na levem bregu reke Meže pri Ravnah. To tezo so v svojih zgodovinskih delih zagovarjali zgodovinarji in drugi raziskovalci grajske dediščine kot so: Maks Dolinšek, Jože Curk, Ivan Jakič in drugi.

Na novo odkrito dejstvo glede tega gradu je prav podatek o lokaciji zgornjega gradu Guštanj, ki je skrit v urbarju urada Guštanj iz leta 1571. Tam je zapis: »Erstlich am Schloßpergundter dem altem Puerk Stall gegen dem Pach der von Kottulach in die Miß fliest steet das gemauerte Mayrhaus,...«. Zapis lahko prevedemo nekako takole: »Na grajskem hribu pod lokacijo starega gradu in nad potokom, ki priteče iz Kotelj, stoji zidana pristava, ...«. Za mnenje o pravilnosti prevedenega zapisa smo povprašali strokovnjake za srednjeveške urbarje na Inštitutu Milka Kosa ZRC SAZU. Tam so potrdili naše odkritje, saj »Puerk Stall« pomeni »Burg-Stelle« oziroma ruševino, ostanek gradu, torej mesto, na katerem je stal grad. Poleg tega nam lokacijo razkriva tudi omenjeni potok, ki priteče iz Kotelj in se izliva pod gradom v reko Mežo. Pri tem zapisu je mišljen potok Hotulja, ki priteče iz Kotelj in se pod hribom Pigl izliva v reko Mežo. Iz tega dokumenta lahko sklepamo, da zgornji guštanjski grad ni stal na Čičmanovem oziroma Tičlerjevem vrhu, ampak na hribu nad nekdanjim trgom Guštanj in dvorcem Javornik, ki ga domačini imenujejo »Pigl«. Na Piglu je tudi zaščiteno arheološko najdišče, ki ga na Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije vodijo v registru kulturne dediščine pod evidenčno številko 7628.

Z novostmi se pomaknimo k spodnjemu guštanjskemu gradu, ki se prvič omenja leta 1361. Tudi ta grad se omenja v istem guštanjskem urbarju iz leta 1571, kot »Gschloß Nieder Guettenstain«. V posesti ga je takrat imel Christoph von Perg. Na tem mestu bi se v dogajanje spodnjega guštanjskega gradu, v do sedaj poznani znanstveni in tudi laični literaturi, vključila rodbina grofov Thurn, ki bi naj grad kupila skupaj z gospostvom Pliberk leta 1601. A ta trditev je še nepreverjena. Na podlagi na novo odkritih dokumentov iz Štajerskega deželnega arhiva v Gradcu in župnijskega arhiva na Prevaljah lahko zapišemo popolnoma drugačno zgodovino tega gradu. V listini z dne 12. marca 1651 je namreč Georg Andre Khronegg, deželni glavar na Koroškem, potrdil Wolfu Sigmundu Gaisrugg nakup gradu Grinfels oziroma, prej imenovanega, spodnji guštanjski grad. To potrjuje zapis »an lhm verkhaufften unndt in Cärnthen gelegenen Geschloß Grünfels früernider Gutenstaingenandt«. Navedbo iz te listine potrjuje še en drug vir, to je popis sodišč na Koroškem, ki ga hranijo v štajerskem deželnem arhivu. Tam je pri sodišču gospostva Grinfels in Javornik (Gamsenegg) navedeno »Schloss Nieder Gutenstein, sonst Grünfels genannt«. Oba zapisa torej potrjujeta, da gre pri spodnjem guštanjskem gradu in dvorcu Grinfels za eno in isto stavbo. Očitno so tekom 17. stoletja staro ime »spodnji Guštanj« opuščali in ga nadomeščali z imenom Grinfels. Grad je rodbina Gaisrugg obdržala do prve polovice 18. stoletja, ko so ga prodali rodbini Javorniških, zatem pa je pričel propadati. Ostanke gradu so ponovno odkrili leta 2014 ob gradbenih delih za izgradnjo kanalizacijskega omrežja v občini Ravne na Koroškem.

S spodnjim guštanjskim gradom je povezano tudi deželno sodišče, prvič omenjeno že leta 1317. Iz prej omenjenega popisa sodišč izvemo, da je tudi gospostvo Grinfels in Javornik imelo svoje sodišče. Na podlagi podatkov iz dušnega zapisnika župnije Prevalje iz leta 1856, popisa hiš v trški župniji Guštanj iz leta 1790 in Jožefinskega katastra za Koroško (1784–1790) lahko navedemo, da je bilo sodišče v stavbi oziroma dvoru, ki se je imenoval Graščina oziroma »Grashina Hof«. Pri zapisih o tej stavbi je zapisano, da gre za stavbo nekdanjega sodišča oziroma »Alter Burgfried«. Dvorec je upodobil tudi Valvazor na svojem bakrorezu trga Guštanj kot izstopajočo veliko štiristrano stavbo ob robu trga s štirikapno streho. Kasneje je v prostorih tega sodiščnega dvorca domovala osnovna šola Tolsti vrh.

Prav pričujoča odkritja dokazujejo, da zgodovina ni zapisana do konca. Vedno se odkrivajo novi arhivski dokumenti, ki nam razširijo pogled na lastno zgodovino. Zato resen raziskovalec zgodovine ni nikoli v popolnosti zadovoljen z obstoječimi spoznanji, ampak vedno želi izvedeti več zgodovinskih dejstev.

Viri:

Dušni zapisnik župnije devica Marija na Jezeru, 1856, škatla 24; Listina 12. marec 1651, škatla 68, Arhiv župnije Prevalje.
St. Reformiertes Urbar samt den Ämtern Gutenstein und Schwarzenbach, 1571. Kärntner Landesarchiv, AT-KLA 223-A-32.

Literatura:

Bizjak, Matjaž, 2008: Teritorialno posestno razvoj gospostva Pliberk (Bleiburg) in njegov gospodarski razvoj. Kronika, letnik 56, št. 2.

Dolinšek, Maks, 1968: 720 let Ravne na Koroškem. Ravne na Koroškem.

Kos, Dušan, 2005: Vitez in grad. Ljubljana.

Wute, Martin, 1912: Kärntner Gerichtbeschreibungen. Archiv für Vaterländische Geschichte und Topografie, letnik 20/21, Klagenfurt.

KOTLJE SKOZI ČAS

Píše: **Franc Verovnik**

Kotlje pred
letom 1899

Kotlje leta
1902

Prva fotografija je verjetno ena od najstarejših upodobitev Kotelj. O času njenega nastanka je možno sklepati na osnovi primerjave zunanjega videza stavb na tej fotografiji, ki je nastala pred velikim požarom v Kotljah leta 1899, z videzom istih stavb na razglednici iz leta 1902, torej po požaru. Veliki požar je kronist v Hotuljski kroniki (Kor. fužinar 1952, št. 1–3, str. 25) opisal takole: »1899 – 3. junija ob pol dveh popoldne je izbruhnil požar pri Križanu (lastnik Tomaž Pleteršek). V pol ure je pogorelo 11 objektov: Štaleker, Matevž, Križan, Ardevova bajta, Hrovat in končno še cerkev. Od cerkve sta zgorela strop in streha, zvonovi so popadali dol in popokali, razen manjšega zvona. Notranjost cerkve ni bila prizadeta.« Prežihov Voranc v zgodbi Bolečina v Solzicah slikovito opisuje požar in svoje boleče razočaranje, ker ni pogorela tudi šola. Na prvi fotografiji ima cerkev sv. Marjete še prvotni zvonik v gotškem slogu. Štalekarjev hlev v sredini slike in domačija Hrovat desno od njega imata »čop«. Na razglednici iz leta 1902 pa je vidno, da so po požaru zvonik na cerkvi oblikovali nekoliko drugače. Za razliko od starega zvonika, pri katerem se je začela poševna streha že nad trikotnimi zatrepji, so na novem nad njimi naredili nadstreške, ki imajo dobrega pol metra dolgo vodoravno slame, šele nato se dviga poševna streha do konice zvonika. Nadstreški so jasneje vidni na levi sličici na razglednici iz leta 2007. Hrovatova domačija in Štalekarjev hlev pri obnovi po požaru nista več dobila »čopov«.

Od konca 19. stoletja do danes se je središče Kotelj zelo spremenilo. Razlika je očitna, če primerjamo podobo kraja na prvih dveh razglednicah s podobo na tej več kot sto let mlajši razglednici. Že leta 1907 je bila zgrajena osnovna šola, ki so jo temeljito prenovili v šolskem letu 1961/62. Med drugo svetovno vojno je trgovec Avgust Cehner na mestu, kjer je danes kulturni dom, začel graditi žago na električni pogon. Zato je postavil tudi transformator. Ta je še viden na razglednici iz leta 2007, v resnici pa ga ni več, ker so ga podrli leto ali dve po nastanku te razglednice. Po vojni se je Cehner umaknil v Avstrijo, njegova posest je bila podržavljena. Nedokončano stavbo je prevzela Kmetijska zadruga »Prežihov Voranc« in na tem mestu zgradila večnamensko dvorano, današnji kulturni dom, ki so ga kasneje še povečali. Pravokotno na dvorano so postavili zadrugi dom s trgovino, pisarnami in stanovanji.

Na začetku šestdeset let prejšnjega stoletja je bila nekoliko naprej od zadrugnega doma zgrajena še sušilnica hmelja. Leta 1965 so gasilci preuredili Križanov hlev v gasilski dom. Na tem posnetku ga ni več, ker so ga podrli, ko so leta 2003 odprli novega. Na razglednici je nov gasilski dom viden levo za sušilnico, za njim stoji hotuljski otroški vrt, ki je bil odprt oktobra 1981. V letih 1982, 1984 in 1985 so ob Hotulji postavili tri stanovanjske bloke. Na posnetku stojijo zadaj za vaškim centrom, ki so ga zgradili v letih 1997–1998. V njem so marca 1999 odprli novo pošto, prostor je dobila tudi knjižnica, uredili so prostore za druge lokale in stanovanja. Levo od vaškega centra je vidno poslopje s samopostrežno trgovino in pritličju in s stanovanji nad njo. Zgrajeno je bilo v letih 2001–2002. Na hotuljskem pokopališču je bila maja 2002 dokončana mrliška vežica, ki je na razglednici desno od cerkve sv. Marjete.

Upajmo, da bo kmalu možno napraviti posnetek Kotelj, na katerem bo med osnovo šolo in vrtcem vidna stavba z večnamensko dvorano, ki naj bi jo zgradili do konca leta 2017.

LOVRO KUHAR V STRELSKIH JARKIH DOBERDOBA

Píše: **Mirko Osojnik**

Lovro Kuharja so tik pred pričetkom 1. svetovne vojne, torej še pred vojno napovedjo Avstroogrske Srbiji, na poletje leta 1914 potrdili k vojakom, avgusta 1914 pa je že oblekel vojaško suknjo avstroogrske vojske. Leto zatem (1915) so ga skupaj z njegovim polkom poslali v Karnijske Alpe, na jesen 1915 pa v strelske jarke Doberdoba. Vtaknili so ga v razne polke z oznako P. V. (politično sumljiv). V času 1. svetovne vojne se je Voranc javil samo dvakrat. Leta 1915 je pisal domačim v Kotlje iz Judenburga, februarja 1916 pa je zbolel in iz dunajske vojaške bolnišnice pisal dopisnico prijatelju Alojzu Krautu v Celovec.

Vorančeva vnukinja Metka Petrič je hranila to »razgledniško« fotografijo iz leta 1915, potem pa jo je predala v hrambo Musilovemu arhivu v Celovcu. Na njej je med drugimi sotrpini skoraj čisto v sredini tudi Lovro Kuhar (označen!). Ker fotografija ni bila še nikoli objavljena, se moramo za prvo objavo zahvaliti gospe Metki Petrič, ki je, kljub temu da je original dala v hrambo našim rojakom na avstrijskem Koroškem, vseeno obdržala v lasti fotokopijo te pomembne fotografije, ki kaže našega pisatelja med soborci v Judenburgu. Voranc je na osnovi teh bridkih izkušenj že napisal prvi dve vojni črtici »Pred odhodom na bojišče« in »Bajonetni napad«. Prepričan je bil, da bodo Slovenci drago plačali svojo korajžo in jih bodo po vojni spet potisnili v kot. Zato je na jesen leta 1916 na tirolski fronti prebegnil k sovražniku in bil v odsotnosti kot vojni ubežnik obsojen zaradi izdaje.

RAVENSKA GIMNAZIJA SKOZI ČAS

Píše: **Matjaž Burjak**

Pred uvedbo gimnazije na Ravnah otroci po osnovni šoli na Koroškem niso imeli možnosti izobraževanju v domačem kraju. V času Avstro-Ogrske in tudi stare Jugoslavije so se lahko šolali v Celovcu in Št. Pavlu oziroma Mariboru, Celju ali na Ptuj. Izobraževali so se samo premožni. Rudarji, fužinarji, gozdni delavci in kmetje z območja celotne Koroške so zapisali svoje želje: »Iz rodu samorastnikov bomo postali inženirji, profesorji, zdravniki in arhitekti svobodne domovine.«

Po osvoboditvi 1945 so se možnosti izobraževanja povečale, zato je guštanjsko delavstvo stopilo v akcijo in na svojem zborovanju septembra 1945 so izvolilo akcijski odbor, ki je imel nalogo, da pridobijo gimnazijo. Odbor je izglasoval spomenico slovenski vladi in pooblastil delegacijo, da jo prenese tudi Josipu Brozu – Titu. Takratno Ministrstvo za prosveto je septembra 1945 v UL LRS izdalo akt o ustanovitvi nižje gimnazije. Pričeli so si iskati primerno lokacijo in prostore v Mežici, na Prevaljah, večina lokalnih funkcionarjev pa se je zavzemala za gimnazijo v Guštanju (Ravnah). Takoj je, kot priprava na izobraževanje, stekel gimnazijski tečaj. Julija 1945 se je začel v prostorih Encijevega skladišča na Prevaljah.

Delavci so se v izgradnjo gimnazije vključili s prostovoljno opravljenim delom, žene iz AFŽ so čistile in pospravljale prostore in tako usposobile nekaj učilnic in dijaški dom za pričetek pouka na gradu. Novoustanovljena gimnazija je lahko odprla svoja vrata 15. oktobra 1945 v začasnih prostorih. Prireditve ob odprtju so se udeležili predstavniki slovenske vlade na čelu s podpredsednikom dr. Brecljem. Ob ustanovitvi gimnazije so stekli razgovori o tem, kakšno ime naj nosi. »Poimenovanje Gimnazija Guštanj je zvenelo preveč nemško, zato je dr. Sušnik predlagal ledinsko ime Ravne«, se spominja Viktor Avbelj, ki je bil pomočnik ministra za prosveto zadolžen za SŠ. Gimnazija je tako dobila svoje ime Gimnazija Ravne, aprila 1952 pa so poimenovanje Ravne začeli uporabljati za kraj in občino.

Pomemben dejavnik pri razvoju gimnazije je bil dijaški dom. Omogočal je prebivanje dijakom iz oddaljenih zaselkov Mislinjske doline, Pohorja in oddaljenih zaselkov iz Črne na Koroškem. Stroški doma so bili precej visoki, zato je dom posloval z izgubo, morali pa so tudi zvišati cene oskrbnine, kar je pomenilo, da vsi niso zmogli več plačevati stroškov in so zato odhajali. Stanovanje so si morali poiskati pri sorodnikih ali znancih na Ravnah ali okolici. Dom ni imel ogrevanja in niti ene kopalnice. Zaposlenega pa ni bilo nobenega poklicnega vzgojitelja, kar se je pokazalo tudi pri učnem uspehu. Želja po gimnazijskem izobraževanju se je stalno večala, zato so bili prostori na gradu premajhni in potrebno je bilo zgraditi novo stavbo, kjer bi pouk potekal nemoteno. Leta 1948 se je začela gradnja novega gimnazijskega poslopja. Gradnja je potekala s prostovoljnim udarniškim delom pod vodstvom 1. koroške mladinske delovne brigade Pavla Žavcerja –Matjaža. Ti so tekmovali, kdo bo na gradbišču izkopal več. Po koncu poletnih počitnic je bilo gradbišče pripravljeno za pričetek betoniranja, vendar se je zapletlo pri gradbenem podjetju, ki ni začelo izvajati del, saj so bili preveč obremenjeni z gradbenimi deli. Dijaki so sami prijeli za delo in višji letniki so imeli posebni

delovni urnik:

mat-slo-beton-beton-pri-zgo-ang-zem, beton-beton-slo-zgo-mat-ru, ru-zgo-ang-slo-beton-beton.

Dr. Franc Sušnik
na gradbišču

Kasneje so dela prevzeli delavci podjetja GRADIS. Pri izgradnji so se dijakom priključili številni prostovoljci. Leta 1952 je bila gradnja končana. V nove prostore so se postopoma vselili do 1954, ko je bila slavnostna otvoritev. V prvih desetih letih je maturiralo 195 dijakov. Izhajali so predvsem iz delavskih družin (52 %). Šola se je ob 20. obletnici delovanja lahko pohvalila z opremljenimi učilnicami za kabinetni pouk. Imeli so bogato kulturno dejavnost. Ustanovil so folklorno in dramsko skupino, ustvarjali so na literarnem področju z glasilom Nova brazda. Gimnazijci so ustanovili tudi svoje Mladinsko kulturno-umetniško društvo Samorastniki in pevski zbor.

Do velikih sprememb je prišlo v izobraževanju po X. kongresu ZKJ in VII. ZKS, kjer so utemeljili zahtevo po srednjem usmerjenem izobraževanju. Tako sta se v šolskem letu 1981/82 Gimnazija in Šolski center Ravne združila in preimenovala v SŠTNPU.

Po letu 1990 je bil ponovno uveden gimnazijski program.

SKOZI **BLAŽEV** OBJEKTIV

Foto: **Blaž Kajzer**

Gospod Hajnc, ravenška plavalna trenerka legenda

Naša ljuba »pleh muzika«

STARA ULICA

Jedro Raven na Koroškem sestavlja nekdanji trg Guštanj, ki se je izoblikoval ob stari cesti v značilen srednjeveški trg. Obseg trškega jedra je približno tak, kot ga je upodobil Valvasor v drugi polovici 17. stoletja, strokovnjaki pa ga uvrščajo med pomembnejša naselbinska spomeniška območja Slovenije.

Najlepša in spomeniško najbolj varovana pa je Stara ulica, predel pod cerkvijo sv. Egidija. Že njeno ime pove, da je bila to ena prvih ulic v našem kraju. Lesene hiše so nekje sredi 19. stoletja pogorele, na pogorišču so si krajanji pozidali nove hiše in jih seveda še velikokrat dozidavali ali kako drugače popravljali. Leta 1967 pa so celo ulico obnovili in pri tem ohranili njen lep in zanimiv vzpon k cerkvi svetega Egidija.

V hišah te znamenite ulice so se odvijale zanimive dejavnosti. Velika stavba (Stara ulica 1) na začetku ulice je bila Brundulova trgovina z mešanim blagom, nekaj časa pa diskont Jamnica. Sosednja hiša z leve (št. 1 a) je bila v cerkveni lasti in je bila veroučna učilnica. V prvi stavbi desno (št. 2) je bila najdlje Jelenova pekarna, ki je slovela po zelo dobrem kruhu, pozneje pa Mihelačeva vinoteka. V hiši št. 3, ki je bila znana kot Naveršnikova bajta, je bila gostilna znana po odličnem konjskem golažu. Zatem sta postala lastnika zakonca Kraiger. Hiša št. 4 je bila Finkova bajta, nekdanja mežnarija. V hiši št. 5 je živel Bajtni Anza – Ivan Dretnik. Igral je pri guštanjski »pleh muziki« in bil dober popravljalec inštrumentov. V tej hiši je bila znana mesarija, v kateri so prodajali predvsem konjsko meso. V hiši št. 6 še danes živijo Kajzerjevi. Stavba št. 7 v Stari ulici je dolgo služila za potrebe osnovne šole, v pritličnih prostorih pa je imel Peter Mihelač od leta 1994 vinoteko. Danes je na njenem mestu sodoben župnijski dom. V hiši št. 8, katere lastnica je bila najprej Lizika Kostwein, dolgo ni bilo tedanjega lastnika, ker je živel v Ljubljani. Nekdanja »Kertova hiša«, v kateri so bili različni obrtniki (sedlar, krojač ...), je sedaj obnovljena in naseljena. Stavba št. 10 je Hajzerjeva hiša. V njej so se pred mnogimi leti ukvarjali z žebljarsko obrtjo, pozneje pa sta v njej delali tudi klobučarka in šivilja. Prevorčičeva hiša (št. 12), na mestu katere je bil najprej konjski hlev, se je ukvarjala s krojaštvom tudi še kratek čas po 2. svetovni vojni. V hiši št. 14 pa je bilo vsa leta župnišče, dokler niso stavbe št. 7 preuredili v župnijski dom.

Taka je najlepša in najstarejša guštanjska ulica. Prav bi bilo, če bi nanjo opozarjal še poseben kažipot oziroma informacijska tabla z letnicami postavitve posameznih hiš, da bi se tudi obiskovalci od drugod lahko bolje seznanili s to ravensko znamenitostjo.

Viri: Mulaosmanovič, Elvis et al.: *Stara ulica na Ravnah na Koroškem*. Raziskovalna naloga.

(Mentorica: Metka Horjak.) Osnovna šola Prežihovega Varanca, Ravne na Koroškem, april 1999.

Stara ulica
1967

STARE HOTULJSKE RAZGLEDNICE

1. Gruss aus Curort Römerquelle – Kärnten. (Pozdrav iz Zdravilišča Rimski vrelec – Koroška.)

Založil: Karl Schwidernoch, Wien-Floridsdorf. Potovala je leta 1899.

Razglednico ima v svoji zbirki Boris Dolničar, Ljubljana.

2. Gruss aus Köttelach in Kärnten. (Pozdrav iz Kotelj na Koroškem.)

Založil: Anton Mader, Bleiburg. Potovala je 31. 8. 1903 v Pulj.

Razglednico ima v svoji zbirki Boris Dolničar, Ljubljana.

3. Gruss aus Köttelach. Kärnten. (Pozdrav iz Kotelj. Koroška.)

Založil: Vinzenz H. Brundula, Gutenstein. Potovala je leta 1905 ali 1906 na Reko (nečitljiv žig).

Razglednico ima v svoji zbirki prim. mag. Franc Verovnik, dr. med., Kotlje.

34781 - Verlag von Anton Mader, Bleiburg.

Wirt findet fürchten sehr May...
von der im Kottelach Gorny Gering
dingt die 2. Kottelach Gorny Gering
J. Probst

Gruss
 aus Köttelach in Kärnten.

Lanz Schiller Dabau

Verl. v. Anton Mader, Bleiburg, Carinthia

Gruss aus Köttelach

Kärnten

Prežihova 3, Ravne na Koroškem
T: 02 82 35 159 | info@rips.si

Rips d. o. o. je uveljavljen in podjetnikom prijazen računovodski servis, ki nudi računovodske storitve številnim podjetjem v Sloveniji in tujini.

S prijaznostjo in individualnim pristopom rešujemo izzive s katerimi se srečujejo naši naročniki. Podjetje opravlja naslednje storitve:

- RAČUNOVODSKE STORITVE
- RAČUNOVODSKO IN DAVČNO SVETOVANJE
- KONTROLIG IN NOTRANJA REVIZIJA (krizni management),
- POSLOVNE STORITVE IN SVETOVANJE (preoblikovanje s.p. v d.o.o.),

Zaposleni v podjetju Rips se bodo še naprej trudili za zagotavljanje hitre in kakovostno opravljanje storitve.

Naš nasvet, vaš uspeh!

KORATUR	AVTOBUSNI PREVOZI	
AVTOBUSNI PROMET IN TURIZEM d.d. Perzonal 48, 2391 PREVALJE tel: ++386 (0)2 823 11 91, 824 66 20 fax: ++ 386 (0)2 823 14 89 www.koratur.si, e-mail: info@koratur.si	TURISTIČNI IZLETI	
	LETOVANJA	
TURISTIČNI AGENCIJE:	AVIO VOZOVNICE	
Ravne na Koroškem tel: ++386 (0)2 822 11 30, 822 04 83 e-mail: ravne@koratur.si	RENT-A-CAR	
Slovenj Gradec tel: ++ 386 (0)2 884 11 76, 884 12 47 e-mail: slovenj_gradec@koratur.si	PRALNICA	
	MEHANIČNE DELAVNICE	

Beef Wellington,
novost za posebne priložnosti v decembru.

foto: M. Kolar

“Hrana je čista ljubezen.
Je način življenja in druženja.
Ob njej spoznavamo nove ljudi
in se družimo s tistimi,
ki jih poznamo že dolgo.”

Vabimo vas,
da z nakupom sodelujete
v velikem tradicionalnem
novoletnem žrebanju.

Hvala za zaupanje, kolektiv družinskega podjetja

Imeli ste problem. Našli ste rešitev!

PAKET MODRI

Mobilna telefonija
Internet SiOL
SiOL TV
Telefonija SiOL

že od
53,95 €
mesec*

-20%^{**}

49,90 €

39,92 €

+ BREZPLAČNE
NASTAVITVE

myPhone
HALO 2

TelekomSlovenije

POOBLAŠČENI PRODAJALEC

sgermobil.si

PE Ravne Spar
Tržaška cesta 67a
2000 Maribor

031 301 331
ravnepar@sgerm.si
www.sgermobil.si

^{**}akcija velja do 31.12.2016

RAVENSKI RAZGLEDI

Glasilo Občine Ravne na Koroškem
Leto 2016 / številka 16

Izdajatelj:

Zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Ravne na Koroškem,
zanj: Aleš Logar

Uredniški odbor:

Danica Hudrap, Aleš Logar, Mirko Osojnik, Petra Podjaveršek in Bojana Verdinek

Reklamni oglasi - trženje: Danica Hudrap -

e: danica@zkstm.si
t: 040/639-780, 02/82-21-219

Odgovorni urednik: Mirko Osojnik

Za verodostojnost posameznih prispevkov odgovarjajo njihovi avtorji.

Jezikovni pregled: Bojana Verdinek

Fotografija na naslovnici: Sebastijan Oblak

Oblikovanje: Rok Medvešek

Tisk: ZIP Center d.o.o.

Tiskano v nakladi 4.500 izvodov

Glasilo je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 750.

Ravne na Koroškem, december 2016

Operi avto.
Ceneje.

operime

SAMOPOSTREŽNA AVTOPRALNICA 24/7

»POJMO SLOVENIJI ZA 25 LET«

PROSLAVA OB POČASTITVI DNEVA SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI 22. december 2016

18.00 MAŠA ZA DOMOVINO – CERKEV SV. EGIDIJA

19.00 POČASTITEV DNEVA SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI

Velika dvorana kulturnega doma Ravne na Koroškem (Gledališka pot 1)

V KULTURNEM PROGRAMU BODO SODELOVALI:

GAJA MLAKAR

DRAVOGRAJSKI SEKSTET

ANSAMBEL ZEME

DOMINIK ZEME

»ČUDEŽ« BAND

Slavnostni govornik bo predsednik SDS in poslanec v DZ RS,

g. Janez Janša.

Vljudno vabljeni!

OO SDS RAVNE NA KOROŠKEM

IN

ZDRUŽENJE ZA VREDNOTE SLOVENSKE OSAMOSVOJITVE